

ไอเอนซิส :

มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน¹
ในวิกฤติการณ์เรื้อรัง และในการฟื้นฟูบูรณะระยะต้น

ไอเอ็นอี หรือ เครือข่ายองค์กรเพื่อการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Inter - Agency Network for Education in Emergencies) เป็นเครือข่ายระดับโลก ประกอบด้วยสมาชิกกว่า 100 องค์กร และบุคคลจากที่ต่าง ๆ กว่า 800 คน ซึ่งร่วมกันทำงานเพื่อประกันว่าทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน และในช่วงบูรณะพื้นฟูหลังภัยติดภาระ งานของไอเอ็นอี คือ งานรวม และเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน สร้างเครื่องสิทธิที่จะได้รับการศึกษาของประชากรที่ได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์ฉุกเฉิน และจัดให้ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในกลุ่มสมาชิก และผู้ร่วมงานของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันนี้ ไอเอ็นอี ปฏิบัติงานภายใต้การบริหารของกลุ่มบริหารงาน ซึ่งปัจจุบันเนื้อประมวลด้วยสมาร์ทเจ้าของที่ปรึกษา แห่งสนธิรัฐเมริกา (CARE) คณะกรรมการการภูมิภาคแห่งสหประชาชาติ กลุ่มพันธมิตรช่วยเด็กระหว่างชาติ สถาบันรัฐวิทย์ฯ ยูเนสโก ยูนิเซฟ ธนาคารโลก และคณะผู้ตัวราชการชั้นสูงผู้รักษาและเผยแพร่สนับสนุนประชาชาติ

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม

INEE

c/o UNESCO

ED/EPS

7 Place de Fontenoy

75007 Paris France

coordinator@ineesite.org

www.ineesite.org

สารบัญ

บทนำ

สารบัญ

- มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน
1. มาตรฐานขั้นที่เป็นมาตรฐานร่วมของทุกหมวด :

การมีส่วนร่วมของชุมชน (การมีส่วนร่วมและทรัพยากร)
การวิเคราะห์ (การประเมินขั้นแรก ยุทธวิธีการตอบสนอง การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล)

ภาคผนวก 1 : กระบวนการประเมิน
ภาคผนวก 2 : ภาระงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน : รายการตรวจสอบการวิเคราะห์สถานการณ์
ภาคผนวก 3 : การเก็บข้อมูลและแบบประเมินความต้องการและความจำเป็น
  2. การเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน

ภาคผนวก 1 : รายการตรวจสอบทางจิตสังคม
ภาคผนวก 2 : รายการตรวจสอบโปรแกรมการเลี้ยงอาหารของโรงเรียน
  3. การเรียนการสอน
  4. คุณและบุคลากรทางการศึกษา

ภาคผนวก 1 : ข้อปฏิบัติ
  5. นโยบายทางการศึกษาและการประสานงาน

ภาคเสริม

- ภาคเสริม 1 : ศัพท์เฉพาะ
ภาคเสริม 2 : แหล่งอ้างอิง และบันทึกคำแนะนำด้านทรัพยากร
ภาคเสริม 3 : นิติกรรมประกาศ

แบบติดตามผล

บทนำ : มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษา ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเอ็มเอสอีอี (Minimum Standards for Education in Emergencies) จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นคู่มือ และแสดงความยืดมั่นในหลักการที่ว่าทุกคน ไม่ว่าเด็ก เยาวชน หรือ ผู้ใหญ่ มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน เอ็มเอสอีอีสะท้อน ความเชื่อหลักของสเพียร์ โพรเจ็ค ที่ว่า ความมีการดำเนินการทุกทางที่จะปัดเป่าความทุกษ์ยากของ มนุษย์ที่เกิดจากพิบัติภัย และความชัดแย้งกัน และผู้ได้รับผลกระทบจากพิบัติภัย มีสิทธิที่จะมีชีวิต อย่างมีคุณค่า

ภาพรวม

ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา สิทธินี้มีกล่าวไว้ชัดเจนในอนุสัญญา และเอกสารระหว่างประเทศหลาย ฉบับ ซึ่งรวมปฏิญญาสากระว่างด้วยสหมิตรนุชชาน (1948) อนุสัญญาเรื่อง สถานภาพของผู้ลี้ภัย (1951) อนุสัญญาเจนีวา (IV) เรื่องการคุ้มครองพลเรือนในเวลาสงคราม ข้อตกลงเรื่องสิทธิทางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ (1966) อนุสัญญาเรื่องสิทธิของเด็ก (1989) และกรอบความคิดสำหรับการป้องกันเรื่อง การศึกษาโลกที่ด้าการ์ (2000) ซึ่งส่งเสริมศึกษาเพื่อปวงชน

การศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในวิกฤติการณ์เรื้อรัง และในช่วงฟื้นฟูบูรณะระยะต้น นอกจากจะ ช่วยชีวิตแล้ว ยังช่วยให้ darmชีวิตต่อไปได้หลังจากสถานการณ์นั้น ๆ การศึกษาในการดังกล่าวช่วยชีวิต ให้รอดพ้นจากการถูกฆังแก หรือเอาเปรียบ ปลดภัยจากภัยเบ็ด หรือโศร้ายเชื้อไวรัส เอดส์ โดยการ ให้ความรู้หลักเกี่ยวกับวิธีการเอาตัวรอดเพื่อให้พ้นจากภัยต่าง ๆ และช่วยให้มีชีวิตอยู่ได้ต่อไปด้วยการ ให้แนวทางการดำรงชีวิต ให้ความมั่นคงและความหวังสำหรับอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็ก และเยาวชน นอกจากนี้ การศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินยังช่วยบรรเทาความเจ็บปวดทุกอย่างอันเกิดจาก ประสบการณ์เศร้าโศก สร้างทักษะ และส่งเสริมการแก้ปัญหาความชัดแย้ง และสร้างสันติสุข

ในระยะหลัง ๆ นี้ ผู้คนเริ่มตระหนักรถึงความจำเป็นที่จะต้องมีโปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอก ระบบโรงเรียนในสถานการณ์ฉุกเฉิน การทำงานของเจ้าหน้าที่ทางด้านการศึกษา และองค์กรทาง มนุษยธรรมระดับท้องถิ่นและระดับโลกได้ทำประโยชน์ให้กับเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่นับล้าน ๆ คน มาแล้ว ดังนั้นเมื่อมีผู้เห็นความสำคัญด้านการศึกษามากขึ้น จึงเกิดหลักการทำงานการศึกษาขึ้น 2 หลักการดังนี้

- การรับรู้ว่า ทุกคนจะไม่เสียสิทธิที่จะได้รับการศึกษาเมื่อต้องเผชิญกับภาวะฉุกเฉิน และการเจรจา ยกประยุต์ด้านมนุษยธรรมของสาธารณะนั้นต้อง “ไม่เก็บ” เรื่องการศึกษาออกไป ต้องถือว่าเป็น สิ่งจำเป็นอันดับหนึ่งของการดำเนินงานเร่งด่วนด้านมนุษยธรรมในสถานการณ์ฉุกเฉิน
- ความปรารถนา และความมุ่งมั่นที่จะให้การศึกษาที่มีคุณภาพเข้าถึงได้ และทุกคนเข้าถึงได้ใน มาตรฐานขั้นต่ำแก่ทุกคนในสถานการณ์ฉุกเฉิน

และเพื่อตอบสนองหลักการดังกล่าว ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นในปี 2003 สำหรับพัฒนามาตรฐาน ขั้นต่ำสำหรับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน คณะกรรมการประกอบด้วย เครือข่ายระหว่างองค์กรเพื่อ การศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ “ไอเอ็นอี” (Inter – Agency Network on Education in Emergency) เครือข่ายเปิดขององค์กรของสหประชาชาติ องค์กรอิสระ ผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้ปฏิบัติงาน นักวิจัย และผู้ได้ผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉิน ทำงานร่วมกันเพื่อให้คนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา ในภาวะฉุกเฉิน และในช่วงบูรณาฟื้นฟูภายหลังเกิดภัยต่างๆ งานหลักของคณะกรรมการคือ รวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทปัจจุบัน เครื่องมือ และการวิจัยที่เป็นประโยชน์ สงเสริมสิทธิที่จะได้รับ การศึกษาของผู้ได้รับผลกระทบจากการวิกฤติ ด้วยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และจัดให้มีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ร่วมงานกันอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ไอเอ็นอี ยังสำรวจความขาดแคลน ทรัพยากร และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้างทรัพยากรที่ขาดไปภายใต้การจัดการของทีมภารกิจต่างๆ ซึ่งจัดตั้งโดยสมาชิกของไอเอ็นอี

คู่มือฉบับนี้ เสนอรายละเอียดของมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน ในระดับโลก ซึ่งเป็นผลจากการทำงานแบบปรึกษาหารือที่มีข้อบทกว้างของคณะกรรมการ “ไอเอ็นอี” (INEE Working Group on Minimum Standards for Education in Emergencies) นับตั้งแต่ปี 2003 เป็นต้นมา คณะกรรมการไอเอ็นอี ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจากหลายฝ่ายได้สร้างมาตรฐาน ตัวชี้วัด และบันทึกคำแนะนำ ที่ กล่าวอย่างชัดเจนถึงการเข้าถึงและการจัดการศึกษาในระดับต่ำสุด ในสถานการณ์ฉุกเฉิน จนถึงช่วงการ พื้นฟูบูรณะในระยะต้น กระบวนการนี้มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) การบริการทางเรือ ในระดับประเทศ ระดับ ภูมิภาคอย่าง และระดับภูมิภาค 2) การให้คำปรึกษาแบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายบริการของไอเอ็นอี 3) การทบทวนวิจารณ์โดยผู้ร่วมงาน ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจะใช้เป็นฐานสำหรับการพิจารณาการดำเนินงาน ในระยะต่อไป

บุคลากรที่ร่วมทำงานนี้มากกว่า 2,250 คน จากมากกว่า 50 ประเทศ ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือน พฤษภาคม 2004 มีการประชุมหารือกันในภูมิภาค แอฟริกา เอเชีย ละตินอเมริกา ตะวันออกกลาง

และยุโรป ผู้เข้าร่วมประชุม 137 คน เป็นผู้แทนจากประเทศที่ได้รับภัยพิบิติ องค์กรอิสระระหว่างชาติ และองค์กรอิสระท้องถิ่น หน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานของสหประชาชาติใน 51 ประเทศ ก่อนการประชุมปรึกษาหารือระดับภูมิภาค ผู้แทนและสมาชิกໄอโอนอีซี ได้จัดประชุมปรึกษาหารือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาคอย่างมากกว่า 110 ครั้งใน 47 ประเทศ ได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากกลุ่มผู้แทนขององค์กรอิสระของรัฐบาลและของสหประชาชาติ ผู้เกี่ยวข้อง นักวิชาการ รวมทั้งผู้แทนมากกว่า 1,900 คนจากชุมชนที่ได้รับภัยพิบิติ ซึ่งมีนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมอยู่ด้วย ผู้เข้าประชุมในระดับภูมิภาค ได้ใช้มาตรฐาน ตัวชี้วัด และบันทึกคำแนะนำที่ได้มาจากการประชุมหารือระดับชาติและระดับท้องถิ่น และจากการปรึกษาหารือผ่านเครือข่ายบริการของໄอโอนอีซี ใน การพัฒนามาตรฐานขั้นต่ำระดับภูมิภาค สำหรับการ trab ทบทวนวิจารณ์โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งจัดขึ้นในช่วงฤดูร้อนปี 2004 โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากกว่า 40 คน ร่วมกันวิเคราะห์และปรับมาตรฐานระดับภูมิภาคเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นมาตรฐานร่วมสำหรับทุกแห่งในโลก

มาตรฐานขั้นต่ำที่ได้มานี้ สร้างขึ้นบนฐานรากของอนุสัญญาที่ว่าด้วย สิทธิของเด็กหรือ ซีอาร์ซี (The Convention on the Rights of the Child) กรอบความคิดเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน tộcที่ดีการ หรือ อีเอฟเอ (The Dakar Education for All) เป้าหมายการพัฒนาสหส่วนรวมของสหประชาชาติ หรือเอ็มดีจี (The UN Millennium Development Goals) และกฎบัตรว่าด้วยมนุษยธรรมของสเปียร์ ทั้ง ซีอาร์ซี เอ็มดีจี และอีเอฟเอ แต่ลงว่า ทุกคนรวมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉินมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา คุณเมื่อบันนี้ถือว่าเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ดำเนินการด้านการศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาให้ได้ตาม มาตรฐานขั้นต่ำ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการด้านสิทธิเด็กล้วน

ในปี 1997 กลุ่มองค์กรอิสระด้านมนุษยธรรม สถาบันศาสนาและสภากาชาดของประเทศไทยมุสลิม ได้ นำกฎบัตรว่าด้วยมนุษยธรรมของสเปียร์ และมาตรฐานขั้นต่ำในการตอบสนองต่อภัยพิบิตามาใช้ ซึ่งได้ กล่าวไว้ขัดเจนถึงสิ่งที่ผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบิตามีสิทธิที่จะได้รับจากการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ในคุณเมื่อสเปียร์ประกอบด้วยกฎบัตรด้านมนุษยธรรมและมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับส่วนงานหลักในด้าน น้ำประปาและการสุขาภิบาล ความปลอดภัยในอาหาร และการช่วยเหลือทางโน้นทางนี้ การอาหารและการจัดการด้านสถานที่และแหล่งที่พักอาศัย และบริการทางสุขอนามัย แต่ไม่มีภาคที่กล่าวถึงการศึกษาเลย

กฎบัตรว่าด้วยมนุษยธรรมพัฒนาขึ้น โดยยึดหลักการและข้อกำหนดในกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ กฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย ข้อปฏิบัติของสภากาชาด สถาบันศาสนาและสภากาชาดของประเทศไทยมุสลิม และขององค์กรอิสระว่าด้วยการช่วยเหลือเนื่อก็ภัยพิบิติ กฎบัตรอิบ้ายหลักการในญี่ ฯ ของการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม และกล่าวถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับ

ภัยพิบิตที่จะมีวิวัฒนาการอย่างมีศักดิ์ศรี กฎบัตรระบุความรับผิดชอบตามกฎหมายของรัฐและคู่ส่วนรวมที่จะต้องรับประกันว่าจะให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่อาจทำตามความรับผิดชอบ หรือไม่ต้องการทำ ก็จะต้องยินยอมให่องค์กรด้านมนุษยธรรมเข้าไปดำเนินการแทน

เวลาที่จะใช้มาตรฐานขั้นต่ำ

มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือเอ็มเอสอี พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการสนับสนุนด้วย สถานการณ์ฉุกเฉิน และอาจเป็นประโยชน์ในการเตรียมตัวสำหรับภาวะฉุกเฉิน และในการส่งเสริมมนุษยธรรม สถานการณ์ที่อาจจำเป็นเอ็มเอสอีไปให้มีมาก ดังต่อไปนี้ถึงการสู้รบทั้งคู่ คู่มือฉบับนี้ใช้คำว่า "สถานการณ์/ภาวะฉุกเฉิน" เป็นคำรวม ซึ่งหมายถึงสถานการณ์ 2 ประเภทกว้าง ๆ คือ "ภัยพิบิตทางธรรมชาติ" และ "ภาวะฉุกเฉินขั้นต่ำ"

ภัยพิบิตทางธรรมชาติ หมายความถึง พายุไซโตร์คุน หรือไต้ฝุ่น แผ่นดินไหว ความแห้งแล้ง และน้ำท่วม ภัยธรรมชาติ บางอย่าง เช่น แผ่นดินไหว อาจเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว และมีผลกระทบร้ายแรงต่อทุกอย่างในบริเวณนั้น ภัยธรรมชาติบางอย่างอาจเกิดขึ้นชนิดค่อยเป็นค่อยไป แต่มีผลกระทบที่ร้ายแรงพอ ๆ กัน เช่น ความแห้งแล้ง เป็นต้น

ภาวะฉุกเฉินขั้นต่ำ หมายถึงสถานการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น และมักมีสาเหตุมาจากการขัดแย้ง และความทุนทางของพลเมือง ซึ่งอาจมีภัยธรรมชาติผูกเข้าไปด้วยกันได้ ในภาวะเช่นนี้ ชีวิต ความปลอดภัย ความอยู่ดีกินดี และศักดิ์ศรีของประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำลายเสียหายด้วยปัจจัยภัยติดตามอย่างร่วมกัน เช่น ภัยจากธรรมชาติ ภัยจากการกระทำการของมนุษย์ และส่วนรวม

ข้อมูลที่ปรากฏในคู่มือฉบับนี้ไม่ใช่ข้อกำหนดตายตัว มาตรฐานขั้นต่ำพัฒนาขึ้นโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หลายฝ่ายหลายระดับ (เช่น ระดับครัวเรือนและชุมชน ผู้มีอำนาจหน้าที่ประจำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ระดับกระทรวง องค์กรผู้ให้ทุน ผู้นำไปรษณีย์ เป็นต้น) รวมทั้งพัฒนามาจากสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉิน และในการพัฒนาในระยะต่อไปที่ต่าง ๆ ทั่วโลก มาตรฐานนี้ข้อแนะนำเกี่ยวกับวิธีที่รัฐบาล ผู้มีอำนาจหน้าที่ และองค์กรทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ จะดำเนินการตอบสนับสนุนและสร้างโปรแกรมทางการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินของตนให้อย่างไร มาตรฐานนี้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ชุมชนรัฐบาล ผู้มีอำนาจหน้าที่ และผู้ทำงานด้านมนุษยธรรมอื่น ๆ นำไปใช้ เพื่อสนับสนุนความต้องการและความจำเป็นด้านการศึกษาของประชากรในสถานการณ์นั้น ๆ

กรอบเวลา

ระยะเวลาของการใช้มาตรฐานขั้นต่ำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้น ๆ เราสามารถนำไปใช้ได้ในดังແຕ່ในช่วงเกิดภาวะอุกคิณระยะแรกจนถึงช่วงพื้นฟูบูรณ์ในระยะต่อไป และอาจนำไปใช้กับประชากรที่มีภูมิหลังต่างกันไป ส่วนตัวชี้วัดไม่อาจนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ หรือกับผู้ใช้ทุกกลุ่ม การที่จะบรรลุมาตรฐานและตัวชี้วัดบางด้าน อาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ หลายเดือน หรือหลายปี ในบางกรณี การบรรลุมาตรฐานหรือตัวชี้วัดอาจเกิดขึ้นได้เองโดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากภายนอก แต่ในบางกรณี ผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาอาจต้องร่วมกันทำงานจึงจะบรรลุผล ที่สำคัญคือ เมื่อจะใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดเหล่านี้ ผู้ทำงานเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องตกลงกันเรื่อง กรอบเวลาของการดำเนินงาน และกรอบเวลาสำหรับใช้จนบรรลุผลเสียก่อน

วิธีใช้มาตรฐานขั้นต่ำ

ปัจจุบันมีคู่มือและชุดอุปกรณ์จำนวนมากที่องค์กรระหว่างชาติ และองค์กรอิสระสร้างขึ้น ซึ่งมีคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างยิ่งสำหรับผู้ทำงานทางด้านการศึกษาในภาวะอุกคิณ และช่วงพื้นฟูบูรณ์ เมื่อสิ้นภาวะอุกคิณแล้ว คำแนะนำเหล่านี้มีทั้งที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในแบบต่าง ๆ และกิจกรรมด้านจิตสังคมในท้องที่ที่เกิดเหตุ องค์กรกลุ่มใดก็ตาม แล้วระหว่างที่รับผิดชอบทางการศึกษาพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น ๆ จากหน่วยประเทศยังได้พัฒนาคำแนะนำ แนะนำฯลฯ สำหรับสร้างโปรแกรมการศึกษา ที่มีคุณภาพและสามารถดำเนินการให้โปรแกรมนั้นดำรงคุณภาพไว้ได้ตลอดไป สำหรับคู่มือฉบับนี้เราไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับยุทธวิธีและโปรแกรมสำหรับการออกแบบ และการนำไปใช้ในพื้นที่ แต่เสนอ มาตรฐานขั้นต่ำ ตัวชี้วัดที่สำคัญ และบันทึกคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติทางมนุษยธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา เริ่มตั้งแต่การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาไปจนถึงการใช้โปรแกรมและการดำเนินการต่อจากนั้น รวมทั้งคำขอใบอนุญาตและเกี่ยวกับการช่วยเหลือจากวัสดุериалและชุมชนตัวอย่าง มาตรฐานขั้นต่ำจำแนกออกเป็น 5 หมวด ดังต่อไปนี้

- ◆ มาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานร่วมสำหรับทุกหมวด มาตรฐานนี้จะมุ่งประเด็นไปที่ความร่วมมือของชุมชน การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เมื่อมีการนำมาตรฐานที่ระบุในคู่มือนี้ไปใช้ เพื่อให้มันใจได้ว่าการตอบสนองด้านการศึกษาในสถานการณ์อุกคิณมีฐานมาจากกระบวนการประเมินขั้นแรก จานวนจึงเป็นการดำเนินงานเร่งด่วนที่เหมาะสม และมีการติดตามตรวจสอบและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
- ◆ การเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน มาตรฐานขั้นต่ำสุดหมวดนี้มุ่งเน้นในเรื่องการร่วมงานกับทุกฝ่ายในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วน เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสภาพแวดล้อมของการเรียน และการเชื่อมโยงระหว่างส่วนงานต่างๆ ตัวอย่างเช่น ส่วนงานด้านสุขภาพ น้ำและการสุขาภิบาล

การซ่อมเปลี่ยนห้องอาหาร/โภชนาการ และที่พักอาศัย เพื่อให้สร้างเสริมความมั่นคงปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางกาย สติปัญญา และทางจิตใจ

- ◆ การเรียนการสอน เป็นมาตรฐานที่เน้นในเรื่องของคุณภาพของผู้ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) หลักสูตร 2) การฝึกอบรม 3) การสอน และ 4) การประเมิน
- ◆ ครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรฐานหมวดนี้เป็นเรื่องของการบริหารและจัดการทรัพยากร่มุขย์ ในสายการศึกษา ซึ่งรวมถึงการสร้างและการคัดเลือกบุคลากร เนื่องในของงาน การซ่อมเปลี่ยน สนับสนุนและการกำกับดูแล
- ◆ นโยบายด้านการศึกษาและการประสานงาน หมวดนี้มุ่งประเด็นไปที่การกำหนดนโยบายและ การประกาศใช้ การวางแผน และการนำไปลงมือปฏิบัติ และการประสานงาน

ความแตกต่างระหว่างมาตรฐาน และตัวชี้วัด

มาตรฐานขั้นต่ำเกิดจากหลักการที่ว่าประชากรผู้ได้รับผลกระทบจากการพิบัติมีสิทธิที่จะดำรงชีวิตอย่าง มีศักดิ์ศรี มาตรฐานขั้นต่ำระบุระดับต่ำสุดของภาระด้านการจัดการศึกษาให้ประชากรเข้าถึงได้ และระดับต่ำสุด ของภาระด้านการศึกษาที่ควรได้รับจากการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ตามมาตรฐานมีลักษณะเป็นคำขอโดยสาร เชิง คุณภาพ มีความเป็นสากลและนำไปใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ส่วนตัวชี้วัดสำคัญของแต่ละมาตรฐาน เป็นตัวบ่งชี้ว่า ที่บ่งชี้ว่า ภาระด้านนั้นถึงมาตรฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ ถ้าปราศจากตัวชี้วัด มาตรฐานขั้นต่ำก็จะ เป็นเพียงข้อความที่บอกสิ่งที่เราตั้งใจจะให้มีเท่านั้น แต่นำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ยาก บันทึกคำแนะนำ ในแต่ละหมวดเป็นประเด็นเฉพาะที่ต้องพิจารณาเมื่อนำมาตราฐานไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ออกไปใช้ประกอบด้วยคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญ และการจัดการแก้ปัญหาที่เกิด จากความยุ่งยากในการปฏิบัติ ในบันทึกอาจให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้ต้องตัดสินใจ เลือกด้วยความลำบาก สถานการณ์ความขัดแย้ง หรือการขาดด้านความรู้ที่เป็นปัจจุบัน บันทึก คำแนะนำเกี่ยวโยงกับตัวชี้วัดสำคัญ และความเกี่ยวโยงนี้จะมีบวกให้ในเนื้อหาของคำแนะนำ ซึ่งต้อง ใช่วร่วมกับตัวชี้วัดสำคัญด้วยเสมอ

ประเด็นที่มีความคาดเดา

การพัฒนามาตรฐานขั้นต่ำพยายามที่จะจัดการกับเรื่องสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวโยงกับสิทธิมนุษยชนและ สิทธิเด็ก สิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วม ปัญหาเรื่องเพศ เรื่องเชื้อชาติโภคภัณฑ์ ความพิการ และความอ่อนแอช่วยเหลือไม่ได้ เรื่องเหล่านี้ได้รับการพิจารณาความอยู่ในมาตรฐานหมวดที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้แยกออกเป็นบทเฉพาะ

ขออวยและข้อจำกัด

มาตรฐานแต่ละหมวด “ไม่ได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด แต่เกี่ยวโยงพึ่งพาซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ต้องมีปัญหาของการพัฒนามาตรฐานที่เป็นสากล และการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงเฉพาะแห่งย่อมมีอยู่ เพราะสภาพแวดล้อมของการใช้ต่างกัน ดังนั้นกระบวนการพัฒนามาตรฐานที่มีข้อบกพร่องให้ระดับโลกนี้ จึงต้องการผู้ทำงานที่มาระหว่างประเทศ ให้แก่ ผู้ทำงานด้านมนุษยธรรม นักการศึกษา รัฐบาล ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษา ผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่มาจากการระดับห้องเรียน ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค

ในบางกรณีปัจจัยในห้องเรียนไม่อำนวยให้บรรลุถึงมาตรฐานขั้นต่ำและตัวชี้วัดได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้รับผิดชอบต้องบันทึกข้อบกพร่องซึ่งว่าระหว่างมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ให้ไม่ได้กับสิ่งที่สามารถทำได้สำเร็จ พร้อมทั้งอธิบายเหตุที่ทำให้เกิดซึ่งว่างเหล่านั้น และอธิบายด้วยว่าจะดำเนินต่อไปเพื่อยังคงสิ่งใดบ้างจึงจะบรรลุมาตรฐานได้

มาตรฐานขั้นต่ำและกฎบัตรว่าด้วยมนุษยธรรมของสหประชาชาติไม่อาจแก้ปัญหาทั้งหมดที่พบในการดำเนินงานเร่งด่วนด้านการศึกษาในสถานการณ์อุกคีน แต่จะเป็นเครื่องมือให่องค์กรด้านมนุษยธรรม รัฐบาล ประชาชนในห้องเรียน สามารถส่งเสริมให้การซ้ายเหลือทางการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งจะเปลี่ยนชีวิตของประชาชนผู้ครัวเรือนไปในทางดีได้อย่างมาก

1 : มาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานร่วมของทุกหมวด

บทนำ

ในบทนี้นำเสนอมาตรฐานของ 6 กระบวนการหลัก ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของมาตรฐานหมวดขึ้น ๆ ในคู่มือนี้ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ทรัพยากรท้องถิ่น 3) การประเมินขั้นแรก 4) ยุทธวิธีการตอบสนอง 5) การติดตามตรวจสอบ และ 6) การประเมินผล การนำเสนอแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ภายใต้หัวข้อ การมีส่วนร่วมของชุมชน (การมีส่วนร่วม และทรัพยากร) และภาระผู้ดูแล (การประเมินขั้นแรก ยุทธวิธีการตอบสนอง การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล) ผู้ทำงานด้านมนุษยธรรม และสมาชิกชุมชนจะช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานบรรลุมาตรฐานด้านการเข้าถึงและสภาพแวดล้อม ของการเรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านครุและบุคลากรทางการศึกษา และ มาตรฐานด้านนโยบายการศึกษาและการประสานงาน

การเชื่อมโยงกับกฎหมายระหว่างชาติ

ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์นี้จะต้องได้รับการเคารพ สิทธิยันหนึ่ง ของทุกคนคือ สิทธิที่จะได้รับการศึกษา ผู้ทำงานด้านมนุษยธรรมมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการ ที่สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงสิทธิที่จะมีส่วนร่วม สิทธิที่จะไม่ถูกเกิดกันแบ่งแยก และสิทธิที่ จะได้รับข้อมูลได้ด้วย ดังที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของเรื่อง สิทธิมนุษยชนระหว่างชาติ และกฎหมาย เกี่ยวกับมนุษยธรรมและผู้ลี้ภัย ตามกฎบัตรว่าด้วยมนุษยธรรมของสหประชาติ และข้อปฏิบัติของ สถาบันทางศาสนาและสถาบันทางศาสนาของประเทศไทย สลิม และองค์กรอิสระเพื่อการบริหารทุกข์จากภัยพิบัติ องค์กรทางมนุษยธรรมจะต้องรับผิดชอบต่อผู้ที่ตนให้ความช่วยเหลือ มาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐาน ร่วมสำหรับทุกหมวดนี้ จึงได้กล่าวถึงความรับผิดชอบขององค์กรและบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือ ทางด้านการศึกษา

ความสำคัญของมาตรฐานร่วมสำหรับทุกประเภท

เรื่องสำคัญที่อยู่เบื้องหน้าคือ ผู้ใช้คู่มือต้องอ่านบทนี้ซึ่งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และภาระ ผู้ดูแล ก่อนที่จะอ่านบทที่กล่าวถึงวิธีการทางเทคนิค เพราะระบบของมาตรฐานที่จะกล่าวถึงนี้ ครอบคลุมมาตรฐานขั้นต่ำทั้งหมด การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องทำทุกระยะ ของภาระบุกเบิก ในระยะเริ่มต้นของภาระ เราต้องระบุทรัพยากร ความต้องการและความ

จำเป็นของผู้ประสบภัยและข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อทำให้การออกแบบโปรแกรมและการใช้ทรัพยากร เป็นไปในทางที่เหมาะสม

โปรแกรมการศึกษาในภาวะฉุกเฉินที่มีประสิทธิผลและตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากพิบัติภัย ต้องสร้างขึ้นจากความเข้าใจสถานการณ์อย่างแจ่มแจ้ง ด้วย การประเมินขั้นแรก นั่นคือ วิเคราะห์ลักษณะของภาวะฉุกเฉินและผลกระทบที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ ระบุความสามารถของผู้ได้รับผลกระทบ และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ในขณะเดียวกันก็ประเมิน ลิ่งจำเป็นที่คนเหล่านี้ต้องการ จุดอ่อนที่ทำให้คนเหล่านี้ช่วยตัวเองไม่ได้ และความขาดแคลนการ บริการที่จำเป็น และเพื่อให้แน่ใจว่าโปรแกรมนี้จะให้ประสิทธิผลเต็มที่ เราต้องประเมินความสามารถ ใน การเข้าร่วมทำงานของชุมชนที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่บริหารท้องถิ่น และผู้ทำงานด้านมนุษยธรรมทั้งใน ด้านการศึกษาและด้านที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา การประเมินต้องพิจารณาทั้งการศึกษาในระบบ และ นอกระบบโรงเรียนที่มีอยู่ก่อนแล้วสำหรับประชาชนทุกกลุ่มด้วย ไม่ควรพิจารณาการศึกษาแยกจาก เศรษฐกิจ ศาสนาและความเชื่อตามประเพณี กิจกรรมทางสังคม ปัจจัยทางการเมือง ความมั่นคง ก่อตัวที่จะรับมือกับสถานการณ์ และการพัฒนาที่คาดว่าจะมีได้ในอนาคต สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งนี้คือ การวิเคราะห์สาเหตุของภาวะฉุกเฉิน และผลที่เกิดขึ้น ถ้าผู้ทำงานระบุปัญหาผิด หรือเข้าใจปัญหามาไม่ แจ่มแจ้ง ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินงานเพื่อรับมือสถานการณ์ได้ถูกต้อง

การดำเนินงานเพื่อรับมือกับสถานการณ์ ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ความสามารถของผู้ ทำงาน สายงานที่เชี่ยวชาญ ข้อจำกัดของงบประมาณ ความคุ้นเคยกับสถานการณ์ หรือภูมิภาคที่ เกิดเหตุและความปลดภัยของผู้ทำงาน มาตรฐานสำหรับการดำเนินงานตอบสนองที่อธิบายไว้ใน บทนี้ มีจุดประสงค์ที่จะสร้างความตัดเจนว่า ควรทำอะไรเมื่อใด เมื่อกำหนดว่าการดำเนินงานควรเป็น อย่างไรจึงจะเหมาะสมแล้ว ขั้นต่อไปคือการวางแผนที่เอื้อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถให้ความช่วยเหลือ ได้ตามความต้องการและความจำเป็นที่ควรที่ไว้แล้วโดยไม่ลำเอียง และไม่เลือกปฏิบัติ

การสร้างระบบติดตามตรวจสอบเพื่อรับความและวิเคราะห์ข้อมูล การทำตั้งแต่วะยังต้น ๆ เพื่อจะได้ใช้ เป็นมาตรฐาน ทำการดำเนินงานก้าวหน้าไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเป็นเครื่องตราชูปบว่า โปรแกรมยังคงเหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนไปตลอดเวลาหรือไม่ การประเมินผลต้องทำเป็น ระยะสมำเสมอในระหว่างการดำเนินงาน หรือเมื่อการดำเนินงานจบลงแล้ว ขึ้นอยู่กับว่าโปรแกรมนั้น ๆ มีระยะการดำเนินงานเท่าใด จุดอุปสรรคของการประเมินคือ เพื่อบอกระดับของประสิทธิผลโดยรวม ของโปรแกรม และได้บทเรียนที่อาจนำไปใช้ในการปรับปรุงโปรแกรมแบบเดียวกันนี้ในอนาคต ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานทั้งหมดและผู้เรียนความส่วนรวมในการประเมินผลด้วย กระบวนการ

ดำเนินงาน เนื้อหา และผลที่ได้รับจากการติดตามตรวจสอบจะต้องขัดเจน และต้องเผยแพร่ไปยังผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วย แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคง ปลอดภัยแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในสถานการณ์ที่ข้อมูลเป็นเรื่องอ่อนไหวมากทางการเมือง หรือทางวัฒนธรรม การรับร่วมข้อมูลต้องทำอย่างระมัดระวัง

โปรแกรมการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิผลต้องสร้างขึ้นจากความเข้าใจในชุมชนที่ประสบภัยอย่างถ่องแท้ และจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างโปรแกรม คำว่า “การมีส่วนร่วมของชุมชน” หมายความว่า ชุมชนมีส่วนแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำเนิดงาน และในกิจกรรมที่จัดให้ชุมชน รวมทั้งมีอำนาจตัดสินใจและร่วมลงมือปฏิบัติตัวอย่างในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา การมีส่วนร่วมทำได้มากันอย่างระดับ เช่น การให้ใช้ชื่อ หรือทำพอกเป็นพิธี การให้ความเห็นและข้อมูล และการร่วมโน้มน้าวในโปรแกรมอย่างเต็มตัว การมีส่วนร่วมแบบหลังนี้อาจทำได้ยากในภาวะฉุกเฉิน แต่อย่างน้อยที่สุดควรเป็นการให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็น แต่อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมที่ดีที่สุดก็คือ ชุมชนทุกกลุ่มเข้าร่วมดำเนินงานอย่างเต็ม

จากประสบการณ์พบว่า การมีส่วนร่วมในระดับที่แสดงออกแบบพอกเป็นพิธีเป็นเรื่องเดียว แต่ไม่มีผลอะไรต่อคุณภาพและความยั่งยืนของโปรแกรมเลย เราต้องใช้การมีส่วนร่วมของประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ และกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้อย่างเต็มที่ในการประเมินขั้นแรก การวางแผน การใช้แผน การบริการ และการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตอบสนอง เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานที่ทำอยู่ทุกทิศทาง มีประสิทธิผล และมีคุณภาพ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนคือ สามารถสร้างโปรแกรมทางการศึกษาเฉพาะที่เหมาะสมกับชุมชนนั้น ๆ และสร้างยุทธวิธีที่จะบริหารโปรแกรมได้อย่างมีประสิทธิผล ชุมชนจะบอกให้เราอู้หูลงทุพยากรณ์ห้องถีนและช่วยระดมทรัพยากรมาใช้ การมีส่วนร่วมของประชากรในชุมชนเป็นวิธีสร้างความเห็นพ้องร่วมกัน และเป็นวิธีที่จะทำให้ได้รับการสนับสนุน การมีส่วนร่วมของชุมชนหมายถึง การให้อำนาจชุมชนอย่างจริงจัง และการสร้างความสามารถในการทำงานให้ชุมชนอย่างจริงจังและตลอดไปด้วย

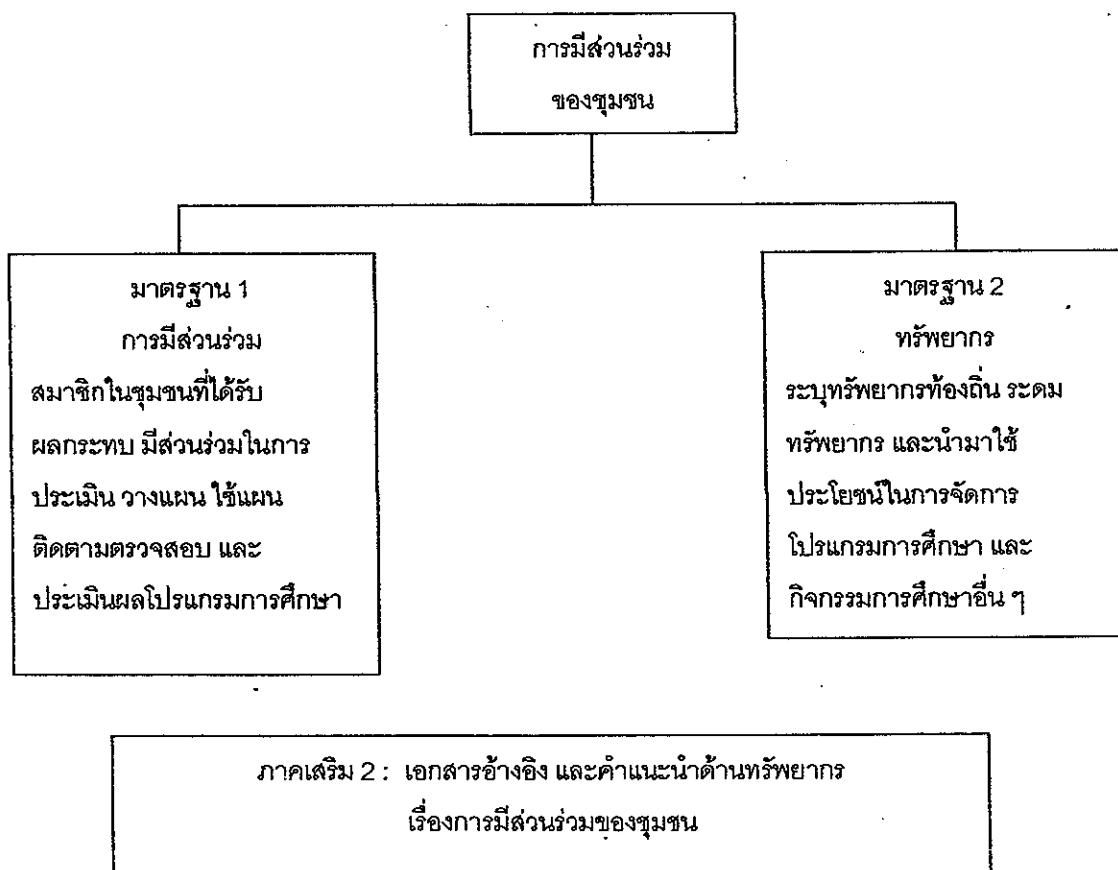
การแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลระหว่างผู้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจปัญหาร่วมกัน และประสานงานกันได้ดี ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีระบบและวิธีเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน สิ่งต่อไปนี้จะช่วยให้การบันทึกข้อมูลเป็นเอกสาร และการແກ່ເປີຍ และเผยแพร่ข้อมูลทำได้ง่าย

มาตรฐานขั้นต่ำ มีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพซึ่งบอกระดับต่ำสุดที่ควรทำให้ได้ใน

การดำเนินงานตอบสนองด้านการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน

ตัวชี้วัดสำคัญ เป็น 'สัญญาณ' บอกว่า โปรแกรมบรรลุถึงมาตรฐานขั้นต่ำหรือไม่ ตัวชี้วัดจะบอกถึงวิธีวัด และวิธีสื่อสารผลการดำเนินงาน หรือผลกระทบของโปรแกรม รวมทั้งบอกถึงกระบวนการ หรือวิธีที่นำไปใช้ ตัวชี้วัดอาจมีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ

บันทึกคำแนะนำ ประกอบด้วยประเด็นเฉพาะที่ต้องพิจารณาเพื่อให้มาตรฐานและตัวชี้วัดสำคัญในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน แนวทางสำหรับจัดการกับเรื่องยุ่งยากที่เกิดในการปฏิบัติ และคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการจัดลำดับความสำคัญเรื่องเร่งด่วน นอกจากนี้ อาจรวมไปถึงปัญหาภัยคุกคามที่เกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ตัดสินใจเลือกยก สถานการณ์ความขัดแย้ง และการขาดความรู้ที่เป็นปัจจัย รายการเอกสารอ้างอิง ซึ่งบอกถึงแหล่งข้อมูลของเรื่องทั่วไป และเรื่องที่เป็นเทคนิคเฉพาะด้าน มีอยู่ในภาคเสริม 2

มาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ๑ - การมีส่วนร่วม

สมรรถนะในการที่ได้รับผลกระทบนี้ส่วนรวมในภาคีอาชีวศึกษา ทางแผน ใช้เป็นตัวติดตามตรวจสอบและประเมินผลไปในกระบวนการคิดเห็น

ตัวชี้วัดสำคัญ (อ่านควบคู่กับบันทึกคำแนะนำ)

- ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ลูกเชิน คัดเลือกผู้แทนเข้าร่วมในการจัดทำด้วยความสำคัญ และวางแผนกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้ไปร่วมกิจกรรมการศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิผล (อ่านบันทึกคำแนะนำข้อ 1-5)
- เด็กและเยาวชนเข้าร่วมในการพัฒนากิจกรรมการศึกษา และในการนำไปปฏิบัติ (อ่านบันทึกคำแนะนำข้อ 6)
- คณะกรรมการการศึกษาของชุมชน จัดประชุมสาธารณะ โดยมีประชากรในชุมชนร่วมด้วย เพื่อตรวจสอบบัญชีค่าใช้จ่ายและงบประมาณของกิจกรรมการศึกษา
- สมาชิกชุมชน ชี้แจงความเด็กและเยาวชนเมื่อโอกาสได้รับการอบรมและพัฒนาความสามารถ เพื่อบริหารจัดการกิจกรรมการศึกษา

คำแนะนำ

1. ผู้แทนชุมชนในโปรแกรมการศึกษา : คำว่า “คณะกรรมการการศึกษาของชุมชน” ในคู่มือนี้หมายถึงกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง มีหน้าที่กำหนดและระบุความต้องการและความจำเป็นด้านการศึกษาของชุมชน และบริหารโปรแกรมให้สนองตอบความต้องการและความจำเป็นเหล่านั้น คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย ผู้แทนที่เลือกจากพ่อแม่/ผู้ปกครอง หรือสมาคมครูและผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่น สมาคมพลเรือน องค์กรชุมชน กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน ครู และผู้เรียน (ในกรณีที่ทำได้) คณะกรรมการการศึกษาของชุมชนอาจมีคณะกรรมการสำนักงานรับผิดชอบงานแต่ละอย่าง ในบางกรณีคณะกรรมการการศึกษาชุมชนรับผิดชอบโปรแกรมทางการศึกษา โปรแกรมเดียว แต่ในบางกรณีอาจต้องรับผิดชอบหลายโปรแกรมภายใต้พื้นที่ที่กำหนด

การที่ผู้ปกครอง/พ่อแม่ เข้าร่วมในการพัฒนาและการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของการเรียนช่วยให้การเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น ชุมชน และโรงเรียนแข็งแกร่งขึ้น รูปแบบของการเรียนจะมีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น

ควรเป็นไปในแนวทางการบริการทางวิธีการ รวมถึงแบบงานกันรับผิดชอบ รูปแบบเช่นนี้อาจนำไปใช้ใน การจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาชุมชน สมาคมครูและผู้ปกครอง หรือการพัฒนามาตรการที่จะ รับมือกับสภาวะแวดล้อม และปัญหาของท้องถิ่น (เช่น บ้านที่มีเด็กเป็นหัวหน้าครอบครัว) ได้ด้วย แนวทางการดำเนินงานที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน จะทำให้เกิดโครงสร้างที่ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรม และประเพณีที่เกี่ยวกับการศึกษาในท้องถิ่น รวมทั้งเสริมให้โครงสร้างดังกล่าวแข็งแกร่งขึ้นด้วย นอกจากนี้แนวทางการดำเนินงานแบบนี้ยังเป็นวิธีนำกลไกที่ใช้รับมือกับสถานการณ์ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

2. คณะกรรมการการศึกษาของชุมชน : คณะกรรมการการศึกษาของชุมชนควรประกอบด้วย ผู้แทนจากทุกฝ่ายในชุมชน เช่น องค์กรอิสระของท้องถิ่น สถานบันราษฎร์ในท้องถิ่น ผู้นำด้าน ประเพณี กลุ่มที่มีความจำเป็นทางการศึกษาพิเศษ กลุ่มชายขอบ เด็กและสตรี ตระกูลใหญ่ใน ท้องถิ่น ชนเผ่า กลุ่มอาชญาลัยชื่นฯ ผู้แทนกลุ่มควรได้มาจาก การเลือกตามระบบประชาธิบัติ ทางกฎหมายในช่วงพื้นที่ภูมิภาค คณะกรรมการการศึกษาชุมชนควรได้รับการรับรองจากทางราชการ และมีอำนาจตามกฎหมายในฐานะสถานที่ทางราชการ ชุมชนไม่มีคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ คล้ายๆ กันนี้อยู่แล้ว ควรปรับคณะกรรมการชุดนี้และนำมาใช้เพื่อจะได้ไม่ต้องมีหน่วยงาน ซ้ำซ้อน

3. บทบาทและความรับผิดชอบ : สมาชิกของคณะกรรมการการศึกษาควรมีบทบาทและความ รับผิดชอบที่ระบุไว้ชัดเจน ซึ่งอาจรวมงานต่อไปนี้ด้วย (อาจมีมากกว่านี้ได้)

- ประชุมอภิปรายและตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นประจำตามกำหนดเวลา
- บันทึกรายงานการประชุม มติ สิ่งที่ได้รับบริจาก ซึ่งอาจเป็นเงินหรืออะไรก็ได้ที่คล้ายกัน
- จัดทำแผนการทำงานที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (เช่น ปฏิทินการศึกษาที่ไม่ ตายตัว) หลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และเอื้อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม
- สื่อสารกับผู้มีอำนาจหน้าที่ในชุมชน ผู้รับผิดชอบโปรแกรมการศึกษา และผู้มีอำนาจหน้าที่ ทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน และ ผู้รับผิดชอบโปรแกรม

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างรูปแบบการดำเนินงานสนับสนุน : องค์กรรัฐบาลและ องค์กรอิสระควรร่วมกันวางแผนวิธีปฏิบัติซึ่งทำให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนในการสร้างรูปแบบการ ดำเนินงานสนับสนุนด้านการศึกษา วิธีปฏิบัตินี้ต้องเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินงานเร่งด่วน ดังนั้น แต่ละชุมชนที่เริ่มงาน และควรให้รัฐบาลที่ทำงานแบบร่วมกันนี้กำหนดสิ่งต่อไปนี้อย่างรวดเร็ว

- ความต้องการและความจำเป็นด้านการศึกษาซึ่งต้องจัดหาให้ทันทีของประชากรกลุ่มย่อยที่มีหลักน LIABILITY (เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ เป็นต้น)
- ปริมาณทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถและเวลา รวมทั้งทรัพยากรทางการเงิน และวัสดุ
- พลังเคลื่อนไหวระหว่างกลุ่มอย่างชึ้งชั่งมากลุ่มที่แตกต่างกันทางภาษา
- ข้อจำกัดด้านความมั่นคง
- สถานที่ที่จัดการศึกษาได้อย่างปลอดภัย และ
- ยุทธวิธีที่จะบูรณาการข้อมูลทางด้านการรักษาชีวิตที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เข้าในการบริหารภายในภาวะฉุกเฉินทุกด้าน

(ดูมาตรฐานการวิเคราะห์ 2 คำแนะนำ 5 หน้า 27, มาตรฐานการวิเคราะห์ 3 หน้า 27

มาตรฐานนโยบายทางการศึกษา และการประสานงาน 2 หน้า 96)

5. แผนปฏิบัติงานการศึกษาท้องถิ่น : ชุมชนและคณะกรรมการการศึกษาของชุมชนอาจจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมการศึกษาด้วยวิธีให้ประชากรในท้องถิ่นตั้งแต่ระดับล่างสุดมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วิธีนี้จะสะท้อนให้เห็นความต้องการและความจำเป็น ความวิตกกังวล และค่านิยมของประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรกลุ่มอ่อนแอก่อที่ช่วยตนเองไม่ได้ ผลที่ได้รับจากวิธีนี้คือ แผนปฏิบัติสำหรับการศึกษาที่มีฐานเป็นชุมชน สำหรับใช้เป็นกรอบการปรับปรุงคุณภาพของบริการ และโปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติทางการศึกษามีหลายประการ ต่อไปนี้เป็นวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่ง อาจมีมากกว่านี้ได้

- พัฒนาและได้เห็นภาพของสภาพแวดล้อมของการเรียนที่จะเกิดขึ้นร่วมกัน จากกิจกรรม ตัวชี้วัด และเป้าหมาย
- ได้ข้อตกลง และการยึดมั่นร่วมกันในระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการจัดลำดับความรับผิดชอบที่ชัดเจนที่สุด
- ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการเรียน
- แผนปฏิบัติงานให้รายละเอียดในรูปของภาระงานที่จะดำเนิน และความรับผิดชอบที่ชัดเจนที่สุด
- เกี่ยวกับจะต้องทำให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนงานรวม

แผนปฏิบัติของการศึกษาทั้งถินควรระบุบทบาทที่ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น องค์กรผู้ให้การอุดหนุน คณะกรรมการการศึกษาชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้องด้านโปรแกรมการศึกษา ในแผนปฏิบัติควรระบุข้อปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้แน่ใจว่ามีการติดตามตรวจสอบ และการประเมินชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อช่วยพัฒนาภาระของภาระมีส่วนร่วมของชุมชนในวงกว้างให้ยั่งยืนต่อไป การสร้างภาระของภาระมีส่วนร่วมนี้จะทำได้ในด้านอื่น ๆ อาทิเช่น การวางแผน การคุ้มครองเด็ก การส่งเสริมเด็กและศตรี และบุคลากรกลุ่มที่ช่วยดูแลคนไม่ได้ให้มีส่วนร่วมในการทำงาน การนำกิจกรรมทางการเรียนการสอนไปใช้ การกำกับดูแล การติดตาม ตรวจสอบ การระดมทรัพยากร การบริจาคและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การดูแลรักษา และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การประสานงานกับองค์กรภายนอก และการบูรณาการเรื่องสุขภาพอนามัย โภชนาการ น้ำกินน้ำใช้ และการสุขาภิบาลเข้าไปในโปรแกรมการศึกษา ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ สมาชิกทุกคนต้องได้รับข้อมูล เพื่อให้ความเห็นและคำแนะนำแก่คณะกรรมการการศึกษาชุมชนว่า ควรจะบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิผลได้อย่างไร (ดูมาตรฐานคุณและบุคลากรทางการศึกษา 2 หน้า 84 และมาตรฐานนโยบายทางการศึกษา และการประสานงาน 3 หน้า 98)

6. การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา : มาตรา 13 ของอนุสัญญาฯ ได้กำหนดไว้ว่าด้วยสิทธิของเด็ก กล่าวว่า เด็กมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่มีผลกับตน และมีสิทธิที่จะได้รับพึงร้องขอเพื่อรับการรับผิดชอบของตน เมื่อเป็นผู้ใหญ่ มาตรานี้ให้ได้กับเด็กทุกคนในภาวะฉุกเฉิน ในวิกฤติการณ์เรื้อรัง และในช่วงการฟื้นฟูระยะต้นด้วย

ผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ควรเข้าร่วมพัฒนา และบริหารจัดการระบบการจัดการศึกษาของพวกรดด้วย เด็ก ๆ ต้องได้รับการฝึกอบรมที่จะปักป้องตัวเองและเด็กอื่น ๆ ในชุมชนของตน การฝึกอบรมควรเน้นที่ความสามารถที่จะมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ และความสามารถที่จะริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เป็นประโยชน์ เช่น เสนอแนวทางปรับปรุงกิจกรรมของโรงเรียน หรือรายงานและป้องกันการรังแกทำร้ายที่เกิดในสภาพแวดล้อมของการเรียน (ดูมาตรฐานการเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน 2 หน้า 52 และมาตรฐานคุณและบุคลากรทางการศึกษา 3 หน้า 86)

ภาระงานในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจใช้เป็นโอกาสที่จะให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เยาวชนมีทางเลือกในการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ท่ามกลางสิ่งยั่วยุในทางเสีย เช่น อาชญากรรม กลุ่มติดอาชญาและอื่น ๆ

7. การตรวจสอบบัญชีสังคม นี่คือ การประเมินผลโปรแกรมการศึกษา โดยมีชุมชนเป็นฐาน จุดประสงค์คือ ประเมินค่าของทรัพยากรในชุมชนที่จะนำไปใช้ในโปรแกรม ได้แก่ คน เงิน และ รัสดุ ให้ระบุสิ่งจำเป็นที่ต้องจัดหาให้ และสิ่งใดมีอยู่แล้ว จากนั้นให้ติดตามตรวจสอบประสิทธิผล ของโปรแกรม และด้านอื่น ๆ

การตรวจสอบบัญชีสังคมอาจทำไม่ได้ในระยะเริ่ม หรือระยะกลางของภาวะชุมชน แต่เมื่อ สถานการณ์ในระยะทรงตัวแล้ว (เช่น วิกฤติการณ์ต่อเนื่อง หรือระยะแรกของการฟื้นฟู) ควรได้ เริ่มตรวจสอบบัญชีสังคมเพื่อให้โอกาสชุมชนได้พัฒนาความสามารถด้านการติดตาม ตรวจสอบ โปรแกรมการศึกษาของตนได้ดียิ่งขึ้น

8. การพัฒนาความสามารถ : การที่จะให้สมาชิกของชุมชนสามารถบริหารจัดการการศึกษาและมี กิจกรรมทางการศึกษาของตนโดยไม่ได้รับการฝึกอบรมและไม่มีพี่เลี้ยงอยู่ช่วยนั้น คงทำได้ ยาก ดังนั้นโปรแกรมฝึกอบรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น โปรแกรมฝึกอบรมควรเริ่มด้วยการประเมินค่า ความสามารถของชุมชน ระบุทักษะที่ยังไม่มีและจำเป็นต้องสร้างขึ้นมา และระบุวิธีที่จะสร้าง ทักษะนั้น ๆ นอกจากการฝึกอบรมแล้ว โปรแกรมการศึกษาควรให้สมาชิกชุมชนเข้ามาร่วมทำงาน ของโปรแกรมด้วยเพื่อส่งเสริมให้การช่วยงานของสมาชิกชุมชนมีคุณภาพขึ้น และมีอยู่ตลอดไป

มาตรฐานการมีส่วนร่วมของข้าราชการ 2 : ทรัพยากร

ระบุทรัพยากรในห้องติ่ง ระดุมทรัพยากร และนำมารวบไว้ในภาระจัดการไม่ใช่ภาระ

การศึกษาและกิจกรรมการศึกษาอื่น ๆ

ตัวชี้วัดสำคัญ (อ่านความคู่กันบันทึกคำแนะนำ)

- ชุมชนบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ร่วมกับระบุทรัพยากรทางการศึกษาที่มีในชุมชนนั้น (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1)
- ระดุมทรัพยากรชุมชนสร้างความเข้มแข็งในการเข้าถึง การคุ้มครอง และคุณภาพของ โปรแกรมการศึกษา (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 2-3)
- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยอมรับและสนับสนุนความสามารถของชุมชน และการออกแบบโปรแกรม การศึกษามุ่งที่จะใช้ทักษะ และความสามารถในห้องติ่งให้มากที่สุด (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4-5)

บันทึกคำแนะนำ

1. ทรัพยากรชุมชน : หมายถึงทรัพยากรที่เป็นบุคคล สถาปัตยกรรม เงิน และวัสดุ ในชุมชนนั้น การระดุมทรัพยากรความมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาทั้ง ในด้านกายภาพ (เช่น วัสดุ และแรงงานที่ช่วยในการสร้างโรงเรียน การบำรุงรักษา และการ ซ่อมแซม) ด้านจิตใจ และด้านอารมณ์ (เช่น การช่วยเหลือด้านจิตสังคมแก่นักเรียน ครู หรือผู้ ให้บริการ และการจัดการด้านการคุ้มครอง) มีการเก็บบันทึกข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้การทำงาน ไปร่องไส และตรวจสอบได้ (ดูมาตรฐานการเข้าถึง และสภาพแวดล้อมของการเรียน หน้า หน้า)

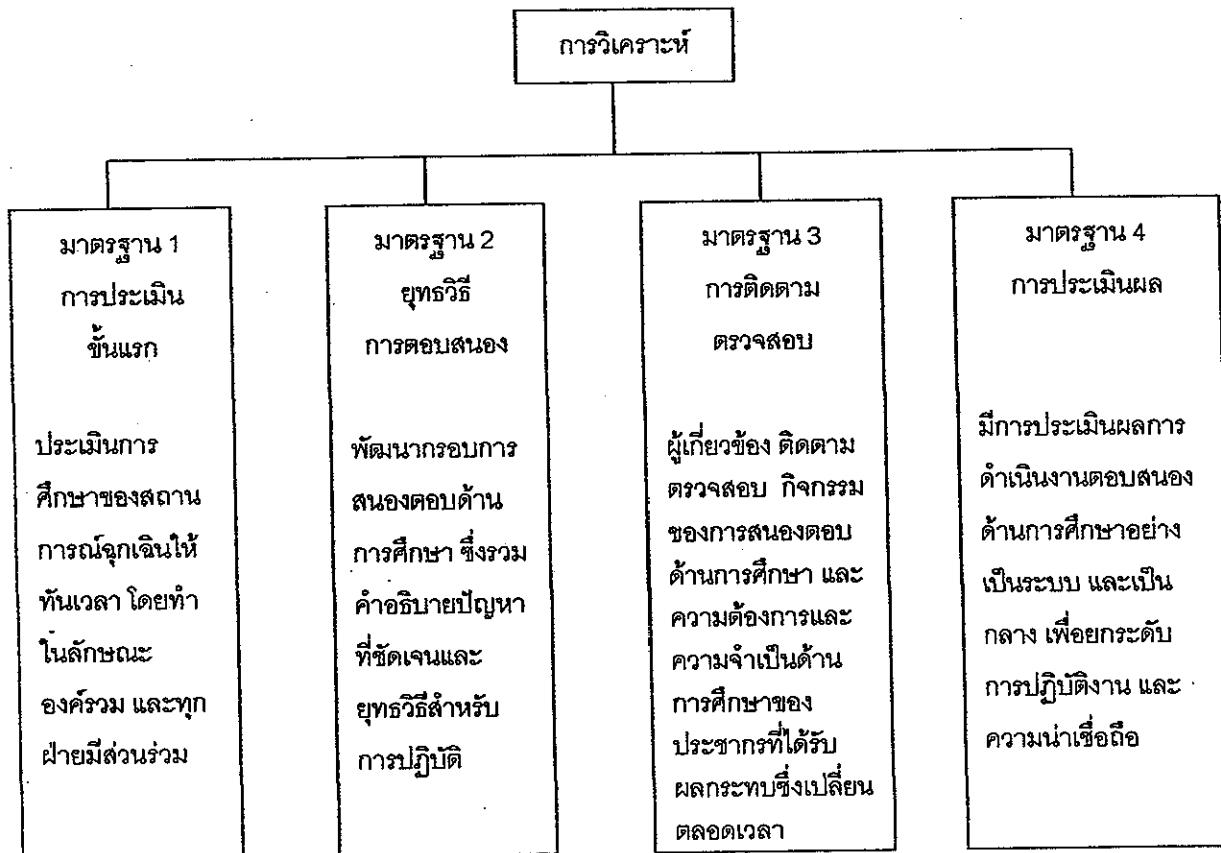
2. ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและความปลอดภัย : สมาชิกชุมชนควรร่วมแรงกันใช้เวลาและ ทรัพยากรช่วยเด็กในกลุ่มที่ช่วยตนเองไม่ได้ให้ได้เข้าโรงเรียน และไปเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ เช่น กลุ่มสตรี และเยาวชนเริ่มจัดหาเต้อผ้าที่มีสภาพดีให้เด็กในครอบครัวที่ยากจนมาก หรือ จัดหาอาหารให้ครอบครัวที่เหลือแต่เด็ก หรือสตรีสนับสนุนเด็กผู้หู眇ให้มีส่วนร่วมในโรงเรียน ได้ด้วยการอาสาเป็นผู้ช่วยครูในชั้นเรียน เพื่อคุ้มครองไม่ให้เด็กผู้หู眇ถูกความรังแก

นอกจากนี้ อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญในชุมชนควรทำได้ คือ การลดเวลาลับส่งเด็กไปโรงเรียนเมื่อจำเป็น (ดูมาตรฐานการเข้าถึง และสภาพแวดล้อมของการเรียน 2-3 หน้า 52-56)

3. สร้างความยั่งยืนให้ไปร่วมกัน : ชุมชนควรได้รับการฝึกอบรมด้านบทบาท และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของการเรียน ด้านการระดมและจัดการทรัพยากร และด้านความยั่งยืนของโปรแกรม (เช่น การบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ การใช้มาตรการพิเศษที่ทำให้แนใจได้ว่าเด็กนักเรียนที่ช่วยตัวเองไม่มีได้ ได้มีส่วนร่วมในโปรแกรม เป็นต้น)

4. การรับรู้ความช่วยเหลือจากชุมชน : รายงานที่เสนอต่อผู้ให้ความช่วยเหลือ ควรประกอบด้วยข้อมูลเรื่องความช่วยเหลือจากชุมชนทั้งที่เป็นคำอธิบายและตัวเลข การช่วยเหลืออย่างเข้มแข็งของชุมชนอาจเป็นตัวบ่งชี้ความตั้งใจมั่นที่จะทำงานและความยั่งยืนของโปรแกรมได้

5. ความสามารถของห้องถิน : การมีส่วนร่วมในการดำเนินการในภาวะฉุกเฉิน ควรสร้างเสริมศักดิ์ศรีและความหวังของคนในช่วงเวลาวิกฤตให้แข็งแกร่งขึ้น รูปแบบของโปรแกรมจึงควรสร้างบนฐานของความสามารถของห้องถิน และไม่ทำลายภารกิจการที่ชาวบ้านใช้รับมือภาวะวิกฤตตามแบบฉบับของตนเอง

ภาคผนวก 1
กรอบความคิดสำนักงานการประเมิน

ภาคผนวก 2
การวางแผนในภาวะอุกจิ่น : รายการตรวจสอบสำหรับวิเคราะห์สถานการณ์

ภาคผนวก 3
แบบเก็บข้อมูล และการประเมินสิ่งจำเป็นที่ต้องจัดหาให้

ภาคเสริม 2 เอกสารข้างต้น และคำแนะนำด้านทรัพยากร
บหวิเคราะห์

มาตรฐานการวิเคราะห์ ๑ : การประเมินขั้นแรก

ประเมินการศึกษาของเด็กในกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยทำให้เด็กสามารถอธิบายและหาคำตอบ
นิสัยน่ารัก

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับคำแนะนำ)

- ประเมินการศึกษาขั้นแรกอย่างรวดเร็วทันทีเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยคำนึงถึงความมั่นคง
และปลอดภัยด้วย (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-3)
- ผู้เกี่ยวข้องที่เป็นแก่นนำร่วมกำหนดว่าควรเก็บข้อมูลใดบ้าง ร่วมสร้าง ตีความ และปรับแต่ง
ตัวชี้วัดให้ดีขึ้น และร่วมบริหารจัดการและเผยแพร่ข้อมูล (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4-5)
- ประเมินอย่างทั่วถึงและกว้างขวางเกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นและทรัพยากร
ทางการศึกษาสำหรับการศึกษาทุกรดับและทุกประเภท และสำหรับพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
จากภาวะชุกเฉินทุกพื้นที่ ปรับข้อมูลให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ การประเมิน และปรับข้อมูลนี้
ให้ดำเนินการโดยมีผู้เกี่ยวข้องที่เป็นแก่นนำร่วมทำด้วย (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4)
- การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินข้ามส่วนงาน ซึ่งเก็บข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมของ
ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ลักษณะของประชากรและทรัพยากรที่มีอยู่
จุดประสงค์ของการประเมินคือ ให้รู้ว่าควรบริการประชากรด้านใดบ้าง (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ
6)
- การประเมินจะวิเคราะห์ภัยคุกคามหรืออุปสรรคสำหรับงานให้ความคุ้มครองเด็ก โดยใช้บท
ประเมินความเสี่ยงด้านอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ด้านการช่วยตนเองไม่ได้ และด้าน
ความสามารถที่ออกแบบไว้แล้ว (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 7)
- ระบุความสามารถ ทรัพยากร และยุทธวิธีสำหรับการเรียนและการศึกษาที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้ง
ในช่วงก่อนและในระหว่างเกิดภาวะชุกเฉิน
- การประเมินระบุความคิดและมุมมองของท้องถิ่นในเรื่องวัฒนธรรม และความเหมาะสมของ
- การศึกษา และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการและความจำเป็น และกิจกรรม
การศึกษา
- สร้างระบบสำหรับแลกเปลี่ยนผลการประเมิน และการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้อีกไป (ดูบันทึก
คำแนะนำข้อ 8)

บันทึกคำแนะนำ

1. เวลาสำหรับการประเมิน : การกำหนดเวลาสำหรับการประเมินให้คำนึงถึงปัญหาด้านความมั่นคงและปลอดภัยของคนดูประเมิน และประชากาที่ได้รับผลกระทบ สำหรับพื้นที่ที่เข้าไปประเมินไม่ได้ ให้เลือกยุทธวิธีอื่น เช่น ใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้นำท้องถิ่น และเครือข่ายชุมชน และเมื่อการเข้าถึงพื้นที่เป็นไปได้ด้วย ให้ปรับการประเมินครั้งแรกให้ถูกต้อง โดยเก็บข้อมูลเพิ่มจากแหล่งอื่น การประเมินการทำเป็นประจำ (อย่างน้อยทุก 3 เดือน) เพื่อให้ข้อมูลทันสมัย ตลอดเวลา โดยใช้ข้อมูลจากการติดตามตรวจสอบและการประเมิน การพิจารณาบททวน ความสำเร็จและอุปสรรคของโปรแกรมรวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นที่ยังไม่ได้จัดหาให้

2. การควบคุมข้อมูลของการประเมิน : ความมีการวางแผนรวมข้อมูลเพื่อจะได้เข้าใจความต้องการทางการศึกษา ความสามารถ ทรัพยากรและความขาดแคลนฯ การประเมินทั่วไปซึ่งรวมการศึกษาทุกประเทศ และพื้นที่ทุกพื้นที่ควรเสร็จเรียบร้อยให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ควรร่วงเตรียมการประเมินเฉพาะส่วนด้วยเพื่อจะได้พร้อมที่จะลงมือปฏิบัติงานได้ทันที การลงพื้นที่ของผู้จัดการศึกษาต่างๆ ต้องประสานงานกันอย่างดีเพื่อจะได้ไม่ต้องมีกลุ่มคนเข้าไปในพื้นที่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นกระบวนการคุณการทำงานที่กำลังดำเนินการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนอยู่ในขณะนี้

เครื่องมือสำหรับการประเมินทั้งในเชิงคุณภาพและในเชิงปริมาณควรเป็นระดับมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับคำชี้แนะที่เกี่ยวกับสิทธิ และเป้าหมายของ อีเอฟเอ ทั้งนี้ เพื่อเชื่อมโยงแผนงานของโลกเข้ากับชุมชนท้องถิ่น และส่งเสริมงานระดับท้องถิ่นให้เข้าอยู่ในกรอบงานและคำบ่งชี้ระดับโลก แบบฟอร์มสำหรับรวมข้อมูลควรทำให้เป็นมาตรฐาน ระดับประเทศเพื่อเอื้อให้การประสานงานของโครงการระดับระหว่างองค์กรเป็นไปได้อย่างสะดวก และลดการเรียกขอข้อมูลลง แบบฟอร์มนี้ควรมีเนื้อที่ว่างสำหรับผู้ให้ข้อมูลในท้องถิ่น หรือชุมชนได้เพิ่มเติมสิ่งที่ตนเห็นว่าสมควร

ในการรวมข้อมูลไม่ว่าจะใช้วิธีใด ต้องสำคัญที่ต้องพึงระวังคือ การไม่ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น การรวมข้อมูลไม่ว่าจะด้วยวิธีใดตามตรวจสอบ ประเมิน และสำรวจมักก่อให้เกิดภาวะเสียงเสมอ เพราะข้อมูลนั้นอาจเป็นเรื่องละเอียดอ่อน สร้างความไม่พอใจได้ง่ายๆ หรืออาจเป็นเพราะผู้ให้ข้อมูลอาจได้รับอันตรายจากการทำเช่นนี้ก็ได้ ผู้เก็บข้อมูลต้องยึดหลักการ

พื้นฐานไว้เสมอ นั่นคือ ให้เกียรติ “ไม่ทำร้าย ”ไม่แบ่งแยกหมู่เหล่าหรือขั้นวรรณะ และต้องปกป้องผู้ให้ข้อมูลและแจ้งศิทธิของคนเหล่านั้นให้ทราบก่อนเสมอ ขอให้ดูเอกสารข้างอิง ในภาคผนวก 2 (หน้า 106) เรื่อง Making Protection a Priority : A Guidebook for Incorporating Protection into Data Collection of Humanitarian Assistance

3. วิธีวิเคราะห์: เพื่อหลีกเลี่ยงอคติ ควรใช้วิธีวิเคราะห์แบบ triangulation ก่อนที่จะหาข้อมูล วิธีวิเคราะห์แบบ triangulation เป็นการเก็บข้อมูลจากหลายแหล่งที่ต่างกัน และวิเคราะห์เพื่อหาด้านต่าง ๆ ของปรากฏการณ์ที่เข้าช้อนกันแล้วมีลักษณะแตกต่างกันไป ซึ่งจะทำให้เข้าใจสถานการณ์ได้ลึกซึ้งขึ้น และได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากขึ้น การวิเคราะห์ต้องรวมความคิดและมุ่งมองเกี่ยวกับสถานการณ์ของท้องถิ่นด้วย เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้การดำเนินการสนองตอบในภาวะฉุกเฉินเป็นไปตามความมุ่งมองและลำดับความสำคัญของผู้อยู่ข้างนอกเหตุการณ์แต่เพียงฝ่ายเดียว
4. ผู้เกี่ยวข้องในการงาน: ควรรวมบุคคลในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ในการประเมินขั้นแรก การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในด้านการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การบริหารจัดการและเผยแพร่ข้อมูล อาจทำได้จำกัด เพราะสถานการณ์บังคับ แต่ในการประเมิน ติดตามตรวจสอบ และการวัดผลต่อมากว่าจะทำได้มากกว่าเดิม
5. ผลที่ได้จากการประเมิน: ควรแจกให้แก่ผู้ทำงานอย่างเร็วที่สุดเพื่อจะได้วางแผนกิจกรรม ในทำนองเดียวกับข้อมูลก่อนวิกฤติการณ์ และผลของการประเมินหลังวิกฤติการณ์ที่เกี่ยวกับความจำเป็นทางการศึกษา และทรัพยากร ซึ่งต้องมีพร้อมให้ผู้ทำงานทั้งหมด ข้อมูลนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในกรณีที่ผู้ทำงานไม่อาจเข้าถึงพื้นที่ได้ในช่วงเวลาฉุกเฉิน (ข้อมูลเหล่านี้อาจได้มาจากผู้มีอำนาจหน้าที่ องค์กรอิสระ องค์กรเฉพาะด้านของกลุ่มผู้ทำงานด้านมนุษยธรรม และชุมชนท้องถิ่น)
6. การประเมินภาวะฉุกเฉินโดยรวม: คณะกรรมการประเมินต้องมองผู้ชำนาญการด้านการศึกษาและการคุ้มครองเด็กความอยู่ด้วย เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งจำเป็นและทรัพยากรทางด้านนี้ องค์กรที่เข้าร่วมทำงานควรเป็นผู้จัดหาทรัพยากร และสร้างคณะกรรมการด้วยการจัดฝึกอบรมด้านนี้ ให้เพื่อให้ผู้ทำงานสามารถทำงานได้สำเร็จ
7. การวิเคราะห์ความเสี่ยง: สิ่งที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ พิจารณาศึกษาสถานการณ์ทุก ๆ ด้าน

ที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ และความปลอดภัยของเด็กและเยาวชน ถ้าเห็นว่าการศึกษาอาจสร้างปัจจัยเสี่ยง และ/หรือปัจจัยคุ้มครอง ควรจัดทำรายการความเสี่ยง (ดูตารางความเสี่ยง) ซึ่งสามารถบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง เช่น ภัยพิบัติธรรมชาติ ภัยจากสิ่งแวดล้อม กับระบบทดลองแบบที่ยังไม่ระบุ ความปลอดภัยของอาคารหรือโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ การ

คุ้มครองเด็ก สิ่งแวดล้อมสุขภาพทางกายและใจ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของครู หรือการรับนักเรียนเข้าเรียน และหลักสูตร ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ต้องครอบคลุมคนทุกวัย และทุกกลุ่มที่ช่วยគ่างไม่ได้ (ดู MSEE CD-ROM สำหรับตารางความเสี่ยง)

การประเมินค่าความอยู่อาศัยที่จะใช้จัดการกับความเสี่ยง เพื่อป้องกัน บรรเทา และปฏิบัติ เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินจากเหตุการณ์ร้ายแรง ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือจากฝีมือของคน (ปฏิบัติการในสถานการณ์ฉุกเฉิน คือ ความพร้อม การดำเนินงานเร่งด่วน การฟื้นฟูทางกายภาพของพื้นที่ และจิตใจของประชาชน) ในบางสถานการณ์เราอาจต้องให้ศูนย์การศึกษา ทำแผนสำหรับเหตุที่อาจเกิดขึ้นและความปลอดภัยของโรงเรียนให้เพื่อป้องกันภาวะฉุกเฉิน และสามารถดำเนินงานเร่งด่วนได้เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินขึ้น และถ้าจำเป็นศูนย์การศึกษาแต่ละแห่งควรจัดทำแผนที่แสดงจุดอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และแสดงปัจจัยที่จะก่อให้เกิดอันตรายนั้นๆ ไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน

8. การแลกเปลี่ยนผลการประเมิน : ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ เป็นผู้ประสานงานนี้ ถ้าไม่มีผู้ที่ทำหน้าที่นี้คือ ผู้ปฏิบัติงานขั้นหัวหน้าของหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น ให้สำนักประสานงานด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs หรือ OCHA) เป็นหัวหน้ากำหนดวิธีการประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูล การแลกเปลี่ยนผลที่ได้จากการประเมิน ควรนำไปสู่กระบวนการปฏิบัติงานแบบสอดคล้องและการแสดงข้อมูลซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอ่านเข้าใจและใช้ประโยชน์ได้ (ดูมาตรฐานนโยบาย และการประสานงานทางการศึกษา

มาตรฐานการวิเคราะห์ที่ 2 : ยุทธวิธีการตอบสนอง

พัฒนาการตอบสนองทางการศึกษาที่มีความต่อเนื่องกับภาระทางการศึกษา ที่ส่งเสริมความสามารถทางด้านคุณภาพและอุปกรณ์สำนักงาน

ปฏิบัติ

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- การเก็บข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นอย่างเป็นระบบเมื่อเริ่มโปรแกรม
- ยุทธวิธีตอบสนองทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน ที่แสดงว่าเข้าใจข้อมูลของภาพรวมชัดเจน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- การระบุเกณฑ์คุณภาพและตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับติดตามตรวจสอบผลกระบวนการ การตอบสนองทางการศึกษาที่มีต่อเด็ก เยาวชน และชุมชนทั้งหมด
- การปรับข้อมูลจากการประเมินขั้นแรกให้ทันสมัยด้วยการใช้ข้อมูลที่บอกผิดนาฬิกาของโปรแกรมที่กำลังดำเนินอยู่ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)
- ยุทธวิธีตอบสนองทางการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก เยาวชน ผู้ช่วยคนเองไม่ได้ และผู้จัดเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ เป็นเรื่องเร่งด่วน ก่อนเรื่องอื่น
- ยุทธวิธีตอบสนองทางการศึกษาต้องรองรับความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉิน และรองรับสำหรับทุกคนโดยไม่มีการกีดกัน แบ่งชั้น วรรณะ และเสริมให้โปรแกรมการศึกษาของชาติแข็งแกร่งขึ้น (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4-6)

บันทึกคำแนะนำ

1. ข้อเสนอแนะดำเนินงานเร่งด่วน : ควรรับประทานว่ากิจกรรมสำคัญที่ขาดไม่ได้มีงบประมาณพอที่จะดำเนินงานจนบรรลุมาตรฐานขั้นต่ำในครึ่งปีนี้ ในข้อเสนอควรยกว่า กิจกรรมการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนที่ดี ประมาณข้อมูลความครอบคลุมความต้องการและ ความจำเป็นทางการศึกษาในระดับและประเภทต่าง ๆ ระบุด้วยว่า มีองค์กรอื่นที่จะรับ ซ้ำยหรือความจำเป็นทางการศึกษาที่ข้อเสนอไม่ได้ครอบคลุมหรือไม่ ข้อเสนอควรจะ ยึดหยุ่นเพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนไปตามความจำเป็นที่แท้จริงได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นมากกว่า ที่คาดไว้ ข้อเสนอควรมีส่วนที่ส่งเสริมความยั่งยืนของโปรแกรม และมีการประสานป้องคงกัน ในกลุ่มองค์กรเมื่อพิจารณาการใช้จ่ายสำหรับการศึกษาในยานยุกเฉินในระดับและประเภท ต่าง ๆ (เช่น สำหรับเป็นค่าตอบแทนผู้ทำงาน อุปกรณ์ เป็นต้น)

2. การสร้างความสามารถในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล : ข้อเสนอคณะกรรมการเพิ่มพูนความสามารถให้กับทีมงานในด้านการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทีมงานระดับชาติ สิ่งที่ก่อความไม่สงบจะไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเต็มที่ในกระบวนการสร้างข้อเสนอแผนงาน
3. การปรับยุทธวิธีให้ทันสมัย : ข้อเสนอแผนดำเนินงานเร่งด่วนควรได้รับการบทวนและปรับให้ทันสมัยทุก 3 เดือน ทั้งในช่วงเวลาอุบัติเหตุและในช่วงการพื้นฟูภูมิภาคในระยะต้น และควรให้ความสำคัญแก่งานที่ทำสำเร็จครั้งล่าสุด การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์อุบัติเหตุ และประมาณการความต้องการและความจำเป็นที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ณ เวลานั้น ๆ เป้าหมายของข้อเสนอแผนงานควรเป็นการปรับปรุงคุณภาพ และขอบเขตความครอบคลุมให้ทันสมัย ตลอดจนความยั่งยืนของการดำเนินงานด้วย
4. การตอบสนองของฝ่ายให้ความช่วยเหลือ : ผู้ให้ความช่วยเหลือควรบทวน คุณภาพและขอบเขตการตอบสนองทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการรับเข้าเรียนและการสามารถเรียนต่อไปได้ของนักเรียนจากกลุ่มช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ผู้ให้การช่วยเหลือต้องดำเนินการที่ทำให้ตนแน่ใจว่าผู้ได้รับผลกระทบในภาวะอุบัติเหตุสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ในทุกพื้นที่ และควรจัดเงินสนับสนุนเพื่อให้ประชาชนของพื้นที่ซึ่งเป็นที่พักพิงของผู้ลี้ภัย หรือประชาชนที่ย้ายถิ่นมาจากการท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้รับการศึกษาถึงระดับมาตรฐานขั้นต่ำสุด (ดูมาตรฐานการเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน 1 บันทึกคำแนะนำ 8 หน้า 51)
5. การเสริมไปร่วมกับชุมชนให้แข็งแกร่ง : การวางแผนการดำเนินงานเร่งด่วนทางการศึกษา ในภาวะอุบัติเหตุควรสอดคล้องต่อเนื่องและเสริมไปร่วมกับการศึกษาของชาติ ซึ่งหมายรวมถึง การวางแผนการศึกษาระดับชาติและระดับท้องถิ่น การบริหารการจัดการ และการอบรมครุรัฐวิทยาที่ยังทำงานสอนอยู่ และการสนับสนุนช่วยเหลือครุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนงานเร่งด่วน ในภาวะอุบัติเหตุสำหรับผู้หลังถูกสังหาร และสำหรับภัยพื้นฟู
6. การจัดการภัยข้อจำกัดของอำนาจหน้าที่ขององค์กร : องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือที่มีอำนาจหน้าที่จำกัด (เช่น มีอำนาจดำเนินงานเฉพาะภัยพิบัติ หรือผู้ลี้ภัย หรือกับผู้ที่ถูกสังกลับประเทศไทย) ต้องแน่ใจว่าแผนดำเนินงานเร่งด่วนทางการศึกษาของตนสามารถเชื่อมประสานกับแผนดำเนินงานของรัฐบาล และองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่กว้างกว่าได้เป็นอย่างดี ยุทธวิธีทางการศึกษาในเขตที่ได้รับภัยพิบัติต้องจัดสนองสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยจนถึงเยาวชน การศึกษาระดับมัธยม และระดับอุดม การศึกษาอาชีพ การฝึกครุภัณฑ์ทำงาน และทางเลือกทางการศึกษาอื่น ๆ ที่เหมาะสม ยุทธวิธีสำหรับพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ที่มีผู้ถูกสังกลับถูกนิ่มนิ่มน้ำ ควรมีการจัดโครงการให้ความช่วยเหลือในระยะยาว โดยมีองค์กรทางมนุษยธรรมต่างๆ

ที่มีอำนาจหน้าที่จำกัดช่วย (เช่น การให้ทุนช่วยเหลือการส่งผู้ลี้ภัยกลับถิ่นเดิม และการปรับตัวให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเดิม)

มาตรฐานการวิเคราะห์ 3 : การติดตามตรวจสอบ

ผู้เกี่ยวข้อง ติดตามมาตรฐาน บริการรวมช่องทางการสื่อสารทุกช่องทาง ในการดูแลฯ และความต้องการของคนเมืองที่ต้องการได้รับการสนับสนุนและกระบวนการที่จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช่ว่ามีบันทึกคำแนะนำ)

- มีระบบการติดตามตรวจสอบที่สม่ำเสมอต่อเนื่องสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และการดำเนินการช่วยเหลือทำงานได้ดี (บันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- มีการบริการของความเห็นจากผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิง เด็ก เยาวชน จากทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการกิจกรรม และให้คุณ僚านี้เข้าร่วมในการติดตามตรวจสอบด้วย (บันทึกคำแนะนำข้อ 2)
- การเก็บข้อมูลทางการศึกษาทำอย่างมีระบบ และสม่ำเสมอ โดยเริ่มจากฐานล่างสุด มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่จะเกิดตามมาด้วย (บันทึกคำแนะนำข้อ 3-4)
- มีการฝึกอบรมบุคลากรเรื่องวิธีเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้มาเชื่อถือได้และการวิเคราะห์ถูกต้องเป็นจริงและน่าเชื่อถือ (บันทึกคำแนะนำข้อ 5)
- มีการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นระยะ ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว้ (บันทึกคำแนะนำข้อ 3)
- ระบบตรวจสอบและฐานข้อมูลได้รับการปรับให้ทันสมัยอยู่ประจำ โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวโน้มใหม่ ๆ ไว้พิจารณาประกอบการตัดสินใจจัดทำข้อมูลที่บอกรับเปลี่ยนแปลงแนวโน้มใหม่ และสิ่งจำเป็นของประชาชนและทรัพยากรให้กับผู้จัดการโปรแกรมทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- มีการปรับโปรแกรมตามความจำเป็นโดยใช้ข้อมูลจากการติดตามตรวจสอบเป็นฐาน

บันทึกคำแนะนำ

1. การติดตามตรวจสอบ : ควรจะหันให้เห็นสิ่งจำเป็นทางการศึกษาที่เปลี่ยนไป และให้เห็นว่า โปรแกรมตอบสนองความต้องการและความจำเป็นนั้นได้มากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้เพื่อให้โปรแกรมใช้ประโยชน์ได้จริง และช่วยเหลือได้ตรงปัญหาจริง และพร้อมที่จะปรับปรุงอยู่เสมอ

จำนวนครั้งของการเก็บข้อมูลแต่ละประเภทไม่จำเป็นต้องเท่ากัน ดังนั้นการออกแบบการติดตามตรวจสอบจึงควรบอกวิธีตัดสินว่าจะเก็บข้อมูลประเภทใดบ่อยครั้งแค่ไหน โดยใช้ความจำเป็นและปริมาณของทรัพยากรที่ต้องใช้ในการเก็บและประมวลข้อมูลเป็นตัวกำหนด ข้อมูลหลายประเภทเก็บได้จากโรงเรียนและโปรแกรมการศึกษาอื่น ๆ โดยการสูมตัวอย่าง ซึ่งจะบ่งชี้ถึงสิ่งจำเป็นและปัญหาที่มีอยู่ได้ (เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่เข้าโรงเรียน และนักเรียนที่ออกไป ได้รับประทานอาหารก่อนมาโรงเรียนหรือไม่ จำนวนหนังสือเรียนและวัสดุสำหรับการเรียนการสอนที่มี) การติดตามดูแลเรียนนอกโรงเรียนและเหตุผลที่นักเรียนไม่เข้าโรงเรียน หรือไม่เข้าชั้นเรียนอาจทำได้ด้วยการไปพูดคุยกับครอบครัว (ไม่จำเป็นต้องทำกับทุกครอบครัวในเขตสำรวจ เลือกมาจำนวนหนึ่งไม่ต้องมากนัก) หรือพูดคุยกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

2. บุคลากรที่ทำงานติดตามตรวจสอบ : ควรมีความสามารถเข้าถึง และเก็บข้อมูลจากทุกกลุ่มของประชากรที่ได้รับผลกระทบด้วยการทำที่และมารยาทที่ไม่ขัดกับวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ ที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ ทักษะทางภาษาและเพศ วัฒนธรรมบางแห่งกำหนดว่า สดรีหรือคนกลุ่มน้อยต้องแยกไปให้ข้อมูลต่างหาก และผู้สอบบันทึกต้องเป็นบุคคลที่วัฒนธรรมในพื้นที่นั้นไม่รังเกียจด้วย

3. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทางการศึกษา (อีเม็มไอกอส) : อาจหยุดงานไปเพราภภภะชุกเชิน สิ่งที่ควรทำคือ ผู้มีอำนาจหน้าที่ระดับชาตินำวิธีเก็บข้อมูลขั้นพื้นฐาน และวิธีประมวลข้อมูลแบบง่าย ๆ มาใช้ก่อน เพราะเป็นเรื่องเร่งด่วน โดยมีองค์กรระหว่างชาติให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ ส่วนการพัฒนาและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทางการศึกษาของชาติอาจจำเป็นต้องสร้างความสามารถและทรัพยากรระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น เสียก่อน เพื่อมาช่วยเก็บรวบรวม บริหาร ติดตาม นำไปใช้ และเผยแพร่ข้อมูลที่มี เรื่องนี้ควรลงมือทำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ในภาวะชุกเชิน เพื่อว่าจะได้มีระบบติดตามตรวจสอบที่พร้อมทำงานได้เต็มที่เมื่อถึงช่วงการพื้นฟูระบบทรา

องค์ประกอบที่สำคัญมากของ อีเม็มไอกอส คือ ซอฟต์แวร์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของงานสำนักงานทางการศึกษาทั้งระดับชาติและระดับเขต และหน่วยงานทางการศึกษาย่อยอื่น ๆ (เช่น สถาบันฝึกอบรมแห่งชาติ) ต้องมีซอฟต์แวร์เพิ่มสำหรับจัดตั้งฐานข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล

4. การติดตามตรวจสอบผู้เรียน : ต้องทำในทันทีที่ผู้เรียนเรียนจบหรือเลิกเรียน การตรวจสอบควรครอบคลุมความสามารถในการอ่าน เขียน และการคิดคำนวณที่ผู้เรียนยังมีอยู่หลังจากออกจากโปรแกรมไปแล้ว และการเข้าถึงสื่อการอ่านในระดับที่สูงขึ้น ส่วนการตรวจสอบการศึกษาอาศัยความร่วมมือของครุภัณฑ์ที่ได้ก่อตั้งมาไปใช้

วิธีดีเสมอผล คือให้คนทำงานฝ่ายจัดหางานและการศึกษาตามรอยผู้เรียนไปตลอด
ประโภชเนื่องจากการติดตามตรวจสอบผู้เรียนเมื่อจบโปรแกรมไปแล้ว คือ ได้ข้อมูลย้อนกลับ
สำหรับการออกแบบโปรแกรมการศึกษาต่อไป (คู่มารฐานการเรียนการสอน 4 หน้า 75)

5. ความถูกต้องและตรงประเด็นของข้อมูล : การวิเคราะห์ทั้งหมดต้องบันทึกความเรื่อง
ต่อไปนี้ไว้เป็นเอกสาร 1) คำนิยามของตัวชี้วัด 2) แหล่งข้อมูล 3) วิธีเก็บข้อมูล 4) ผู้เก็บ
ข้อมูล และ 5) วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ในกรณีที่มีเรื่องผิดปกติในการบริหาร เก็บ และวิเคราะห์
ข้อมูล ต้องบันทึกเรื่องนั้นๆ ไว้ด้วย ข้อมูลอาจนิดเดือนได้ถ้าผู้ให้ข้อมูลพยายามทำเพื่อจะ^{ให้}
ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเต็มที่ (เช่น เพิ่มจำนวนนักเรียนในโรงเรียน หรือ จำนวน
นักเรียนที่เข้าเรียนเข้าไป) หรือไม่อยากถูกดำเนิน ดังนั้น การฝึกอบรมคนทำงานควรได้
เสริมนิยามที่จะมีการติดตามตรวจสอบด้วยการไปเยือนพื้นที่โดยไม่บอกล่วงหน้าไว้ด้วย ซึ่ง
เป็นวิธีที่จะได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและถูกต้อง

มาตรฐานการวิเคราะห์ 4 : การประเมินผล

เมื่อการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากรตามตัวบันทึกของผู้สอนที่ต้องการให้สามารถนำไปใช้
ยกระดับการปฏิบัติงานและความน่าเชื่อถือ

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- การประเมินนโยบาย โปรแกรม และผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ต้องทำเป็นรายๆ ตามความ
เหมาะสม และจะต้องประเมินในเรื่องต่างๆ ได้แก่ บุคลิกิการตอบสนองในภาพรวม
วัตถุประสงค์ของการศึกษาเฉพาะด้าน และการคุ้มครองเด็ก และมาตรฐานขั้นต่ำสุด (ดูบันทึก
คำแนะนำข้อ 1)
- เสาแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงานช่วยเหลือที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ
- วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งรวมประชากรที่ได้รับผลกระทบ และผู้ร่วมงานจาก
ทุกส่วนที่อย่างโปรดิส และเป็นกลาง
- ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งกลุ่มชายขอบที่ไม่มีบทบาทในสังคม คณะกรรมการการศึกษาของ
ชุมชน เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาระดับชาติและระดับท้องถิ่น ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผลกิจกรรม (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 2)
- มีการแลกเปลี่ยนบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน และวิธีปฏิบัติงานที่ได้ผลดี ระหว่างชุมชน
ท้องถิ่น ชุมชนระดับชาติและชุมชนที่ทำงานด้านมนุษยธรรม นอกจากนี้มีการนำบทเรียนที่ได้

จากการปฏิบัติงานมาใช้ในโปรแกรม นโยบาย และการสนับสนุนในระยะหลังภาวะธุรกิจ เนื่องเพื่อช่วยกำหนดเป้าหมายการศึกษาระดับชาติและระดับโลก (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)

บันทึกคำแนะนำ

- การประเมินผล :** ควรเก็บทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อจะได้พัฒนาภาพรวมได้ ข้อมูลเชิงคุณภาพให้เนื้อหาของบริบท และอธิบายข้อมูลที่เป็นสถิติ ข้อมูลเชิงคุณภาพได้มาจาก การวิธีสัมภาษณ์ สังเกต และอ่านเอกสาร ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณนั้นเราได้มาจากการสำรวจและการใช้แบบสอบถาม การประเมินผลควรให้ค่าประเมินที่ครบถ้วนทุกด้านของ 1) ทรัพยากรที่ใช้ในโปรแกรมทั้งด้านบุคคล วัสดุ และเงินทุน 2) การที่ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาที่จัดให้ จำนวนผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียน การครอบคลุมกลุ่มผู้เข้าเรียน และการปักป้องผู้เรียน 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) การรับรองผลการเรียน 5) การอบรมครุภาระหัวหน้าปฏิบัติงาน 6) ผลกระทบที่มีต่อผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งโอกาสที่จะเรียนให้สูงขึ้น และการได้งานทำ และ 7) ผลกระทบที่มีต่อชุมชนใหญ่
- การสร้างความสามารถด้วยการประเมินผล :** งบประมาณสำหรับการประเมินผลต้องมีส่วนที่จัดไว้สำหรับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วย เพื่อจะได้รู้และเข้าใจแนวคิดของการประเมินผล ได้พัฒนากระบวนการและกระบวนการประเมินผลที่ใช้รูปแบบการทำงานร่วมกัน ทบทวนและตีความผลที่ได้จากการประเมินด้วยกัน คณะกรรมการด้านโปรแกรม การศึกษา ควรได้ร่วมในการกระบวนการประเมินผลด้วย เพราะจะช่วยให้บุคลากรเหล่านี้ได้พัฒนาฐานความคิดสำหรับการนำบันทึกคำแนะนำมาใช้ในเวลาต่อไป ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการนี้ (เช่น ครุและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ) ยังสามารถนำไปใช้ให้เห็นความยุ่งยากทางด้านปฏิบัติที่ตนเคยพบ และความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นจากข้อแนะนำบ้างข้อได้
- การแลกเปลี่ยนผลของการประเมินและบทเรียนที่ได้รับ :** ผู้ประเมินผลควรจัดโครงสร้างของรายงานของตนเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเสนอผลของการประเมินที่สามารถเผยแพร่ให้คนทั่วไปได้ ส่วนที่สองเป็นรายงานผลการประเมินที่เป็นความลับ หรือเป็นเรื่องภายในที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบ

**มาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานร่วมของทุกหมวด : ภาคผนวก
ภาคผนวก 1 : กรอบความคิดสำหรับการประเมิน**

การคุ้มครอง (ทางกายภาพ, ทางกฎหมาย, ทางวัตถุ) สิทธิมนุษยชน/ หลักนิติธรรม

การเตือนภัย					
อัตราการป่วย			สถานะทางไชนาการ		
การเข้าถึง การเข้าถึง การบริโภค ความพอดีเพียง พฤติกรรม ระดับของ น้ำกินน้ำใช้ บริการทาง อาหาร ของที่พักอาศัย ทาง สุขภิบาล สุขภาพ สุขอนามัย โภชนาการ และสังคมชีวิต					
ความมั่นคงทางอาหาร			งานบริการทางสุขภาพ ไชนาการ และจิตสังคม		
บริบททางด้านเศรษฐกิจ และคลาด	การศึกษา	บริบททางด้าน ภัยธรรมแผล	ความไม่ สงบ		
บริบทด้วยชาติ			ตลาดด้วยชาติ		
การเมือง, เศรษฐกิจ, ประวัติศาสตร์สังคม รัฐบาล, ความสามารถ, โครงสร้างพื้นฐาน ระบบ, ภูมิศาสตร์, ภูมิอากาศ, ภัยธรรมชาติ, องค์กรระหว่างชาติ อๆ	ทำงานได้ผล (รึงนายถึงผลการ ขอความช่วยเหลือจากภายนอก) หรือทำงานไม่ได้ผล				

กรอบความคิดสำหรับการประเมินมีให้สำหรับให้เป็นฐานของการอภิปรายและวิเคราะห์ วัดถูประسنค์ คือให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจร่วมกัน ในเรื่องสิ่งจำเป็นที่ประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต้องมีสำหรับการดำเนินชีวิต การวิเคราะห์แนวโน้มุนุษณาการลักษณะและการลงความเห็นเข้าด้วยกัน แบ่งออกเป็น ประเภท แต่ละประเภทประกอบด้วยหัวข้อที่ต้องพิจารณา ไม่ใช่รายการสิ่งจำเป็นที่ต้องจัดหา กรอบความคิดนี้แนะนำสถานการณ์ในประเภทหนึ่งอาจเป็นสาเหตุของสถานการณ์ในอีกประเภทหนึ่งได้ เท่านั้น แต่ไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้อย่างชัดเจน และไม่ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่จะใช้ช่วยคนดูประมินอย่างละเอียดด้วย ในขณะที่ยังไม่ได้พัฒนาเครื่องมือดังกล่าว คนดูประมินอาจเริ่มด้วยการสำรวจความเกี่ยวโยงในแบบเดิม และผลที่เกิดขึ้นของประเภทต่าง ๆ ก่อน กรอบความคิดที่ให้นำนี้จะช่วยปูเส้นทางและเปลี่ยนข้อมูลที่ไปร่วงใส่และสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อใช้ในการวางแผนจัดลำดับความสำคัญการตอบสนองอย่างมีเนื้ะยื้อรวมในภาวะฉุกเฉิน ถึงแม้ว่ากรอบความคิดนี้จะแสดงให้เห็นสิ่งเกี่ยวข้องที่ลดหลั่นกันไปในแต่ละประเภท แต่ก็ไม่ได้แสดงถึงการตอบสนองที่จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพียงแต่แสดงให้เห็นลำดับของการเกี่ยวเนื่องกันเท่านั้น การประเมินค่าสถานการณ์แต่ละประเภทจะทำแยกแต่ละเรื่องไป (เช่น การศึกษา) และในขณะเดียวกันก็ทำในฐานะที่เป็นส่วนของการประเมินรวมด้วย (เช่น ผลกระทบของสถานการณ์ในด้านการศึกษาที่มีต่อประเภทอื่น ๆ ในกรอบ) เรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรมเป็นเรื่องก้าง และความบกพร่องเรื่องอื่น ต้องทำแยกออกจากมาตรฐานทาง แล้วทำในระดับที่สำคัญของเข้ามามีส่วนด้วย จุดเริ่มของการประเมินอาจเป็นกลุ่มจำแนกตามภูมิศาสตร์ หรือกลุ่มจำแนกตามประชากรได้

ภาคผนวก 2 : การวางแผนในภาวะฉุกเฉิน

รายการตรวจสอบสำหรับวิเคราะห์สถานการณ์

ปัจจัย ประเด็น คน และสถาบัน ที่ผู้วางแผนต้องรู้จักและเข้าใจ สำหรับการวางแผนโครงการ และการนำไปใช้

1. การประเมินข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น

- ต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้างสำหรับการศึกษาพื้นฐานเบื้องต้น
- จำเป็นต้องเพิ่มข้อมูลอะไรอีกบ้างสำหรับการใช้แผน โดยเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ตั้งของโรงเรียน (จำนวน, ที่ดัง), จำนวนนักเรียนที่คาดหวัง จำนวนครู เป็นต้น
- มีโอกาสที่จะเก็บข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นก่อนเริ่มโครงการหรือไม่

2. ลักษณะของสถานการณ์

- สถานการณ์ลักษณะใด (ค่อยๆ เริ่มขึ้น หรือฉับพลัน)
- มีกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้ หรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์หรือไม่ (กลุ่ม)
  - วัฒนธรรม, กลุ่มชาติ, กลุ่มเพศ เป็นต้น)

3. การทรงตัวของสถานการณ์

- สถานการณ์ทรงตัว (มีระยะสั้น ๆ ระยะปานกลาง) หรือยังเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ
- มีเหตุที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อีกหรือไม่ (ภาวะฉุกเฉินครั้งใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างชุนแรงของภาวะฉุกเฉินที่เป็นอยู่)
- มองเห็นปัจจัยอะไรบ้างที่จะทำให้ภาวะฉุกเฉินที่เผชิญอยู่เปลี่ยนแปลงได้ฉับพลัน หรือเปลี่ยนแปลงอย่างมีความหมาย

4. ระบบการศึกษาในขณะนี้

ระบบการศึกษา

- มีระบบการศึกษาที่ยังทำงานได้อยู่หรือไม่
- ในกลุ่มประชากรตามเป้าหมายมีระบบการศึกษาที่ยังทำงานได้อยู่มากกว่าหนึ่งระบบ หรือไม่
- สถานการณ์ฉุกเฉินที่กำลังเป็นอยู่นี้มีผลต่อระบบการศึกษาอย่างไร
- อาคารโรงเรียนและโครงสร้างพื้นฐานมีหรือไม่ หรือเสียหายหรือไม่ (โรงครัว เครื่องซัมภาระ ความสะอาดกสุขาภิบาล โรงเก็บของ และอื่น ๆ)
- สภาพของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนในขณะนี้เป็นอย่างไร (พื้นที่ วัดสูงบ่อกวน ห้องเรียน เจ้าหน้าที่โรงเรียน และอื่น ๆ)
- สถานการณ์ที่มีผลต่อเด็กชายเหมือนกับของเด็กหญิง หรือเด็กที่มีภูมิหลังทางภูมิศาสตร์ แฟชั่นธุรกิจ และอื่น ๆ ต่างกันหรือไม่
- เด็กยังเข้าโรงเรียน และไปโรงเรียนสม่ำเสมอหรือไม่ ถ้าไม่ เพราะเหตุใด
- เด็กหิวหรือไม่ขณะที่อยู่ที่โรงเรียน (เช่น ไม่ได้กินอาหารเช้า บ้านไกลจากโรงเรียน การขาดอาหารที่มีอยู่ทั่วไป)
- เด็กขาดสารอาหารบางอย่างโดยเฉพาะหรือไม่ ถ้ามี คืออะไร

หลักสูตรและการสอน

- มีหลักสูตรร่วมสำหรับทุกคนหรือไม่
- มีภาษาร่วมที่ใช้สำหรับการสอนหรือไม่ (อาจมีภาษาร่วมมากกว่า 1 ภาษาได้)
- มีครุ เครื่องช่วยสอน และ/หรือ เครื่องช่วยเรียนหรือไม่
- จำเป็นต้องจดอุบัติ หรือ อบรมเพิ่มเติมให้กับครุหรือไม่
- จำเป็นต้องมีโปรแกรมการศึกษานอกห้อง และการฝึกทักษะหรือไม่ (สำหรับหางานออกประจำ เด็กที่เข้าโรงเรียนไม่ได้ เด็กชนบทไม่ได้เรียน และ/หรือ กลุ่มด้อยโอกาสอีน ๆ)

5. ผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ

ระบุผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ

- ครหำะไร
- ครรับผิดชอบอะไร
- ครวางแผนสำหรับอะไร
- ครรับผิดชอบทรัพยากรนิดใด
- ครรับผิดชอบการตัดสินใจเรื่องใด
- องค์กรระหว่างชาติอื่นๆ
- องค์กรอิสระ (ห้องถิน และระหว่างชาติ)
- รัฐบาล
  - สถานภาพขณะนี้ของรัฐบาลและผู้บริหารห้องถิน (ตามกฎหมาย, ว่าการ) คืออะไร
  - ทราบเรื่องด้านการศึกษา
- โรงเรียน (ครุ ครุใหญ่ สมาคมครุและผู้ปักธง)
- ชุมชน (ผู้นำ ผู้หลักผู้ใหญ่ ศาสนา สมาคมศรี ผู้ทำงานด้านอนามัย และกลุ่มในชุมชน
  - อื่น ๆ)
- ครอบครัว
  - โครงสร้างครอบครัวส่วนใหญ่คืออะไร
  - ภาวะฉุกเฉินมีผลต่อโครงสร้างครอบครัวหรือไม่
  - ทราบผู้ตัดสินใจเรื่องการให้เด็กเข้ารับการศึกษา (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กผู้หญิง)

6. ทรัพยากรที่มีอยู่

สำหรับการศึกษา (ดูระบบการศึกษาและนันในข้อ 4 ด้วย)

- มีพื้นที่สำหรับการเรียนที่ปลอดภัยหรือไม่
- เครื่องอำนวยความสะดวกที่โรงเรียนใช้งานได้เต็มที่หรือไม่
- จำนวนของครุ แลบุคคลากรของโรงเรียนมากพอที่จะดำเนินงานประจำวันของโรงเรียนหรือไม่

การช่วยเหลือทางอาหาร

- จำเป็นต้องแจกจ่ายอาหารด่วนมากแค่ไหน
- มีบุคคลากรสำหรับทำอาหารหรือไม่
- มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำอาหารอยู่แล้ว อะไรบ้าง (ครัว, ห้องเก็บเครื่องที่ใช้ประกอบอาหาร, เครื่องใช้สำหรับการทำอาหาร ต้ม และการกิน เชือเพลิงหุงต้ม แหล่งน้ำ)
- สามารถจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกทางด้านอาหารในโรงเรียนได้หรือไม่
- มีโครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง การส่งของ และการเก็บตุนหรือไม่
- สินค้าที่เป็นอาหารที่จะนำไปให้เด็ก เช่น ชา กาแฟ น้ำอัดลม น้ำผลไม้ น้ำอัดลม เป็นต้น หรือไม่
- สามารถจัดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวกทางด้านอาหารทำได้เร็วเพียงใด
- มีโปรแกรมสุขภาพของโรงเรียนที่นำไปพัฒนาเพิ่มเติม หรือนำไปใช้เสริมได้หรือไม่
- ขณะนี้มีผู้รับจะเป็นผู้บริจากแล้วหรือไม่
- ขณะนี้มีผู้ที่อาจจะร่วมดำเนินงานแล้วหรือไม่

7. อุปสรรคในขณะนั้นและที่คาดว่าจะมี

ความมั่นคงปลอดภัย

- มีพื้นที่สำหรับการเรียนที่ปลอดภัยหรือไม่
- เส้นทางเข้าสถานที่เรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก ครุ แลบุคคลากรที่ทำงานหรือไม่
- มีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับการทำอาหารและแจกจ่ายหรือไม่
- การขนส่งและการนำอาหารไปส่งปลอดภัยหรือไม่
- การเก็บตุนอาหารปลอดภัยหรือไม่

อุปสรรคเกี่ยวกับเพศและชาติพันธุ์

- มีข้อจำกัดทางเพศในประเดิมที่เกี่ยวกับเพศใดเพศหนึ่งหรือไม่
- มีข้อจำกัดหรือประเดิมที่เกี่ยวกับกลุ่มที่แตกต่างกันหรือไม่ (ชาติพันธุ์ สภาพภูมิศาสตร์)

ฐานะที่ขอกบด้วยกฎหมาย

- มีผู้ร่วมในการวางแผนกิจกรรมและการใช้แผนจากส่วนรัฐบาลที่ชัดเจนหรือไม่
- การสร้างและสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากพลังผู้นำท้องถิ่นหรือทางการเมืองหรือไม่
- มีความเสี่ยงที่อาจจะต้องดำเนินการต่อไปโดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากพลังดังกล่าวหรือไม่
- การดำเนินการต่อไปโดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากพลังดังกล่าวนี้ ควรทำหรือไม่
- การหาผู้ร่วมงานกับกลุ่มพลังดังกล่าวทำได้หรือไม่
- สามารถออกแบบโปรแกรมที่สามารถพัฒนาหรือดึงความช่วยเหลือได้หรือไม่

ภาคผนวก 3 : การเก็บข้อมูลและประเมินความต้องการและความจำเป็น

แบบสอบถาม

ที่ดัง

ลักษณะของภาวะชุมชน

ปัญหาใหญ่

โรงเรียนที่ยังเปิดสอนอยู่มีหรือไม่

จำนวนนักเรียนที่ไปเรียน

มี/ไม่มี ที่ดัง

หญิง ชาย

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

1. สาเหตุใหญ่ของปัญหา และ/หรือ ลักษณะของปัญหา

อาการเรียนเสียหาย ☐	ครูไม่ทำงานแล้วไม่ได้รับค่าจ้าง ☐
น้ำในโรงเรียนไม่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ☐	การเดินทางมีอันตราย ☐
ให้หรือไม่มีเครื่องประดับ ☐	ครูถูกเกณฑ์เข้ากองทัพ ☐
เด็กไม่ได้ทำอะไร หรือไม่ได้เข้าโรงเรียน ☐	เด็กบางคนแพร่ถ่ายการกระหนบ ☐
เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ไม่มี ☐	กระเทือนทางใจรุนแรง ☐
ครอบครัวขาดเงินหรืออุปกรณ์การเรียน ☐	เด็กบางคนต้องพิการ ☐
ครุณวัดกลัว หรือไปจากโรงเรียน ☐	เด็กถูกเกณฑ์เข้ากองทัพ ☐
ขาดผู้ใหญ่ผู้มีความรู้มาทำงานแทนครู ☐	

2. รายละเอียดของประชากรเด็ก

จำนวนเด็ก	ทั้งหมด	หญิง	ชาย
วัย 0-5 ปี	_____	_____ %	_____ %
6-13	_____	_____ %	_____ %
14-18	_____	_____ %	_____ %
เป็นคนในท้องถิ่น	_____	_____ %	_____ %
ย้ายเข้ามา	_____	_____ %	_____ %

3. เปรียบเทียบกับสถานการณ์ก่อนภาวะชุมชน

	ทั้งหมด	หญิง	ชาย
จำนวนเด็ก น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า วัย 0-5 ปี	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า
6-13	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า
14-18	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า
เป็นคนในท้องถิ่น	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า
ย้ายเข้ามา	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า	น้อยกว่า เท่าเดิม มากกว่า
อธิบายความแตกต่างระหว่างเพศที่สำคัญ (ถ้ามี)			

มีประเด็นสำคัญอื่นที่ควรกล่าวถึงหรือไม่ เช่น กิจกรรมต่างชาติพันธุ์ อธิบาย

4. ระดับการศึกษาของเด็ก

การศึกษาของ เด็กปัจจุบัน	ประดิษฐ์ศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น (ระดับเริ่มต้น)
-----------------------------	---------------	-------------------------------------

ประชาราชของกลุ่มตาม
อายุที่เรียนจบเป็น
ปีร์เซ็นต์ _____

5. ภาษาที่เด็กใช้

ภาษาแม่	พูด ☒	เขียน ☒
ภาษาท้องถิ่น (ระบุ) _____	☐	☐
_____	☐	☐
_____	☐	☐
ภาษาอื่น (ระบุ) _____	☐	☐
_____	☐	☐
_____	☐	☐
_____	☐	☐

6. ก. มีแผนที่ของภาคที่บอกที่ตั้งของอาคารสำคัญในชุมชนหรือไม่ (เช่น วัด/โบสถ์ โรงเรียน ศูนย์
อนวัฒย)

6. ข. ถ้าคำตอบของ 6. ก คือไม่ จะหาแผนที่ได้หรือไม่

6. ค. ถ้าคำตอบของ 6. ข คือไม่ ให้บอกว่าจะหาข้อมูลเที่องนี้ได้อย่างใด

7. พื้นที่สำหรับจัดชั้นเรียนมีอะไรบ้าง

	☒	จำนวนนักเรียนที่เข้าสังเรียนได้
โรงเรียน/ ร้านเรียน	☐	_____
ศูนย์พัฒนาฯ	☐	_____
ที่หลบภัย	☐	_____
กลางแจ้ง ที่ร่ม/ต้นไม้	☐	_____
บ้าน	☐	_____
อาคารทางศาสนา	☐	_____
สถานรักษารโคร	☐	_____
อื่นๆ (ระบุ)	☐	_____

8. เครื่องอ่านวิเคราะห์ความสัมภានต่อไปนี้คุณเข้าไปได้ง่ายหรือไม่

	<u>อยู่ในพื้นที่</u> ☒	<u>ใกล้ออกไป (เมตร)</u> ☒	<u>เข้าไม่ถึง</u> ☒
แหล่งน้ำ (ระบุ)	☐	☐	☐
ห้องน้ำ	☐	☐	☐
ที่นอนน้ำฝึกบัว	☐	☐	☐
ส้วม	☐	☐	☐

	<u>อยู่ในพื้นที่</u> ☒	<u>ใกล้ออกไป (เมตร)</u> ☒	<u>เข้าไม่ถึง</u> ☒
ความสัมภានด้านรักษาพยาบาล	☐	☐	☐
ความสัมภានสำหรับคนพิการ	☐	☐	☐
ไฟฟ้า	☐	☐	☐

9. เด็กต้องเดินทางไปเรียนหนังสือไกลแค่ไหน

0-25%   26-50%   51-75%   76-100%

(คิดเป็นปอร์เซ็นต์ของเด็กทั้งหมด)

(เมตร)

500 หรือต่ำกว่า

500-1000

มากกว่า 1000

(เมตร)

½ ไมล์หรือต่ำกว่า

½ - 1

มากกว่า 1

---

10. เด็กทำงานบ้านหรืองานอื่น ๆ หรือไม่

หญิง   ชาย

ปอร์เช่นด์

ชั่วโมงต่อวัน

กลางวันหรือกลางคืน

---

11. ประมาณ อุปกรณ์ประกอบการเรียนที่มีอยู่และที่ต้องการ (โดยประมาณ)

ที่มีอยู่   ที่ต้องการ

(ต่อเด็ก 1 คน)

หนังสือเรียน

วิชา 1

วิชา 2

วิชา 3

กระดาษชนวน

ซอล์ก

ทิลบกระดาษ

สมุดแบบฝึกหัด

ปากกา/ ดินสอ

ยางลบ

ดินสอสี

อื่น ๆ (ระบุ)

---

12. ปริมาณอุปกรณ์ປະກອນการสอนที่มีอยู่และที่ต้องการ

ที่มีอยู่ (ต่อชั้นเรียน)	ที่ต้องการ
ครุภัณฑ์	_____
สมุดระเบียน	_____
กระดาษดำ	_____
ชอล์กเป็นกล่อง	_____
แผนภูมิ แผนที่สำหรับ ติดบนผนังห้อง	_____
ปากกาดินสอ	_____
กระดาษ	_____
อื่นๆ (ระบุ)	_____
อุปกรณ์เพื่อการพักผ่อน	_____

13. มีเครื่องที่สามารถ หรืออาจจะทำหน้าที่สอนได้

	จำนวน	หญิง (%)	ชาย (%)
ครุภัณฑ์การฝึกอบรม	_____	_____	_____
ผู้ช่วยครุ	_____	_____	_____
ผู้มีอาชีพสายอื่น (เช่น แพทย์/ ผู้ช่วยแพทย์)	_____	_____	_____
เด็กโตกว่า	_____	_____	_____
สมาชิกในชุมชน	_____	_____	_____
สมาชิกองค์กรอิสระ	_____	_____	_____
อาสาสมัคร	_____	_____	_____
อื่นๆ (ระบุ)	_____	_____	_____

14. ลักษณะของทรัพยากรบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ที่ช่วยครุได้

	จำนวน	หญิง (%)	ชาย (%)	ระดับการศึกษา/คุณสมบัติ
ผู้ช่วยครุ	_____	_____	_____	_____
ผู้มีอาชีพสายอื่น (เช่น แพทย์/ผู้ช่วยแพทย์)	_____	_____	_____	_____
เด็กโตกว่า	_____	_____	_____	_____
สมาชิกชุมชน	_____	_____	_____	_____
สมาชิกองค์กรอิสระ	_____	_____	_____	_____
อาสาสมัคร	_____	_____	_____	_____
อื่นๆ (ระบุ)	_____	_____	_____	_____

15. มีครรภานักเรียนไปโรงเรียนหรือไม่

ทั้งครอบครัวพาไป

% ของเด็กทั้งหมด

อย่างน้อยพ่อหรือแม่พาไป

_____

พ่อหรือเด็กใจกว่าพาไป

_____

ญาติ หรือสมาชิกคนอื่นในครอบครัวพาไป

_____

อาสาสมัครพาไป

_____

ไม่คนเดียว

_____

16. ใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

% ของเด็กทั้งหมด

แม่

_____

พ่อ

_____

ผู้ใหญ่คน (ระบุความสัมพันธ์)

_____

พี่สาว

_____

พี่ชาย

_____

อื่นๆ (ระบุ)

_____

17. ภูมิหลังทางเศรษฐกิจของครอบครัวของเด็ก

% ของเด็กทั้งหมด

กลิกร

_____

ช่างฝีมือ

_____

แร่อ่อน

_____

เลี้ยงสัตว์

_____

อื่นๆ (ระบุ)

_____

18. เรื่องสำคัญพิเศษที่ควรสื่อให้เด็กรู้เมื่อไปบ้าง

เรื่องสุขกินบាន และสุขอนามัย _____

เรื่องสุขภาพ _____

เรื่องอันตรายที่อาจมีขึ้น เช่น กับระเบิดที่ฝังไว้ _____

ทักษะในการดำรงชีวิต (ระบุ) _____

อื่นๆ (ระบุ) _____

19. สถาบันหลักที่มีอิทธิพลต่อชุมชนที่มี แลงยังทำงานอยู่ (ระบุรือ 2-3 ชื่อ)

คณะกรรมการชุมชน

1. _____
2. _____

หัวพยากรจากกระทรวงศึกษาธิการ

1. _____
2. _____

สถาบันฝึกหัดครู

1. _____
2. _____

องค์กรอิสระในประเทศไทยที่ทำงานด้านการศึกษา

1. _____
2. _____

องค์กรอิสระที่น่วงงานด้านการศึกษา

1. _____
2. _____

องค์กรสนับสนุนชาติ

1. _____
2. _____

อื่นๆ (ระบุ)

1. _____
2. _____

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

หาก มีทั่วไป มีน้อย ไม่มี

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

2. การเข้าถึง และสภาพแวดล้อมของการเรียน

บทนำ

ในช่วงวิกฤติการณ์ การที่ประชาชนจะได้เข้าถึงทรัพยากรและสิทธิที่มีความสำคัญต่อชีวิต ซึ่งได้แก่ การศึกษามักเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก แต่การศึกษามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์ให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ได้ เพราะได้รับความรู้และทักษะเพื่อพาด้วยหัวใจจากอันตรายและกลับคืนสู่ชีวิตปกติของตน นอกจากการเข้าถึงการศึกษาจะทำได้ยากแล้ว การจัดกิจกรรมทางการศึกษาในภาวะฉุกเฉินก็เป็นเรื่องยุ่งยากไม่น้อย และอาจเป็นไปได้ที่กลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้อาจจะไม่มีทางได้รับการศึกษาที่ดีให้เลย อย่างไรก็ตามรัฐบาล ชุมชน และองค์กรทางด้านมนุษยธรรม มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพของตน และให้สภาพแวดล้อมของการเรียนมั่นคง เสริมสร้างการคุ้มครองและความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางกาย ใจ และอารมณ์ของผู้เรียน

โปรแกรมทางการศึกษาในภาวะฉุกเฉินสามารถคุ้มครองผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน และบุคลากรทางการศึกษาทั้งในด้านกาย สังคม และสติปัญญา แต่ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้เรียนมักตกเป็นเหยื่อของอันตรายทางกายและทางจิตใจระหว่างที่เดินทางไปโรงเรียน และแม้แต่ในขณะที่กำลังเรียนอยู่ ปัญหาเหล่านี้มีผลต่อเด็กหญิงและหญิงไม่เท่ากัน ดังนั้นการจัดบริการทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องเน้นไปที่เด็กหญิงปลดภัยเวลาเดินทางไปและกลับจากโรงเรียน และปลดภัยขณะที่อยู่ในโรงเรียน

โอกาสทางการศึกษาที่ควรจัดให้คือ การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่มีระดับขั้นต่อ ๆ กันไป ถ้าการศึกษาในระบบโรงเรียนไม่อาจจัดขึ้นได้ทันทีในระยะต้นของภาวะฉุกเฉิน โปรแกรมการศึกษาควรเป็นกิจกรรมด้านสนับสนุน (กีฬา ละครบ) จัดกิจกรรมทางการศึกษาในระบบ โรงเรียน โปรแกรมเสริมให้เรียนทันผู้อ่อนสำหรับเด็กโต (ถ้าจำเป็น) จัดโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาหรือรักษาทักษะการเรียนรู้หลัก ๆ ของตนไว้ และจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน และการฝึกทักษะอื่น ๆ สำหรับเป็นทางเลือกของเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ที่ยังไม่เคยได้รับการศึกษาจะดับพื้นฐาน หรือเคยเรียนแต่ไม่จบ

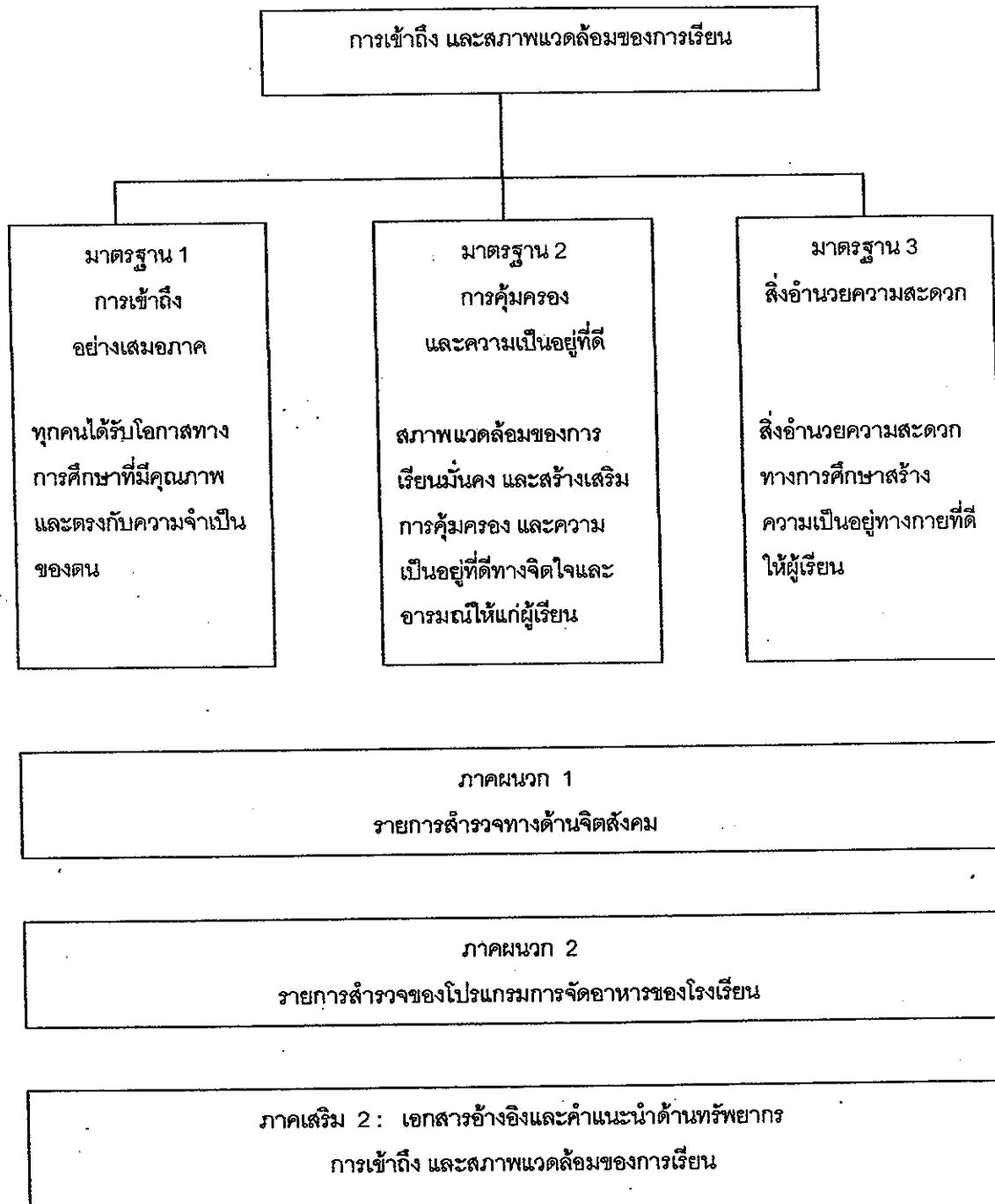
ประชากรบางกลุ่มหรือบางคนอาจมีปัญหาเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะตนที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาในภาวะอุกคหบดี แต่อย่างไรก็ตาม ต้องพยายามไม่ให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะมีการกิดกันแบ่งแยก ผู้จัดการศึกษาต้องประเมินความต้องการและความจำเป็นพิเศษของกลุ่มที่ช่วยดูแล ไม่ได้ เช่น กลุ่มคนพิการ วัยรุ่นหญิง เด็กที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังที่กำลังต่อสู้อยู่ เพื่อจะได้แก่ใจว่าคนกลุ่มนั้นก็ได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่ากัน บริการทางการศึกษาที่จัดให้ควรคล่องถูก และจัดการกับอุปสรรคของการได้โอกาสที่จะเรียน เช่น การกิดกันแบ่งแยก ค่าเล่าเรียนและภาษากองคนบางกลุ่ม นอกจากรู้นี้ความมีการจัดการศึกษาพิเศษทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน หรือที่เป็นวิชาชีพ เพื่อสนับสนุนความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเด็กหญิงและตรีที่ไม่เคยได้รับโอกาสเข้าเรียน หรือที่มีปัญหาทำได้ไม่อาจเรียนต่อได้

ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานรวมสำหรับทุกหมวด
กระบวนการสร้างและการใช้โปรแกรมทางการศึกษาเร่งด่วนในสภาวะอุกคหบดี เป็นปัจจัยสำคัญของ ประสีติชิผลของโปรแกรม ดังนั้น คุณมีบทบาทในการใช้ร่วมกับมาตรฐานสำหรับทุกประเภท ซึ่งได้แก่ การมี ส่วนร่วมของชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น การประเมินขั้นแรก ยุทธวิธีการตอบสนอง การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ และกลุ่มที่ช่วยดูแลเงินได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าโปรแกรมเหมาะสมกับผู้รับและมี คุณภาพ

มาตรฐานขั้นต่ำ มีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพซึ่งบอกระดับต่ำสุดที่ควรทำให้ได้ใน การดำเนินงานตอบสนองด้านการศึกษาในสภาวะอุกคหบดี

ตัวชี้วัดสำคัญ เป็น 'สัญญาณ' บอกว่า โปรแกรมบรรลุถึงมาตรฐานขั้นต่ำหรือไม่ ตัวชี้วัด จะบอกถึงวิธีวัด และวิธีสื่อสารผลการดำเนินงาน หรือผลกระทบของโปรแกรม รวมทั้งบอกถึง กระบวนการ หรือวิธีที่นำไปใช้ ตัวชี้วัดอาจมีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพหรือเชิง ปริมาณ

บันทึกคำแนะนำ ประกอบด้วยประเด็นเฉพาะที่ต้องพิจารณาเพื่อใช้มาตรฐานและ ตัวชี้วัดสำคัญในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน แนวทางสำหรับจัดการกับเรื่องยุ่งยากที่เกิดในการ ปฏิบัติ และคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งความสำคัญเรื่องเร่งด่วน นอกจากนี้ อาจรวมไปถึงปัญหาภัยคุกคามที่เกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่ตัดสินใจเลือกใช้ สถานการณ์ความชัดเจน และการขาดความรู้ที่เป็นปัจจุบัน รายการเอกสารอ้างอิง ซึ่งบอกถึงแหล่งข้อมูลของเรื่องทั่วไป และเรื่องที่เป็นเทคนิคเฉพาะด้าน มีอยู่ในภาคเสริม 2

มาตรฐานการเข้าถึงและส่งเสริมการต่อเนื่องการเรียน 1 การเข้าถึง

อช่างเสมอภาค

ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ดีและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ตัวชี้วัดสำคัญ (อ่านควบคู่กับบันทึกคำแนะนำ)

- ไม่มีโครงสร้างภูมิศาสตร์ให้เข้าถึงการศึกษาและโอกาสทางการเรียน อันเนื่องมาจากการไม่นโยบายการเกิดกันแบบแยก (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- ไม่มีข้อกำหนดหรือการเรียกร้องเอกสารใด ๆ มาเป็นข้อห้ามไม่ให้เข้าเรียน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)
- จัดโอกาสทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ให้มีโครงสร้างเป็นระดับชั้นสูงต่ำ เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบภัยพิบัติได้เลือกเข้าเรียนตามความจำเป็นทางการศึกษาของแต่ละคน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4-5)
- ชุมชนได้รับการอบรมและการสร้างสำนึกรักให้เต็มใจร่วมมือในการรับประกันว่าสิทธิของสมาชิกชุมชนที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและตรงตามความจำเป็นของตน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 6-7)
- ผู้มีอำนาจหน้าที่ ผู้ให้ความช่วยเหลือ องค์กรอิสระ ผู้ร่วมงานพัฒนาอื่น ๆ และชุมชนร่วมกัน จัดหาทรัพยากรให้พอเพียงเพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมการศึกษามีคุณภาพ และดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาต่าง ๆ ของภาวะภัยเงยน และต่อไปถึงช่วงการฟื้นฟูภูมิประเทศในระยะต้นด้วย (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 8)
- ผู้เรียนมีโอกาสเข้าห้องเรียนกลับเข้าระบบการศึกษาในระบบโรงเรียนอย่างปลอดภัยโดยเร็วที่สุด หลังจากหยุดชะงักไปเพราภาระภัยเงยน
- โปรแกรมทางการศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาของประเทศไทยเจ้าบ้าน และ/หรือประเทศไทยเดิมของผู้ลี้ภัย

บันทึกคำแนะนำ

- คำว่า “เกิดกันแบบแยก” หมายถึง อุปสรรคทางการเข้าเรียนเพื่อความยากจน เพรศ ภัย สูญชาติ เชื้อชาติ แห่งพันธุ์ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ความฝึกในการเมือง ความโน้มเอียงเรื่องเพศ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคม ที่อยู่ทางภูมิศาสตร์ และความจำเป็นเกี่ยวกับการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ (อาจมีอย่างอื่นได้อีก)

ข้อตกลงระหว่างชาติว่าด้วยสิทธิทางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ กล่าวดังนี้:

- มาตรา 2 รับรองสิทธิทางการศึกษาโดยไม่มีข้อกีดกันแบ่งแยกเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือเรื่องอื่น ๆ สังคมหรือประเทศดังเดิมของผู้ที่ย้ายมา ทรัพย์สิน และสถานะทางการเมืองหรืออื่น ๆ
- มาตรา 13 รับรองสิทธิของทุกคนที่จะได้รับการศึกษาซึ่ง “มีแนวทางมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ และจะเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานให้แข็งแกร่ง การศึกษาจะทำให้ทุกคนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างน่าเชื่อถือในสังคมที่มีเสรีภาพ สงเสริมความเข้าใจ ความมีขันติ และมิติภาพระหว่างชาติและระหว่างกลุ่มที่ต่างเชื้อชาติ ผ่านพันธุ์ และศาสนา และสถานศรัทธา กิจกรรมของสหประชาชาติในการที่จะรักษาสันติภาพ” นอกจากนี้มาตรา 13 ยังให้รัฐต่าง ๆ ยินยอมรับรองโดยคำนึงถึงความสำเร็จในเรื่องต่อไปนี้ 1) การศึกษาระดับปฐมเป็นการศึกษานังคับ และไม่เก็บค่าใช้จ่าย 2) การจัดการศึกษาระดับมัธยมในรูปต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษา และเปิดให้กับทุกคนมีโอกาสได้เข้าเรียนด้วยวิถีทางที่เหมาะสม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาแบบพิพัฒนาการที่ไม่เก็บค่าใช้จ่าย 3) สงเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานและทำให้เข้มข้นขึ้นสำหรับผู้ที่ไม่จบปฐมศึกษาหรือไม่เคยเรียนเลย
- 2. กรอบความคิด และตราสารระหว่างชาติ ซึ่งประกาศรับรองสิทธิที่จะได้รับการศึกษาในภาวะชุมชน ควรได้รับการส่งเสริมและปกป้องไม่ให้ต้องล้มเลิกไป กรอบความคิดและตราสารเหล่านี้ ได้แก่
  - กรอบความคิดสำหรับการประชุมเรื่องการศึกษาโลกที่ดาكار (The Dakar World Education Forum Framework for Action) ซึ่งส่งเสริมการศึกษาสำหรับทุกคน และประกาศเป้าหมายข้อนี้ที่ร่วมรูปผลต้องสนองความจำเป็นเกี่ยวกับระบบการศึกษาซึ่งได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ภัยพิบัติจากธรรมชาติ และความไม่มั่นคง และจัดสร้างโปรแกรมการศึกษาที่ส่งเสริมความเข้าใจร่วมกัน สันติภาพ และการมีขันติ และช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงและความขัดแย้ง
  - อนุสัญญาเจนีวา (IV) ที่ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนในช่วงสงคราม (มาตรา 50) ซึ่งบอกว่า “ฝ่ายยึดครองจะต้องคำนึงถึงความสะอาดให้สถาบันต่าง ๆ ที่ทำงานเพื่อสวัสดิภาพและการศึกษาของเด็กทำงานตามหน้าที่ได้ด้วยความซื่อสัตย์จากผู้อำนวยหน้าที่ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น”
  - อนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของเด็ก (ซีอาร์ซี) ซึ่งวางกรอบความคิดสำหรับการคุ้มครองการเรียนทั้งในทางกาย ทางจิตสังคม และทางสติปัญญาในภาวะชุมชน

3. การรับเข้าเรียน : ข้ากำหนดด้านเอกสารความยืดหยุ่นและไม่ควรบังคับว่าต้องมีใบสำคัญรับรองการเป็นพลเมือง สูติบัตร เอกสาร หรือบัตรประจำตัว รายงานของโรงเรียน และอื่น ๆ เพาะประสาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะอุกอาจในไม่มีเอกสารเหล่านี้ นอกจานี้ไม่ควรมีการกำหนดอายุของผู้เข้าเรียน เด็กหรือเยาวชนที่ออกจากโรงเรียนไป ควรได้รับอนุญาตให้เข้าเรียนได้อีก นอกจากนี้ควรพยายามเป็นพิเศษที่จะให้เด็กและเยาวชนจากกลุ่มชายขอบที่ด้อยความสำคัญที่สุด และกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้ได้มีโอกาสเข้าเรียนด้วย สำหรับพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคง เอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าเรียนควรเก็บเป็นความลับ

4. โอกาสทางการศึกษา ควรครอบคลุมการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทักษะการดำรงชีวิต การอบรมด้านอาชีพ การศึกษานอกระบบโรงเรียน (ที่รวมการอ่านเรียนและคิดเลข) และการเรียนแบบเร่งรัดถ้าเห็นว่าสมควร ความทุกข์และเจ็บปวดที่ผู้เรียนประสบเนื่องจากภาวะอุกอาจในครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วยไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา

คนจะมีโอกาสได้เข้าเรียนมากขึ้นถ้าโปรแกรมการศึกษาจัดเรื่องต่อไปนี้ได้ : ตารางเวลาของโรงเรียนรวมทั้งเวลาของชั้นเรียนยืดหยุ่นได้ บริการเด็กให้มาหากำไรที่เป็นวัยรุ่น ใช้ระบบความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมวัย สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับชั้นเรียน และจัดโปรแกรมให้เชื่อมต่อกับการศึกษาอาชีพได้ ไม่ควรสนับสนุนการจัดผู้เรียนที่อายุมากกว่า และอยู่นอกกลุ่มที่เดือดร้อนเข้าเรียนกับผู้เรียนที่เด็กกว่า หรือแม้แต่อนุญาตให้เข้าเรียนโดยสมัครใจก็ตาม เพราะอาจทำให้หักสองฝ่ายเรียนไม่ได้เต็มที่ ทางออกคือ แยกผู้เรียนที่มีอายุมากไว้ชั้นหนึ่งต่างหาก และให้หลักสูตรเร่งรัดเมื่อเห็นสมควร ในกรณีนี้ควรหารือขอความคิดเห็นจากผู้แทนเยาวชน กลุ่มสตรี สมาชิกชุมชน และผู้นำชุมชนก่อน

และความนำเทคโนโลยี "แผนที่โรงเรียน" มาใช้ในระหว่างและช่วงหลังภาวะอุกอาจเพื่อกำหนดที่ตั้งโรงเรียนที่สามารถให้ผู้เรียนในพื้นที่ต่าง ๆ มาโรงเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายมาก และได้ร่วมกิจกรรมทางการศึกษาได้เต็มที่

5. กลุ่มอายุ : การจัดลำดับความเร่งด่วนของโอกาสทางการศึกษาควรเป็นไปตามกลุ่มอายุ (เช่น เด็ก และเยาวชน) และเนื้อหาของหลักสูตร (เช่น ความรู้เรื่องการรักษาชีวิตให้รอดปลอดภัยสำหรับผู้เรียนทุกคนในระยะแรกของภาวะอุกอาจ) เมื่อภาวะอุกอาจในระยะต่อไป โอกาสทางการศึกษาขยายให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม เพื่อให้ชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้นในทางที่ตรงกับความเป็นอยู่ของตน

6. “การศึกษาที่มีคุณภาพและหมายความว่าดังนี้” : ดูความหมายของคำในภาคเสริม 1 :
- มาตรฐานขั้นต่ำสุดสำหรับการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน : คำศัพท์ หน้า 105
7. การให้ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้อง : ชุมชนต้องเข้ามาร่วมในกระบวนการทางการศึกษาอย่างเข้มแข็งเพื่อช่วยจัดการกับเรื่องซึ่งก่อตัวทางการสื่อสาร การระดมทรัพยากร ความกังวลเรื่องความปลอดภัยและเสริมสร้างการร่วมมือกันทำงานในกลุ่มชายขอบที่ไม่มีบทบาทในชุมชน (ดูภาคเสริม 1 : คำศัพท์ หน้า 102 และมาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน 1-2 หน้า 14, 19)
8. ทรัพยากร : ผู้ให้ความช่วยเหลือควรยึดหยุ่นและสนับสนุนยุทธวิธีต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อให้โครงการดัง ๆ ของการศึกษาดำเนินต่อเนื่องกันไปได้จากระยะแรกของภาวะฉุกเฉินจนถึงระยะที่น้ำฟื้นฟู รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบขั้นสูงสุดที่จะให้โปรแกรมการศึกษาดำเนินไปได้ และอาจได้รับเงินอุดหนุนจากแหล่งต่าง ๆ ผู้ช่วยเหลืออื่นได้แก่ ชุมชนระหว่างชาติ (ทวีภาคี หรือ พหุภาคี) องค์กรอิสระระหว่างชาติ และองค์กรอิสระที่ไม่ใช่เมือง ผู้มีอำนาจหน้าที่ในท้องถิ่น องค์กรทางศาสนา กลุ่มประชารชน และผู้ร่วมพัฒนาอื่น ๆ (ดูมาตรฐานการวิเคราะห์ 2 บันทึกคำแนะนำ 4 หน้า 27)

การวางแผนด้านทรัพยากรควรมุ่งเป้าหมายไปที่การขยายโอกาสทางการศึกษาเร่งด่วน แต่ในขณะเดียวกันให้พิจารณาเรื่องความยั่งยืนของโปรแกรมด้วยการวางแผนระยะยาว (พิจารณาความเป็นไปได้ที่ภาวะฉุกเฉินอาจยืดยาวต่อไป) และการฟื้นฟูในภายหลัง การร่วมมือและประสานงานกับผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกันความมั่นคง (ดูมาตรฐานการประสานงานและนโยบายการศึกษา 3 หน้า 97)

การดำเนินงานอย่างเร่งด่วนทางด้านการศึกษาในภาวะฉุกเฉินจำเป็นต้องเข้าถึงแหล่งเงินอุดหนุนอย่างรวดเร็ว เช่น เงินสำรองสำหรับภาวะฉุกเฉิน หรือกองทุนเพื่อเริ่มโครงการ การให้เงินอุดหนุนสำหรับภาวะฉุกเฉินที่ยืดเยื้อต้องมากพอที่จะใช้ในการจัดโปรแกรมการศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนสำหรับสังให้ผู้เรียนเหล่านี้เข้าไปเรียนต่อในโปรแกรมปกติได้

ในช่วงการฟื้นฟูระยะต้นควรจัดเงินอุดหนุนสำหรับการวางแผนและการบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทรัพยากรที่ได้มาจากผู้ช่วยเหลือควรนำไปทำให้โปรแกรมการศึกษาในทุกที่ตั้งเริ่มดำเนินการต่อไปได้ โดยใช้สถานที่ที่จัดขึ้นก่อนชั่วคราว และจัดหาอุปกรณ์การเรียนและการสอนให้

มาตรฐานการเข้าถึงและส่วนราชการต้องมีมาตรฐานการเรียน 2 : การคุ้มครองและ ความเป็นอิสระที่ดี

ผู้มาพำนักระยะหนึ่งต้องสามารถเข้าถึง และสามารถสื่อสารกับผู้เรียน และสามารถเป็นอยู่ได้ทันท่วงที และ
สามารถเข้าถึงผู้เรียน

ตัวชี้วัดสำคัญ (ย่านควบคู่กับบันทึกคำแนะนำ)

- โรงเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอื่น ๆ ตั้งอยู่ใกล้กับประชากรที่จะรับบริการ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- เส้นทางเข้าถึงสถานที่เรียนปลอดภัยและมั่นคงปลอดภัยสำหรับทุกฝ่าย (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)
- สภาพแวดล้อมของการเรียนปลอดจากสิ่งที่อาจทำอันตรายผู้เรียน (ดูบันทึกคำแนะนำ 4-5)
- จัดโปรแกรมอบรมครุ ผู้เรียน และชุมชนเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย ความมั่นคง และการปักป้องคุ้มครอง ครุและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการอบรมด้านทักษะที่จะใช้ในการช่วยเหลือด้านจิตใจและสังคมแก่ผู้เรียนเพื่อให้สภาพอารมณ์ของผู้เรียนเข้มแข็งขึ้น
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาที่ตั้งของสถานที่จัดการเรียนการสอน และการกำหนดนโยบายและระบบ เพื่อให้แน่ใจว่าปลอดภัย และมั่นคงสำหรับผู้เรียน
- ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนในด้านโภชนาการและความทิ华ใหญในระยะสั้นได้รับการตอบสนอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิผล ณ ที่ตั้งของสถานที่จัดการเรียนการสอน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 7)

บันทึกคำแนะนำ

1. การกำหนดสถานที่เรียน : ควรใช้มาตรฐานท้องถิ่นหรือมาตรฐานของชาติ โดยพิจารณาปัญหาเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยร่วมด้วย ควรให้มีชั้นเรียนบริวาร (subsidiary, satellite หรือ feeder) ซึ่งจัดตั้งใกล้บ้านผู้เรียนที่ไม่อาจเดินทางไปยังที่เรียนที่อยู่ห่างออกไปได้ เช่น เด็กเล็ก หรือ เด็กวัยรุ่นหญิง
2. ความมั่นคงปลอดภัย : ถ้าสถานที่เรียนตามปกติใช้ไม่ได้หรือไม่ปลอดภัย ควรหาที่ใหม่ที่ปลอดภัยและมั่นคงกว่า ไม่ควรใช้โรงเรียนเป็นที่พักชั่วคราวของหน่วยรักษาความมั่นคงเป็นอันขาด
3. เส้นทางเข้าถึงสถานที่เรียน : รัฐมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบด้านความมั่นคง ซึ่งหมายถึงการ

ดูแลความสงบเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีก้องกำลังที่พร้อมทำการเมื่อ
เห็นสมควรหรือจำเป็น ชุมชนต่าง ๆ ควรหารือและตกลงกันเรื่องมาตรการป้องกัน (เช่น ให้มี
ผู้ใหญ่ไปส่ง) เพื่อให้การคุ้มครองแข็งแรงขึ้น และเพื่อให้แน่ใจได้ว่าเส้นทางไปสถานที่เรียน
ปลอดภัยสำหรับผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน (โดยไม่เลือกเพศ วัย สัญชาติ
เชื้อชาติ แผ่นดิน และความผิดปกติทางร่างกาย) เรื่องนี้อาจนำเข้าเป็นประเด็นสำหรับ
พิจารณาของกรรมการการศึกษาของชุมชนด้วยก็ได้

4. การคุ้มครอง : ผู้เรียนควรได้รับการคุ้มครองจากอันตราย ชื่นชมภัยพิบัติทางธรรมชาติ อาชญากรรม สภาพแวดล้อม ภัยธรรมชาติ ภัยสุขภาพ ภัยทางเศรษฐกิจ ภัยอาชญากรรม สถานที่ที่มีการยิง ใช้อัดฉีด กันขันตรายที่อาจเกิดขึ้นในทางการเมืองและการทหาร และการระดมเข้ากองกำลัง นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนกลุ่มน้อยและผู้หญิงมักจะถูกทำร้าย ถูกทำรุณกรรม ถูกภาครัฐต้อนรับเข้า กองกำลัง หรือถูกจับตัวในขณะที่เดินทางไปหรือกลับจากโรงเรียน วิธีที่จะเพิ่มความปลอดภัย ให้คนกลุ่มนี้คือ ให้การรณรงค์ทางป่าสารในชุมชนร่วมกับการให้ผู้ใหญ่ในชุมชนติดตามไป ด้วยทั้งขาไปและขากลับ ในพื้นที่ที่นักเรียนต้องเดินกลับบ้านในเวลาลงคลานคืน และถนนมีด กระเปื้าหรือเสื่อผ้าของนักเรียนควรติดແเบทสะท้อนแสง หรือมีคนติดตามพร้อมกับมีไฟฉายไป ด้วย สถานที่เรียนควรมีสตอรี่ผู้หญิงอยู่ด้วยถ้าทำได้ เพื่อให้นักเรียนผู้หญิงรู้สึกสบายใจ นอกจากร้านที่ปรับเปลี่ยนการศึกษาความมีการติดตามตรวจสอบว่าเด็กผู้หญิงและสตรีถูกกรองแบ่งมา กันน้อยแค่ไหนด้วย

5. การจัดการห้องเรียนโดยไม่ใช้ความรุนแรง : การข่มขู่นักเรียน หมายถึง การสร้าง ความเครียด ทางจิตใจ การใช้ความรุนแรง การด่าว่าหรือทูบตี และการกีดกันแบ่งแยก ครูควรได้รับการ อบรมให้ใช้วิธีจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อไม่ให้เกิดการข่มขู่นักเรียน ไม่ควรใช้หรือส่งเสริมให้ ใช้วิธีลงโทษด้วยการตี

6. ความเป็นอยู่ที่ดี : ความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางกายภาพและจิตใจ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ดีสำหรับคน เช่น ความมั่นคงปลอดภัย การคุ้มครอง บริการที่มีคุณภาพ ความสุข และ ความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างผู้ให้การศึกษาและผู้เรียน กิจกรรมชั้นเรียนสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เรียนควบคู่ไปกับพัฒนาการรับรู้และเข้าใจที่มั่นคงแข็งแรง มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดี และมี ลักษณะแข็งแรง การทำให้ผู้เรียนมีความเป็นอยู่ที่ดีจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้จนจบ โปรแกรมไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน (ดูรายการตรวจสอบด้าน จิตสังคมในภาคผนวก 1 หน้า 55)

7. นิทานการ : ความต้องการและความจำเป็นทางด้านนิทานการและความทิวทัศน์ในระยะสั้นควรเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงในโปรแกรมการจัดอาหารของโรงเรียน หรือโปรแกรมความมั่นคงทางอาหารอีกด้วย นอกโรงเรียน ถ้ามีโปรแกรมจัดเลี้ยงอาหารที่โรงเรียน โรงเรียนควรใช้

คำแนะนำที่องค์กรอื่นได้กันอยู่ เช่น โปรแกรมอาหารโลก (ดูรายการสำรวจเรื่องโปรแกรมเดี้ยงอาหารของโรงเรียนในภาคผนวก 2 หน้า 56)

มาตรฐานการเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน ๓ สิ่งจำเป็นของความ สงบ

สิ่งจำเป็นของความสงบทางกายภาพสำหรับความเป็นอยู่ทางกายภาพที่ดีให้ผู้เรียน

ตัวชี้วัดสำคัญ (ย่านควบคู่กับบันทึกคำแนะนำ)

- อาคารและที่ดังของสถานที่จัดการเรียนอยู่ในที่ทุกคนเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะมีร่างกายสมบูรณ์ หรือไม่ สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีสิ่งบกพร่องใดๆ ที่เห็นได้ชัด และมีป้ายสัญญาณชัดเจน ตามความเหมาะสม
- โครงสร้างทางกายภาพสำหรับที่ดังของสถานที่จัดการเรียนเหมาะสมกับสถานการณ์ มีพื้นที่พอ สำหรับห้องเรียน และการบริหาร นั่งท่านการ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางสุขภาวะ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1)
- พื้นที่ในห้องเรียนและการจัดที่นั่งในห้องเป็นไปตามสัดส่วนของพื้นที่ต่อผู้เรียนและครู และ ระดับชั้นตามที่ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว เพื่อส่งเสริมให้ใช้วิธีการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ และแนวการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1)
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างและดูแลรักษารถทางภาพแวดล้อมของการเรียน (ดูบันทึกคำแนะนำ ข้อ 2)
- มีการส่งเสริมสุขอนามัยและสุขภาพขั้นพื้นฐานในสภาพแวดล้อมของการเรียน
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางสุขภาวะเพียงพอ โดยคำนึงถึงความจำเป็นด้าน วัย และ การศึกษาพิเศษ รวมทั้งการที่ผู้ความพิการทางกายสามารถเข้าไปใช้สิ่งเหล่านี้ได้ (ดูบันทึก คำแนะนำข้อ 3)
- มีน้ำดื่มสะอาด และน้ำใช้สำหรับเรื่องอนามัยส่วนตัวมากพอ ณ ที่ดังของสถานที่จัดการเรียน (ดูบันทึกคำแนะนำ 4)

บันทึกคำแนะนำ

1. อาคารเรียน : โครงสร้างทางกายภาพของอาคารควรพิจารณาเรื่องการใช้สถานที่

ระยะยาว (ช่วงหลังภาวะฉุกเฉิน) งบประมาณที่เพียงพอ ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการ และผู้มีอำนาจหน้าที่ในท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นสามารถนำร่องรักษาได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจนเกินไป หรือไม่ ภาครัฐอาจเป็นแบบชั่วคราวก็ได้ ถ้าหาก ผู้ที่ต่อเติมจากอาคารอื่น หรือแบบเคลื่อนที่

ต่อไปนี้เป็นเรื่องที่ควรดำเนินถึง

- ควรใช้วัสดุและแรงงานท้องถิ่นสร้างอาคารเรียน ถ้ามีควรพยายามตรวจสอบว่าอาคารที่จะสร้างนี้สมกับราคาและส่วนต่าง ๆ คงทน (เช่น หลังคา พื้น)
- ความมั่งคั่งส่วนที่เพียงพอ อาคารถ่ายเท เครื่องทำความสะอาดร้อน (ในที่ที่ต้องใช้) เพื่อให้การสอนและสภาพแวดล้อมของการเรียนมีคุณภาพ
- ควรกำหนดมาตรฐานของขนาดห้องเรียนที่ใหญ่ที่สุดตามที่เป็นจริงได้ตามสภาพในท้องถิ่น และควรพยายามจัดหาที่เพื่อให้สำหรับเพิ่มห้องเรียนในกรณีที่มีผู้มาเรียนเพิ่มขึ้น และสามารถลดลงได้เมื่อใช้ในการสอนน้อยลง
- ไม่จำเป็นต้องอยู่ในองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมที่มีความซับซ้อนและพื้นที่ได้มาเรียบร้อยจึงเริ่มโปรแกรมการศึกษา แต่องค์ประกอบเหล่านี้ควรจัดให้ได้มาโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ (ดูมาตรฐานที่พัฒนาของสเปียร์ ในภาคเสริมเรื่องการเชื่อมโยงกับมาตรฐานสเปียร์ใน เอ็มเอสอีชี ชีดี-รวม)
- 2. การนำร่องรักษาสภาพแวดล้อมของการเรียน ควรรวมสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ เช่น ส้วม บันน้ำ และอื่น ๆ และเฟอร์นิเจอร์ (เช่น โต๊ะเขียนหนังสือ เก้าอี้ กระดานดำ ตู้ใส่หนังสือ และอื่น ๆ)
- 3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางสุขाशีบาลควรรวมเรื่องการกำจัดขยะ (ถังเก็บขยะ หลุมทิ้งขยะ) การระบายน้ำ (ป้องกันน้ำ ทางระบายน้ำ) บริมาณน้ำที่มากพอสำหรับเรื่องอนามัยส่วนบุคคลและทำความสะอาดได้ส่วน สถานที่เรียนควรมีห้องน้ำแยกเป็นห้องน้ำชายและหญิง และมีความเป็นส่วนตัว เครื่องใช้ทางอนามัยของเด็กควรมีไว้ให้ (ดูเรื่องมาตรฐานการกำจัดของเสียจากการร่างกาย และเสื้อผ้าในภาคเสริมเรื่องการเชื่อมโยงกับมาตรฐานสเปียร์ใน เอ็มเอสอีชี ชีดี-รวม)
- 4. น้ำดื่มมีห้องน้ำในบริเวณและใกล้บริเวณของสถานที่เรียน โดยให้มาตรฐานห้องถัง ระหว่างชาติ (ดูมาตรฐานน้ำของสเปียร์ในภาคเสริมเรื่องการเชื่อมโยงกับมาตรฐานสเปียร์ใน เอ็มเอสอีชี ชีดี-รวม)

การเข้าถึง และสภาพแวดล้อมของกรุงเรียน

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 : รายการตรวจสอบด้านจิตสังคม

กล่าวว่าสำหรับเฉพาะจะเป็นอยู่กับสถานการณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์

สำหรับเรื่องความเป็นอยู่ที่ดีและการพัฒนาทางด้านจิตสังคมของประชากร

สภาพทั่วไป

- สถานการณ์การลงมือสิทธิของเด็กเกิดขึ้นในพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติหรือไม่
- สถานการณ์การทำร้ายรังแกบุตรแล้วหรือยังมีต่อไป ซึ่งสร้างบรรยายกาศของความไม่มั่นคง ปลอดภัยสำหรับเด็กและสตรี
- ครอบครัวยังอยู่ด้วยกันหรือไม่
- มีการดำเนินการอย่างใดบ้างที่ช่วยให้ครอบครัวอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี และมีการช่วยเหลือเรื่อง การดูแลและคุ้มครองเด็ก ๆ ในครอบครัวอย่างไร มีอะไรอีกที่ควรทำเพิ่มขึ้น
- กิจกรรมปกติในชุมชนที่ช่วยเด็ก ๆ ที่มีปัญหา มีอะไรบ้าง
- ชุมชนมีกลไกอะไรบ้างที่เชื่อมโยงเป็นปกติสำหรับจัดการกับความทุกข์ และความเครียดของทาง จิตสังคม เราจะเสริมกลไกเหล่านี้ให้แข็งแกร่ง หรือพัฒนาต่อไปได้อย่างไร
- การจัดระบบความเป็นอยู่ทั่วไป และการจัดฐานแบบทางสังคมของประชากร มีผลต่อการ คุ้มครองและดูแลเด็กหรือไม่
- ควรใช้มาตรการอะไรมาปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก และครอบครัวของเด็กให้ดีขึ้นได้
- มีคริสตจักรที่สามารถจัดกิจกรรมให้เด็กได้เป็นประจำ เช่น นั้งท่านการ เล่น หรือ การศึกษาในกระบวนการเรียน

พ่อแม่

- ความยากลำบากและความกดดันที่พ่อแม่ต้องเผชิญ ซึ่งมีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กพ่อแม่เอง และต่อการเลี้ยงดูลูก คืออะไร
- มีมาตรการอะไรบ้างที่จะบรรเทาความยากลำบากนี้ได้
- เคยมีผู้เห็นพ่อแม่ลูกผิดไปจากปกติที่ทำกันตามวัฒนธรรมของตัวหรือไม่
- มีหนทางหรือโอกาสที่พ่อแม่จะได้นำร่อง และขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับความทุกข์ยากที่ตน และลูกต้องเผชิญอยู่บ้างหรือไม่

เด็ก

- เด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเพียงพอหรือไม่
- มีมาตรการใดบ้างที่จะปรับปรุงการเลี้ยงดูแบบนี้ให้ดีขึ้น
- มีเด็กที่ต้องอยู่กันตามลำพังหรือไม่
- มีเด็กที่มีพฤติกรรมค้าวร้าวและรุนแรงหรือไม่
- เด็กได้รับโอกาสซึ่งนักบัญชีกับภาระของตนให้พอดีกับความต้องการ ความคิด และปัญหาของตนหรือไม่
- เด็กมีโอกาสได้เล่นบ้างหรือไม่
- มีการจัดการกับความต้องการและความจำเป็นของเด็กที่อยู่ตามลำพัง เด็กที่ต้องอยู่ในค่าย เป็นเวลากาน และเด็กที่ถูกขังหรือไม่

บริการ

- มีการจัดการศึกษา และกิจกรรมอื่น ๆ ให้เด็ก เพื่อที่เด็กจะได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่เสริมสร้าง พัฒนาการ และมีความรู้สึกว่าการดำเนินชีวิตกลับเป็นปกติดังเดิมหรือไม่
- ผู้ดูแลเด็กและผู้ใหญ่สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมเพื่อนำมาช่วยจัดการกับความยากลำบากของตนหรือไม่
- มีระบบพร้อมที่จะระบุความทุกข์ทรมานจิตสังคมและช่วยเหลือให้สามารถเขียนบัญญัติความทุกข์นี้ หรือไม่
- มีการจัดอบรม และช่วยเหลือครูหรือไม่ มีบริการอนามัยขั้นต้น และเจ้าหน้าที่อนามัยสำหรับช่วยให้ครูดูแลเด็ก ๆ ได้ดีขึ้นหรือไม่
- มีบริการสุขภาพจิตสำหรับเด็กที่มีความทุกข์และเครียดของอย่างรุนแรงหรือไม่

ภาคผนวก 2 : รายการตรวจสอบโปรแกรมการเลี้ยงอาหารของโรงเรียน

คำถ้ามต่อไปนี้สำคัญมากถ้าการจัดโปรแกรมการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน พิจารณาอาหารไว้ในฐานะทรัพยากรด้วย

วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

- ถ้าอาหารเป็นวัตถุประสงค์หนึ่ง วิธีดำเนินการคืออะไร เลี้ยงอาหารที่โรงเรียน เป็นส่วนอาหาร และให้นักลับบ้าน ให้อาหารตอบแทนการทำงาน ให้อาหารตอบแทนการอบรมหรือให้อาหารครู

- เหตุใดโปรแกรมเลี้ยงอาหารที่โรงเรียน (หรืออย่างอื่น) จึงเหมาะสมกับสถานการณ์ขณะนั้น
- วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเลี้ยงอาหารที่โรงเรียนคืออะไร การเลี้ยงเป็นการช่วยตอบสนอง ความจำเป็นทางการศึกษาอย่างหนึ่งหรือไม่ อาหารสามารถจุนใจเด็กให้มาโรงเรียนเป็น จำนวนมากอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่
- วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเลี้ยงอาหารที่โรงเรียนข้อใดบ้างที่เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะ สถานการณ์สุก簪เครื่องนี้
- มีข้อมูลที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เหล่านี้หรือไม่ (สถานะทาง โภชนาการ สถิติการเข้าโรงเรียน และเข้าชั้นเรียน เป็นต้น)

ประชากรเป้าหมาย

- ใครเป็นผู้รับประโยชน์เป้าหมายของโปรแกรม
- มีข้อมูลสำคัญอะไรที่จะกำหนดว่าโรงเรียนหรือเขตได้รับผลกระทบมากที่สุด หรือต้องได้รับ การช่วยเหลือมากที่สุด (สถานะของความมั่นคงของอาหาร สถิติผู้รู้หนังสือ การเข้าโรงเรียน อื่นๆ)
- กลุ่มไหนบ้างได้ประโยชน์จากการบันทุณอาหารและให้นำกลับบ้าน

การสร้างความสามารถ ความยั่งยืน และการประสานงาน

- จำเป็นต้องมีกิจกรรมสร้างความสามารถให้บังก่อนเริ่มโปรแกรม
- โรงเรียนมีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับโปรแกรมเลี้ยงอาหารที่โรงเรียนหรือไม่ (ทางเข้าถึง น้ำ เครื่องดื่ม เครื่องใช้สำหรับการจัดเลี้ยงอาหาร)
- ความต้องการการศึกษาในขณะนั้นของชุมชน พ่อแม่ ตัวเด็ก มีมากน้อยแค่ไหน การจัดเลี้ยง อาหารจะเปลี่ยนแปลงปริมาณความต้องการอย่างไรบ้าง
- ชุมชน พ่อแม่ ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ทางการศึกษามีความเห็นอย่างไรกับการเลี้ยงอาหารที่ โรงเรียน สิ่งนี้มีทางที่จะสร้างความตึงเครียด หรือทำความตึงเครียดที่มีอยู่แล้วให้รุนแรงขึ้น ภายในชุมชน หรือระหว่างชุมชนหรือไม่
- จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานอะไรบ้างก่อนจะเริ่มจัดส่งอาหารไปพื้นที่ได้ ต้องจัดทำระบบ การจัดซื้อและการทำสัญญาอะไรบ้าง
- จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานอะไรบ้างก่อนจะเริ่มเตรียมอาหาร และเลี้ยงอาหารเด็ก
- จำเป็นต้องจัดเตรียมอะไรบ้างสำหรับการตั้งสำนักงาน โรงเก็บของ และท่าขนส่งวัสดุสำหรับ ทำการ ต้องเตรียมระบบสื่อสาร พาหนะ และเส้นทางขนส่งหรือไม่

- มีครูวัดดุ และโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอที่จะรองรับ หรือให้บริการในกรณีที่มีผู้เรียนเพิ่มขึ้น หรือไม่ มีความเป็นไปได้แค่ไหนที่การเลี้ยงอาหารที่โรงเรียนจะทำให้ระบบการศึกษา ซึ่งมีภาระล้นเมื่อยุ่งแล้ว จะต้องมีความรับผิดชอบมากเกินไป
- จะเลี้ยงอาหารนักเรียนที่โรงเรียนตลอดไปหรือไม่ ถ้าใช่จะทำได้อย่างไร ยุทธวิธีสำหรับยกเลิก การเลี้ยงอาหารคืออะไร ในกรณีที่มีได้รับความช่วยเหลือทางอาหารอีกต่อไป และการยกเลิกจะมีผลต่อโปรแกรมการศึกษาอย่างไร
- มีองค์กรด้านมนุษยธรรมอื่น ๆ ทำงานด้านการศึกษาในพื้นที่เดียวกันนี้ หรือพื้นที่ใกล้เคียง หรือไม่
- องค์กรเหล่านี้มีแผนจะใช้อาหารเป็นทรัพยากรในโปรแกรมการศึกษาของตนหรือไม่ ถ้ามีจะใช้ในรูปใด องค์กรเหล่านี้เต็มใจจะร่วมประสานงานด้วยหรือไม่ องค์กรเหล่านี้จะให้อาหารอย่างสมำเสมอเหมือนกันหรือไม่ ในกรณีที่มีการจัดหาอาหารให้ไม่เท่ากันหรือไม่เหมือนกันในกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ครูและนักเรียนจะย้ายจากโรงเรียนหนึ่งหรือพื้นที่หนึ่งไปยังอีกโรงเรียนหนึ่งหรือ พื้นที่หนึ่งหรือไม่
- เจ้าหน้าที่ของคนจะทำงานของเราว่าผู้ร่วมงานของเรามีใคร จำนวนเจ้าหน้าที่มีมากพอที่จะทำงานของโปรแกรมการศึกษาที่มีเรื่องอาหารร่วมด้วยโดยไม่ต้องเลิกความรับผิดชอบเดิม หรือไม่ จะเป็นห้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่อย่างมากหรือไม่

การเลือกอาหารและข้อพิจารณาทางโภชนาการ

- โปรแกรมจะจัดอาหารอะไรให้
- โปรแกรมจะรวมการบันส่วนอาหารให้มากลับไปบ้านหรือไม่ จะติดตามตรวจสอบงานนี้ได้อย่างไร
- มีอาหารชนิดใดที่หาได้บ้าง
- มีปัญหาด้านโภคการขาดสารอาหาร และโภครวมในกลุ่มเด็ก ๆ หรือไม่ ถ้ามีจะรักษาการขาดสารอาหารโดยการเลือกอาหารที่เข้มเลี้ยง หรือเติมสารนั้น ๆ ในอาหารได้หรือไม่
- อาหารและสชาติซึ่งเป็นที่นิยมของเด็กนักเรียนตามวัฒนธรรมของท้องถิ่นคืออะไร

การจัดการเรื่องอาหารที่ปลดภัย ถูกสุขภาพ และอนามัย

- มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางสุขอนามัย และน้ำสะอาดที่โรงเรียนหรือไม่
- ควรออกแบบโปรแกรมอย่างไร จึงจะรวมการอบรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งด้วยเพื่อให้ผู้ทำงานเกี่ยวกับอาหาร มีความรู้ และสามารถทำงานได้สำเร็จอย่างดี

- มีวิธีที่จะลดความเสี่ยงเรื่องอาหารไม่สะอาดได้อย่างไร
- มีปัญหาเรื่องการระบาดของพยาธิลำไส้ในหมู่เด็กหรือไม่ ถ้ามีจะรวมบริการถ่ายพยาธิให้เด็กเป็นประจำไว้ในโปรแกรมการเลี้ยงอาหารที่โรงเรียนหรือไม่
- มีโปรแกรมการให้ความรู้ด้านการป้องกันเชื้อเชื้อไวรัสโควิดให้เด็กในขณะนี้หรือไม่
- จะรวมการศึกษาด้านป้องกันเชื้อเชื้อไวรัสโควิดเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาได้อย่างไร
- มีการวางแผนล่วงหน้าให้อย่างไร ถ้าครูเป็นผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสโควิดเป็นโควิด

กำหนดเวลา

- การดำเนินการช่วยเหลือน่าจะเป็นภาระงานเท่าใด
- มีข้อมูลอะไรอยู่แล้วบ้างสำหรับการดำเนินงานในแต่ละระยะ (การประเมินขั้นแรก การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล)
- จะมีอาหารสำหรับโปรแกรมช่วยเหลือเมื่อใด
- จะมีกิจกรรมสร้างความสามารถนำไปบังคับเริ่มโปรแกรมเลี้ยงอาหารที่โรงเรียน และโปรแกรมน่าจะเริ่มได เมื่อใด
- การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ (และต่อมาคือการฟื้นฟู) จะเลิกดำเนินการด้วยวิธีใด และทำอย่างไร การเปลี่ยนการดำเนินงานของโปรแกรมไปสู่ช่วงการพัฒนาจึงจะต่อเนื่องราบรื่นไม่ขาดชั้น

ผู้ให้ความช่วยเหลือ

- ผู้ที่อาจให้ความช่วยเหลือได้มีใครบ้าง ทรัพยากรจากผู้ช่วยเหลือจะถูกมีก่อนเมื่อใด
- มีการทำข้อเสนอของโปรแกรมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉียบต่างหากให้เป็นชั้นกรอบคุณภาพด้าน แจกให้กับผู้ให้ความช่วยเหลือหรือไม่
- ผู้ให้ความช่วยเหลือจะช่วยด้านอาหารนานเท่าใด หลายเดือน 1-2 ปี หรือ 5-10 ปี (ถ้าอาหารมีให้นับเป็นเดือน ไม่ถึงปี น่าจะนำไปใช้เป็นเครื่องจุงใจคุณภาพกว่านำไปใช้ในโปรแกรมเลี้ยงนักเรียนที่โรงเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาเตรียมอาหารหลายเดือนกว่าจะเริ่มโปรแกรมได และเมื่อถึงเวลาหนึ่งอาหารที่ได้รับจากผู้ช่วยเหลือก็อาจหมด หรือเหลือน้อยแล้ว)

3. การเรียนการสอน

บทนำ

สำหรับนักการศึกษาทุกคน การตัดสินใจว่าเรื่องอะไรสำคัญสมควรที่จะนำมาสอนนั้นเรียนดูจะเป็นเรื่องยาก ในภาวะอุกอาจ เรื่องสำคัญที่ผู้รับผิดชอบต้องตัดสินใจมีหลายเรื่อง ดังนี้ ลักษณะของการศึกษาที่จัดให้ควรเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกรอบโรงเรียน หลักสูตรที่จะนำมาใช้ความจากประเทศเดิมของผู้เรียนหรือจากประเทศเจ้าบ้าน และลำดับความจำเป็นของสิ่งที่จะเรียนก่อนหลังการเป็นทักษะการเข้าชีวิตให้รอบปอดภัยในภาวะอุกอาจ หรือทักษะทางวิชาชีพ หรือความรู้ทางสายวิชาการ นอกจากนี้อาจต้องมีการทบทวนปรับหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว หรือต้องพัฒนาขึ้นมาใหม่

สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การศึกษานั้นหมายความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน ซึ่งหมายความว่าผู้จัดโปรแกรมต้องทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อรับคำแนะนำกำหนดว่าความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนคืออะไร โดยปกติแล้วโปรแกรมการศึกษามักใช้ระบบการศึกษาที่มีอยู่แล้วมากกว่าการสร้างระบบใหม่และแยกโปรแกรมออกไปต่างหาก นอกจากนี้ การศึกษาที่หมายถึงหมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน หลักสูตรที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนในปัจจุบัน และความจำเป็นที่คาดว่าผู้เรียนอาจมีในอนาคต และเรียบง่ายกับความรู้ที่ชุมชนต้องการเนื่องจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป เพราะวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้น ตัวอย่างของความรู้ประเภทนี้ได้แก่ ทักษะการดำเนินชีวิตให้อยู่รอด การศึกษาด้านสันติภาพ การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความรู้เกี่ยวกับการเมือง สุนภาพโภชนาการ เชื้อเชิญ/โรคเอดส์ สิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการศึกษาเพื่อเตรียมทักษะการดำเนินชีวิตให้รอบปอดภัยสำหรับเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน ผู้ป่วยของกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มประชากรชายขอบที่ไม่มีบทบาทในชุมชน

โปรแกรมการศึกษาในภาวะอุกอาจจัดตั้งขึ้นจากการแทรกแซงทางสังคมจิต เพราะโปรแกรมจะจัดสร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนที่ผู้เรียนคุ้นเคยมาแล้ว จัดหาตารางการดำเนินชีวิตที่เป็นปกติให้ และปลูกฝังความรู้สึกว่าอย่างมีความหวังในอนาคต ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาทุกฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและผู้บริหารโรงเรียนควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับหน้าที่ของตนที่จะบรรเทาผลกระทบร้ายแรงทางด้านจิตใจและสังคมที่ผู้เรียนได้รับจากสภาวะการณ์อุกอาจนี้ด้วย บริการทาง

การศึกษาต้องให้ความสำคัญในประเด็นที่ว่าคนเรามีวิธีเรียนรู้ไม่เหมือนกัน เร็วช้าต่างกัน และจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างแข็งขัน ถ้าจะให้ผู้เรียนเรียนได้ผลดี โปรแกรมต้องใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม และใช้กลวิธีการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรม สำหรับเด็กให้ใช้กลวิธีการสอนที่มีเด็กเป็นศูนย์กลาง สำหรับให้ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นสำหรับการเป็นคนคนหนึ่ง สอนทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตให้รอดปลอดภัย การพัฒนาตนเอง การเข้าสังคม และวิชาการ สำหรับผู้ใหญ่การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ดำเนินไปตลอดชีวิต และเป็นการเรียนจากประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเพิ่มพูนขึ้นเมื่อมองเห็นจุดประสงค์ คุณค่า และความหมายสมของสิ่งที่ตนเรียน และตนได้รับโอกาสใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น ถ้าโครงการใช้ผู้สอนที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมมาก่อน ต้องจัดฝึกอบรมให้ ทั้งในด้านวิชาพื้นฐานและวิชาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากรู้ผู้สอนต้องได้รับการฝึกอบรมที่จะสนองความต้องการและความจำเป็นด้านคุณลักษณะของผู้เรียนด้วย

ชุมชนต้องการรู้ว่าการศึกษาที่ดีให้เด็กในชุมชนได้รับการรับรองจากรัฐบาลหรือไม่ และต้องการรู้ว่าโปรแกรมการศึกษานี้สามารถทำให้เด็กเรียนต่อในระดับสูงหรือจะได้รับเข้าทำงานหรือไม่ ข้อวิตกิใหญ่คือ รัฐบาล สถาบันทางการศึกษา และผู้จ้างจะยอมรับหลักสูตรและวุฒิบัตรที่โปรแกรมออกให้หรือไม่ สิ่งจุใจให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนมากขึ้นคือ การยอมรับผลการทดสอบความสามารถของผู้เรียน และการให้ประกาศนียบัตรรับรองว่าเรียนจบแล้ว สำหรับกรณีผู้ลี้ภัยควรให้ประกาศนียบัตรเป็นเรื่องของการเจรจาตกลงระหว่างภูมิลำเนาเดิมของผู้ลี้ภัยและประเทศที่ผู้ลี้ภัยเข้ามาอาศัยอยู่ ถ้าจะให้เป็นตามอุดมคติแล้ว หลักสูตรสำหรับผู้ลี้ภัยที่จะอยู่ในประเทศไทยนั้นควรตอบสนองความต้องการและความจำเป็นด้านการศึกษาสำหรับสองประเทศ และได้รับการรับรองจากทั้งสองประเทศ ในกรณีเช่นนี้จำเป็นต้องมีการประสานงานกันระหว่างองค์กร และในประเทศไทยต่างๆ ให้เกิดความลงตัวทั้งสองฝ่าย ทั้งในเรื่องกิจกรรมการศึกษาและจำนวนผู้ลี้ภัย

ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานรวมสำหรับทุกหมวด

กระบวนการสร้างและการใช้โปรแกรมทางการศึกษาเร่งด่วนในสภาวะฉุกเฉิน เป็นมหันต์สำคัญของประเทศไทยของโปรแกรม ดังนั้น คุณภาพที่นี่ควรใช้ร่วมกับมาตรฐานสำหรับทุกประเภท ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น การประเมินขั้นแรก ยุทธวิธีการตอบสนองการติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องให้ประชาชนที่ได้รับ

ผลกระทบจากภัยพิบัติ และกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า โปรแกรมเหมาะสมกับผู้รับและมีคุณภาพ

มาตรฐานขั้นต่ำ มีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพซึ่งบอกระดับต่ำสุดที่ควรทำให้ได้ใน การดำเนินงานตอบสนองด้านการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน

ตัวชี้วัดสำคัญ เป็น 'สัญญาณ' บอกว่า โปรแกรมบรรลุถึงมาตรฐานขั้นต่ำหรือไม่ ตัวชี้วัด จะบอกรถึงวิธีดัด แล้ววิธีสื่อสารผลการดำเนินงาน หรือผลกระทบของโปรแกรม รวมทั้งบอกรถึง กระบวนการ หรือวิธีที่นำไปใช้ ตัวชี้วัดอาจมีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพหรือเชิง ปริมาณ

บันทึกคำแนะนำ ประกอบด้วยประเด็นเฉพาะที่ต้องพิจารณาเพื่อให้มาตรฐานและ ตัวชี้วัดสำคัญในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน แนวทางสำหรับจัดการกับเรื่องยุ่งยากที่เกิดในการ ปฏิบัติ และคำแนะนำนำเกี่ยวกับเรื่องการจัดลำดับความสำคัญเรื่องเร่งด่วน นอกจากนี้ อาจรวมไปถึงปัญหาภัยธรรมชาติที่เกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่ตัดสินใจเลือกยก สถานการณ์ความชัดแด้ง และการขาดความรู้ที่เป็นปัจจุบัน รายการเอกสารอ้างอิง ซึ่งบอกรถึงแหล่งข้อมูลของเรื่องทั่วไป และเรื่องที่เป็นเทคนิคเฉพาะด้าน มีอยู่ในภาคเสริม 2

การเรียนการสอน

มาตรฐาน 1 หลักสูตร	มาตรฐาน 2 การฝึกอบรม	มาตรฐาน 3 การสอน	มาตรฐาน 4 การเรียน
หลักสูตรสอนคดีองค์กับ ความจำเป็นของ ผู้เรียนทั้งในด้าน วัฒนธรรมและภาษา เพื่อให้การศึกษาที่ เหมาะสมกับ สถานการณ์อุปกรณ์ทั้ง ในระบบและนอก ระบบโรงเรียน	ครูและเจ้าหน้าที่ ทางการศึกษาอื่นๆ ได้รับการฝึกอบรมที่ สามารถนำไปใช้กับ งานได้อย่างเป็น ระบบและเป็นระบบที่ ไปตามความจำเป็น และสถานการณ์	การสอนใช้กลวิธีที่ เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง และมีส่วน ร่วมในการเรียนรู้และ เป็นการสอนที่จัดให้ นักเรียนทุกคน โดยไม่ แบ่งแยกกีดกัน	ใช้วิธีที่เหมาะสม ประเมินและ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ ของ การเรียน

ภาคเสริม 2 เอกสารข้างอิงและคำชี้แจงด้านทรัพยากร

ส่วนการเรียนการสอน

มาตรฐานการเรียน การสอน ๑ : หลักสูตร

หลักสูตรคือตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ดำเนินการตามแนวทางฯ เพื่อให้การศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของสถาบันทั้งที่ในประเทศและต่างประเทศ

ตัวชี้วัดสำคัญ (อ่านควบคู่กับบันทึกคำแนะนำ)

- พิจารณาบทหวานหลักสูตรที่มีอยู่แล้วเพื่อดูร่วมเหมาะสมกับผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากการซุกเอนในแบ่งอายุ ระดับพัฒนาการ ภาษา วัฒนธรรม ความสามารถ และความจำเป็นของผู้เรียนหรือไม่ มีการใช้ ปรับ หรือขยายหลักสูตรให้ก้าวขึ้นตามความเหมาะสม (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-3)
- ถ้ามีการปรับหรือพัฒนาหลักสูตร ต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมทำด้วย โดยพิจารณา ประโยชน์และความจำเป็นของผู้เรียนเป็นหลักในการปรับหรือพัฒนา (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-3)
- หลักสูตรประกอบด้วยทักษะการดำเนินชีวิต การอ่านออกเขียนได้ คำนวณได้ และความรู้ที่เป็นแก่นของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับระยะของการเปลี่ยนแปลงของภาวะธุรกิจ เนื่องจากผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องการให้สามารถเข้าสู่สังคมโลกได้ดี (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4-5)
- หลักสูตรตอบสนองความต้องการและความจำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ด้านจิตสังคม ของครูและผู้เรียน เพื่อให้สามารถแข่งขันชีวิตในและหลังภาวะธุรกิจ เนื่องจากผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องการให้สามารถเข้าสู่สังคมโลกได้ดี (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 6)
- จัดทำเนื้อหาวิชา อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเป็นภาษาที่ผู้เรียนและครูใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นต้นๆ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 7)
- หลักสูตรและวิธีสอนตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในปัจจุบันของผู้เรียน และส่งเสริมโอกาสทางการเรียนในอนาคต (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 8)

- หลักสูตรและอุปกรณ์/สื่อการสอน ไม่มีคติทางเพศ รับรู้เรื่องความแตกต่างที่มีมากใน
กลุ่มผู้เรียน และให้เกียรติผู้เรียน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 9)
- มีสื่อการเรียนการสอนพร้อมและพอเพียงสำหรับกิจกรรมทางการศึกษาที่ตรงกับความ
ต้องการของผู้เรียน ควรเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีหรือสร้างได้ในห้องถัง เพราะจะได้มีใช้ยังเป็น
ตลอดไป(ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 10)

บันทึกคำแนะนำ

1. คำจำกัดความของหลักสูตร คือ แผนปฏิบัติงานที่ช่วยขยายฐานความรู้และทักษะของ
ผู้เรียน สำหรับในบริบทของมาตรฐานขั้นต่ำ หลักสูตรใช้ในความหมายกว้างกว่านี้น
หลักสูตรหมายถึง โปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน และรวมเรื่อง
วัสดุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหา กลวิธีและเทคนิคการสอน อุปกรณ์และสื่อการสอน
และวิธีการประเมิน โปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ความมี
หลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยมีความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นฐาน และเหมาะสม
ตลอดต้องกับสภาพแวดล้อม ต่อไปนี้เป็นคำศัพท์และคำจำกัดความ ซึ่งใช้ในคู่มือ
มาตรฐานขั้นต่ำฉบับนี้

- วัสดุประสงค์ของการเรียน คือ การระบุเรื่องเฉพาะที่จะพัฒนาในตัวผู้เรียนโดยใช้
กิจกรรมการศึกษา เป็นเรื่องเฉพาะในภาคความรู้ ทักษะ ค่านิยม และจิตคติ
- เนื้อหาของการเรียน คือ สิ่งที่จะศึกษาหรือเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม
และเจตคติ
- กลวิธีการสอน หมายถึง วิธีที่เลือกใช้เสนอเนื้อหาของการเรียน
- เทคนิคการสอนหรือแนวการสอน เป็นองค์ประกอบของกลวิธีการสอนและ
กระบวนการของการใช้กลวิธีการสอนโดยรวม
- สื่อการเรียนการสอน หมายถึง หนังสือเรียน ปัลสเตอร์ และอุปกรณ์ประกอบการ
เรียนการสอนอื่นๆ

หลักสูตรของการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งตรงกับความจำเป็นและความ
ต้องการของผู้เรียน ความมีเนื้อหาที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เนื้อหาดังนี้ต้องไม่สร้างความไม่
พอใจเรื่องเพศ หมายความว่า ระบบการเรียน และทำเป็นภาษาที่ทั้งครูและผู้เรียนใช้ได้ หลักสูตรต้อง
รวมกลวิธีการสอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเรียนรู้ (ดูคำจำกัดความของ

การศึกษาที่มีคุณภาพ และการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการในภาคเสริม 1 คำศัพท์ หน้า 104)

2. ความเหมาะสมด้านอายุและระดับของพัฒนาการ คำว่า “ความเหมาะสมด้านอายุ” หมายถึง ช่วงอายุของผู้เรียนลำดับตามเวลาเกิด ส่วน “ระดับของพัฒนาการ” หมายถึง ความต้องการและความจำเป็นและพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน ความมีการตรวจสอบหลักสูตรเพื่อให้แน่ใจว่าเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน อายุ เมื่องจากระดับของพัฒนาการที่พบในโปรแกรมการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนจะแตกต่างกันมาก ดังนั้น การปรับหลักสูตรและกล่าววิธีการเรียนการสอน จึงจำเป็นอย่างยิ่ง
3. การพัฒนาหลักสูตร : เป็นเรื่องต้องใช้เวลานานและมีความยุ่งยาก แต่หลักสูตรที่ใช้ในภาวะฉุกเฉินมักจะปรับมาจากการหลักสูตรของประเทศเจ้าบ้าน หรือประเทศภูมิลำเนาเดิมของผู้ลี้ภัย หรือจากพื้นที่ที่มีภาวะฉุกเฉินเช่นๆ สิ่งที่สำคัญคือต้องแน่ใจว่าหลักสูตรที่นำมาใช้นี้ ให้ความสำคัญในเรื่องความต้องการพิเศษของผู้เรียน ซึ่งหมายรวมถึงเด็กที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังที่สู้รบกัน, เด็กผู้หญิง ผู้เรียนที่มีภาระด้วยเรียน ผู้เด็กเรียนก่อนจนหลักสูตร และผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และที่สำคัญพอย กัน คือ ต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีบทบาทอย่างแท้จริงในการออกแบบหลักสูตร และการพิจารณาบทหวานโปรแกรมการศึกษาโดยรวม ซึ่งหมายถึง ผู้เรียน สมาชิกชุมชน ครู ผู้อำนวยความสะดวก ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษา และผู้จัดการโปรแกรมด้วย

ในพื้นที่ที่ใช้โปรแกรมการศึกษาในระบบโรงเรียนในระหว่างและหลังภาวะฉุกเฉิน สมควรใช้หลักสูตรประดิษฐ์ศึกษาและมหยมศึกษาซึ่งมีอยู่และเป็นที่ยอมรับแล้ว โดยปรับหรือทำให้เข้มข้นขึ้นตามความจำเป็น ถ้าเป็นโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ลี้ภัยควรใช้หลักสูตรของประเทศภูมิลำเนาเดิมของผู้ลี้ภัย เพื่อช่วยผู้ที่ต้องการกลับถิ่นเดิมถึงแม้ว่าอาจจะทำได้ยากและไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาความเห็นและมุ่งมองของผู้ลี้ภัยและของประเทศเจ้าบ้านก่อนตัดสินใจดำเนินการ

การจัดการศึกษาให้ผู้ลี้ภัยที่จะอยู่เป็นเวลาหนึ่งที่ดีที่สุด คือ หลักสูตรควรจะเขือผู้ลี้ภัยให้มีความรู้ที่จะใช้ได้ทั้งสองประเทศ นั่นหมายถึงต้องมีการประสานงานกันอย่างจริงจังระหว่าง

องค์กร เพื่อให้กิจกรรมทางการศึกษาและภาระในจำนวนผู้ลี้ภัยลงตัวพอที่จะปฏิบัติงานได้ยังมีเรื่องเฉพาะอื่นๆ ที่ต้องดัดสินใจอีก เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา และการรับรองผลการสอนเพื่อออกใบประกาศนียบัตรให้

4. กลวิธีการสอนที่เหมาะสม : ควรพัฒนาหรือคิดกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับบริบท ความต้องการและความจำเป็น อายุ และความสามารถของผู้เรียน การต้องใช้กลวิธีแบบใหม่ๆ ในระยะแรกของภาวะฉุกเฉินอาจเป็นเรื่องลำบากสำหรับครูที่เคยทำงานมาแล้ว นักเรียนผู้ปักธง และสมาชิกชุมชนพอยกัน เพราะรู้สึกว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มากเกินไปและเร็วเกินไป ดังนั้น การศึกษาในภาวะฉุกเฉินและระยะต้นของการพื้นฟู ควรให้โอกาสครูที่เคยอยู่ในการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ปรับตัวบ้าง แต่ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม กลวิธีการสอนต้องเปลี่ยนมาเป็นแนวทางที่เป็นมิตรกับผู้เรียน และเป็นการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วมในกรณีที่ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจนำวิธีสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาใช้ได้เร็วกว่า โดยจัดฝึกอบรมวิการสอนให้กับอาสาสมัคร ผู้สร้างแบบจำลองสำหรับประกอบการสอนและผู้อำนวยความสะดวก

5. ความรู้และความสามารถที่เป็นแกน : ก่อนที่จะพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนในหลักสูตร หรือเอกสารและสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมครู เราจำเป็นต้องระบุความรู้และความสามารถที่เป็นแกนเสียก่อน นอกจากความสามารถทางการค้านอกจากความสามารถทางการสอน เช่น ความรู้และความสามารถที่เป็นแกนของการศึกษาระดับพื้นฐานคือความรู้ที่จำเป็น ทักษะ เจตคติ และวิธีปฏิบัติที่ผู้เรียนเชิงได้รับผลกระทบจากการฉุกเฉินต้องมีเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกของชุมชนหรือของประเทศไทยได้อย่างแข็งขันและมีความหมาย

6. ความต้องการและความจำเป็นและพัฒนาการทางจิตสังคม ของผู้เรียน และของบุคลากร ทางการศึกษาต้องได้รับการพิจารณาและดูแลตลอดภาวะฉุกเฉิน และต่อไปจนถึงระยะแรกของการพื้นฟูบูรณะด้วย บุคลากรทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน ต้องได้รับการฝึกอบรมให้รู้จักอาการหรือสัญญาณที่บ่งบอกความทุกข์และความเสียใจของผู้เรียน และรู้ว่าควรจัดการแก้ไขอย่างไรในสภาพแวดล้อมทางการเรียน โปรแกรมการศึกษาควรกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการส่งตัวผู้เรียนที่มีปัญหา/run ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และแจ้งให้บุคลากรทางการศึกษาได้รู้ไว้เพื่อจะได้ช่วยเหลือผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น วิธีสอนเด็กและเยาวชนที่เคยเผชิญความทุกข์ใจอย่างรุนแรงควรใช้เวลาสั้นๆ

เพื่อให้มีสมรรถิในการเรียน มีโครงสร้างของบทเรียนที่ผู้เรียนรู้ว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป และใช้มาตรการทางวินัยในห้องน้ำ กิจกรรมควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทั้งหมดเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียน และเล่นเกมที่ต้องใช้ความร่วมมือระหว่างผู้เล่น

ความต้องการและความจำเป็นทางจิตสังคมของบุคลากรทางการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องดูแลเข่นกัน ตามปกติบุคลากรทางการศึกษามักจะถูกเลือกมาจากประชากลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัตินั่นเอง จึงเคยผ่านความทุกข์ใจและความเครียดหนึ่งนิด กับผู้เรียน ดังนั้นในการฝึกอบรม การติดตามตรวจสอบการทำงาน และการช่วยเหลือในเวลาต่อมา ควรคำนึงถึงประเด็นนี้ไว้ด้วย (ดูรายการตรวจสอบทางจิตสังคม ในภาคผนวก การเข้าถึง และภาวะแวดล้อมของการเรียน 1 หน้า 55 และมาตรฐานการเข้าถึงและภาวะแวดล้อมของการเรียน 2 หน้า 51 และมาตรฐานครุและบุคลากรทางการศึกษา 3 หน้า 73)

7. ภาษา: เป็นเรื่องปกติธรรมชาติที่ประเทศไทยที่ผู้ลี้ภัยเข้ามาอาศัยมักยืนยันให้โปรแกรมการศึกษาสำหรับคนเหล่านี้เป็นไปตามมาตรฐานของประเทศไทย ซึ่งรวมทั้งภาษาและหลักสูตรที่ใช้ด้วย ถึงอย่างนั้นการพิจารณาถึงอนาคตของผู้เรียนก็เป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ลี้ภัยที่มีแผนจะศึกษาต่อเมื่อพ้นจากภาวะวิกฤตไปแล้ว ผู้ปฏิบัติงานทางด้านมนุษยธรรมควรสนับสนุนรับปะบัลของประเทศไทยเจ้าบ้านให้ยินยอมให้ผู้ลี้ภัยได้เรียนโดยใช้ภาษาของประเทศไทยเจ้าบ้าน ในกรณีที่ยอมให้ทำได้ เนื้อหาส่วนสำคัญๆ ที่นำมาสอน คู่มือครุ ตำราเรียนสำหรับผู้เรียน โสดหัศนูปกรณ์ และเอกสารงานเขียนที่ใช้ประกอบการสอน ต้องแปลเป็นภาษาที่ใช้สอนให้หมด ในกรณีที่ประเทศไทยเจ้าบ้านไม่ยินยอม ต้องมีการจัดชั้นเรียนและกิจกรรมเสริมโดยใช้ภาษาของผู้เรียน
8. เนื้อหาและแนวคิดหลักสำหรับการเรียนรู้ : การเลือกหรือกำหนดเนื้อหาสำหรับการเรียน ต้องพิจารณาเรื่องความรู้ ทักษะ และภาษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้เรียนทุกรายละเอียด ภาวะชุมชน และทักษะที่จะเสริมความสามารถของผู้เรียนที่จะมีคุณภาพในการทำงานและอยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาใคร ทั้งในช่วงภาวะชุมชน หรือหลังจากนั้น และสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปได้

เนื้อหาและแนวคิดหลักที่เหมาะสมสำหรับการเรียนประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

- ทักษะทางสุขศึกษา (ที่เนมาะกับอายุและสถานการณ์) การปฐมพยาบาล สุขภาพสำหรับการมีบุตร โภคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ เชื้อเชื้อไวรัส/โภคเอดส์
- ลักษณะนุษชนและบริบทฐานทางมนุษยธรรม การเป็นพลเมืองที่ทำหน้าที่อย่าง แข็งขัน การสร้างสันติภาพหรือการศึกษาด้านสันติภาพ การไม่นิยมความรุนแรง การป้องกันหรือจัดการหรือแก้ไขความขัดแย้ง การคุ้มครองเด็ก ความมั่นคงและ ปลอดภัย
- กิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น ดนตรี ระบำ รำ เท้น ละครบ กีฬา และเกม
- ความรู้จำเป็นสำหรับการเอาตัวรอดจากอันตรายในสภาพแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย รู้จักระวังระเบิดที่ยังไม่ระเบิดและกับระเบิด การอพยพย้ายที่หลบภัย และการ เข้าถึงการบริการต่างๆ
- พัฒนาการของเด็กและการเข้าสู่วัยรุ่น
- ทักษะการดำรงชีวิต และการฝึกวิชาชีพ

9. ความหลากหลาย : การสร้างกิจกรรมทางการศึกษาและการนำไปใช้ในทุกระยะของภาวะ ชีวิตรูปแบบใหม่ ที่มีความหลากหลายด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหลากหลายของกลุ่ม ผู้เรียน ครูและผู้อำนวยการ ซึ่งมาจากภูมิหลังที่ต่างกัน มีขั้นต้องร่วมต่างกัน และ มีความคิดในการเรื่องการเคารพนับถือต่างกัน ในการสนับสนุนให้กิจกรรมมีความ หลากหลาย ผู้ออกแบบควรพิจารณาในด้านต่อไปนี้ เพศ วัฒนธรรม สัญชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ความสามารถในการเรียน ผู้เรียนที่ต้องได้รับการศึกษาพิเศษ การสอนกลุ่มที่มี หลากหลายอายุ และกลุ่มที่มีระดับความรู้หลากหลาย

10. สื่อการเรียนการสอนที่มีในท้องถิ่น : ความมีการประเมินในระยะต้นๆ ของภาวะชีวิตรูปแบบใหม่ ที่มีสื่อการเรียนการสอนหรือไม่สำหรับผู้ลี้ภัย เรายังประเมินว่ามีสื่อการเรียน การสอนในถิ่นเดิมของผู้ลี้ภัยหรือไม่ สื่อเหล่านี้ควรนำมาปรับ พัฒนา จัดหา และเพิ่ม ประมาณเพื่อให้มีพอใช้ ต่อจากนั้นต้องมีการติดตามตรวจสอบการเก็บรักษา การ แจกจ่าย และการใช้ ผู้เรียนควรรู้สึกว่าเนื้อหาของสิ่งที่เรียนเกี่ยวโยงกับตน และสื่อการ เรียนการสอนควรสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของผู้เรียน และให้ความเคารพต่อวัฒนธรรม นั้น

มาตรฐานการสอนและการเรียน 2: การฝึกอบรม

คุณลักษณะที่ทางการศึกษาต้องการให้บุคลากรอย่างที่ส่วนราชการนำไปใช้ในการดำเนินการเป็นระบบ เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้วัดกับบันทึกบันทึกคำแนะนำ)

- การฝึกอบรมเป็นไปตามลำดับความสำคัญของความต้องการและความจำเป็น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการศึกษา และเนื้อหาของการเรียน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- การฝึกอบรมเป็นที่ยอมรับและได้รับการรับรองจากผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาที่รับผิดชอบในด้านนี้ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3-4)
- ผู้ที่นำเสนอด้วยการฝึกอบรม มีคุณภาพและคุณสมบัติเหมาะสม ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ติดตามผลและตรวจสอบ กำกับดูแลตลอดเวลาที่ลงปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการจัดอบรม ทบทวนเพื่อให้ความรู้ทันสมัยด้วย (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4)
- การฝึกอบรมและการติดตามตรวจสอบจะช่วยให้ครูเป็นผู้ชำนาญความสะอาดในการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียน ห้องยังคงเสริมวิธีสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม และได้ สาธิตการใช้อุปกรณ์ช่วยสอนด้วย
- ประเมินเนื้อหาของการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดูว่าเนื้อหานั้นตรงกับความต้องการและความจำเป็นของครู นักเรียน และชุมชนหรือไม่ มีการปรับปรุงแก้ไข เนื้อหาเมื่อเห็นว่าสมควร
- การฝึกอบรมควรให้ความต้องการสำหรับการเป็นผู้นำด้วย เพื่อให้สามารถรับโอกาสที่ชุมชนต้องการให้เป็นเช่นนั้น

บันทึกคำแนะนำ

- ครู หมายถึง ผู้สอนของโปรแกรมการศึกษาในระบบโรงเรียน และผู้สร้างแบบจำลอง ประกอบการสอน หรือผู้อำนวยความสัมภาก�ของโปรแกรมอุปกรณ์ระบบโรงเรียน (ดูข้อมูล สำหรับการสร้างและคัดเลือก เงื่อนไขการทำงาน การช่วยเหลือสนับสนุนและการกำกับ ดูแลในมาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษา 1-3 หน้า 81-87)
- การพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาสำหรับการฝึกอบรม ควรใช้ความต้องการและความจำเป็น สำหรับบุคลากรทางการศึกษาในสถานการณ์นี้ภายใต้เงื่อนไขในบุรณาและเวลาที่มีเป็นฐาน สำหรับพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหา โครงการอบรมต้องรวมเรื่องความยากและปัญหา การศึกษาที่เน้นเรื่องค่านิยมในระหว่างเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินด้วย และควรมีส่วนที่ เกี่ยวกับทักษะการดำรงชีวิตให้อยู่รอด และการศึกษาด้านสันติภาพตามความจำเป็น หลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมควรมีความรู้ของวิชาหลักๆ การสอนและกลวิธีการสอน พัฒนาการของเด็ก การสอนผู้ใหญ่ การเตรียมความต่อต้านหลากหลายของผู้เรียน การสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษกว่าผู้อื่น ความต้องการและความจำเป็นและ พัฒนาการทางจิตลังคม การศึกษาด้านความขัดแย้ง การป้องกัน การแก้ปัญหา และด้าน สันติภาพ สิทธิมนุษยชน สิทธิของเด็ก ข้อปฏิบัติสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ทักษะการดำรงชีวิตของครู (รวมความรู้เรื่องเชื้อไวรัสโอดส์) ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน การใช้ประโยชน์ทรัพยากรชุมชน การระบุความต้องการและความ จำเป็นของประชากรที่อยู่พักพิงชั่วคราวหรือกลับมาจากการลี้ภัย (เช่น ผู้ถูกย้ายถิ่น หรือผู้ลี้ภัย) และการจัดหาความต้องการและความจำเป็นนี้ ให้ประชากรเหล่านี้
- การช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและการประเมินงาน เมื่อภาวะฉุกเฉินทางด้านแล้ว ผู้มี อำนาจหน้าที่ทางการศึกษาระดับชาติและระดับท้องถิ่น และกรรมการการศึกษาชุมชนควร ร่วมกันเริ่มออกแบบกิจกรรมสำหรับอบรมครุยของการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน และเริ่มนำไปใช้ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขอแนะนำให้เริ่มปะตูมปรึกษากันใน เรื่องหลักสูตรสำหรับอบรมครุยในระหว่างที่ทำงานอยู่ และเรื่องกลไกสำหรับรับรองการอบรม ดังแต่เมื่อเริ่มดำเนินงานเร่งด่วนในภาวะฉุกเฉิน อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ของผู้ลี้ภัย เราไม่พบความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนผู้ลี้ภัย และโปรแกรมการศึกษาของผู้ลี้ภัยกับระบบ การศึกษาของห้องถิ่นเลย ควรหาและกำหนดตัวผู้ฝึกอบรมจากห้องถิ่นในพื้นที่ที่ทำได้ เพื่อ

จัดเรื่องการอบรมครูที่เนมาะสมกับท้องถิ่น และสร้างความสามารถให้บุคคลเหล่านี้มีทักษะทางการฝึกอบรมและเป็นผู้อำนวยความสัมภានตามความจำเป็น ในกรณีที่ท้องถิ่นมีผู้ฝึกอบรมจำกัด หรือผู้ฝึกอบรมยังไม่มีความสามารถพอก องค์กรภายนอก (เช่น ศูนย์ประชาชาติ องค์กรอิสระระหว่างชาติ) และสถาบันระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับภูมิภาค ควรร่วมแรงกันทำให้สถาบันหรือระบบที่มีหน้าที่จัดอบรมครูประจำการหรือครูก่อนเริ่มทำงานที่มีอยู่แล้ว ให้มีความแข็งแกร่งขึ้นและทำหน้าที่ได้ดีขึ้น

- การยอมรับและการรับรองการฝึกอบรม ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับชาติควรอนุมัติและให้การรับรองโครงการฝึกอบรมด้วยเหตุผล 2 ประการ ประการแรก เพื่อช่วยให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในสถานการณ์ช่วงนั้น ประการที่สอง คือ เพื่องานที่ต้องทำในสถานการณ์หลังภาวะฉุกเฉิน ในกรณีของครูสำหรับสอนผู้ลี้ภัย ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาของประเทศเจ้าบ้านหรือเขตที่เป็นที่พักพิง หรือของประเทศเดิม หรือถิ่นเดิมของผู้ลี้ภัย อย่างน้อย 1 แห่ง ควรยอมรับโปรแกรมการฝึกอบรม และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางแผนการสร้างรายวิชาของการฝึกอบรมอย่างดี และบันทึกไว้เป็นเอกสารอย่างสมบูรณ์เรียบเรียง และครูผู้ฝึกมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษากำหนดไว้ นอกจากนี้ทุกรายวิชาจะต้องมี องค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉินด้วย

มาตรฐานการสอนและการเรียน 3: การสอน

การสอนมีสภาพดีที่นักเรียนเข้าใจและสนับสนุนอย่างมาก และมีส่วนเรียนรู้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและต่อเนื่อง ไม่ขาดตอนและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดสำคัญ (ให้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- ผู้เรียนได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองอย่างแข็งขัน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1)
- วิธีสอนแบบให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยให้นักเรียนได้เข้ามาร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และทำให้สภาพแวดล้อมของการเรียนเดิมขึ้น

- ครูแสดงให้เห็นว่าตนเข้าใจเนื้อหาของวิชาที่สอน และมีทักษะในการสอนตามที่กำหนดไว้ในการฝึกอบรมโดยการทำงานและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน
- การสอนครอบคลุมความต้องการและความจำเป็นของนักเรียนทุกคน รวมทั้งนักเรียนที่จำเป็นต้องได้การศึกษาพิเศษด้วย ส่งเสริมให้การสอนเป็นเรื่องสำหรับทุกคน และพยายามขจัดสิ่งที่กีดขวางการเรียนรู้ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 2)
- ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้าใจและยอมรับเนื้อหาและวิธีสอน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)

บันทึกคำแนะนำ

1. **การเข้าร่วมในการเรียนอย่างแข็งขัน :** การสอนต้องเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียนและการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กลวิธีการเรียนการสอนต้องเน้นมา สำหรับพัฒนาผู้เรียน กลวิธีการที่แนะนำ ได้แก่ การทำงานกลุ่ม การให้ทำโครงการ การศึกษาแบบใช้เพื่อนร่วมวัย การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเชิง เกม การใช้เวิดทัศน์ และการแต่งเรื่อง การเรียนแบบมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียน และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตสังคม (ดูมาตรฐานการเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน 2 บันทึกคำแนะนำ 6 หน้า 52)
2. **อุปสรรคการเรียนรู้ :** ครูควรได้รับการฝึกอบรมให้รู้จักคุยกับผู้ปกครองหรือบิดามารดา สมาชิกชุมชน ผู้นำทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมทางการศึกษา ทั้งที่ในระบบและนอกระบบโรงเรียนในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้แน่ใจว่า ทุกฝ่ายเข้าใจและสนับสนุนแนวคิดเรื่องการสอนทุกกลุ่ม โดยไม่มีการแบ่งแยกกันและช่วยจัดหาทรัพยากรที่เหมาะสม
3. **การเลือกและการใช้กลวิธีการสอน :** เรื่องนี้ต้องขึ้นอยู่กับการศึกษา ประสบการณ์ การฝึกอบรม ตลอดจนความจำเป็นของครู ครูต้องมีความคุ้นเคยกับเนื้อหาของสิ่งที่จะสอน ซึ่งเปลี่ยนไป และต้องทำการตัวให้เขินกับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม และการรับรู้เรื่องต่างๆ ที่เปลี่ยนไปด้วย การที่ผู้ปกครองหรือบิดามารดา ชุมชน และผู้นำทางศาสนา เข้า

มาเมื่อบทบาทและยุทธศาสตร์จะช่วยขัดเกลาให้กิจกรรมทางการสอนและกลวิธีการสอน ที่จะช่วยตอบสนองปัญหาของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

มาตรฐานการสอนและการเรียน 4 : การประเมิน

มาตรฐานที่ 4 คือ คุณภาพการประเมินและการติดตามที่ชี้明การเรียน

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้พร้อมกับบันทึกคำแนะนำ)

- เตรียมกลวิธีทดสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องไว้หลายวิธีให้พร้อมสำหรับประเมินการเรียนได้อย่างเหมาะสมเป็นระบบๆ และมีวิธีการนำผลของการประเมินไปใช้ปรับปรุงคุณภาพของการสอน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1)
- ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับและได้รับการรับรอง หรือมีการขอเอกสารรับรอง เมื่อเรียนจบหลักสูตร (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 2)
- กลวิธีการทดสอบและประเมินผลให้ความยุติธรรมต่อผู้เรียน เชื่อถือได้ว่าถูกต้อง และไม่ยากเกินไปจนผู้เรียนกลัว (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)

บันทึกคำแนะนำ

1. กลวิธีทดสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิผล ต้องพิจารณาเรื่องต่อไปนี้ :

- ตรงตามเป้าหมายของการประเมิน (เช่น การทดสอบและการสอนตรงและเหมาะสม กับบริบทของการเรียน)
- ให้ผลสม่ำเสมอทุกครั้งและทุกสถานที่ (เช่น วิธีการประเมินผลเป็นที่รู้จักกันทั่วไป และถูกนำไปใช้แบบเดียวกับทุกพื้นที่ หรือ โดยครุภุกคน)
- ให้โอกาส (ผู้ขาดสอบสามารถขอรับการประเมินผลได้)
- เกิดมาใหม่ (ให้ประเมินระหว่างและหลังจบการสอน)
- ความถี่ (ความถี่ของการประเมินอาจเปลี่ยนไปเพื่อภาวะภูมิภาค)

- ความหมายของสถานที่ (สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับการประเมินในระบบโรงเรียน และมีบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสมเป็นผู้อำนวยการสอบ)
  - ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และความโปรดได้ (บอกร่องของการประเมินให้ผู้เรียน การแสดงความให้เกียรติตัวยในกรณีที่ผู้เรียนเป็นเด็กหรือเมื่อบอกผลต่อผู้ปกครอง หรือบิดามารดาของเด็ก)
2. ผลกระทบของการประเมิน : สำหรับโปรแกรมการศึกษาในระบบโรงเรียน การประเมินผลควรทำด้วยวิธีการที่สามารถทำให้ผลของการสอบและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้รับการยอมรับจากผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาในประเทศเจ้าบ้าน หรือประเทศภูมิลำเนาเดิมของผู้เรียน หรือทั้ง 2 ประเทศ ในกรณีที่ผู้เรียนเป็นผู้ลี้ภัย ควรดำเนินการให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาในประเทศเดิม หรือถ้าไม่ได้รับรองผลการประเมินของบุคคลเหล่านั้น เอกสารรับรองการเรียนจบอาจเป็นประกาศนียบัตร วุฒินัตร หรืออะไรอื่นๆ ก็ได้
3. จราจรส่วนของการประเมิน : วิธีการทดสอบและการประเมินผล การสร้างและการใช้ให้เป็นไปตามจราจรส่วนกำหนดไว้ การประเมินต้องยุติธรรม เจริญกติ ได้ และวิธีดำเนินการต้องไม่ไปเพิ่มความหวัดกลัวหรือความทุกข์ให้ผู้เรียน ไม่มีการบ่นบังความเพื่อให้ผู้เรียนได้คะแนนดีหรือได้เลื่อนระดับขั้นเรียน

4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทนำ

การซ่วยเหลือทางมนุษยธรรมทุกด้านต้องใช้ทักษะความรู้และการอุทิศตนของเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ซึ่งทำงานในสภาพแวดล้อมที่ลำบาก และบางครั้งก็ไม่มีมั่นคง ข้อเรียกว่องของงานมีสูงมาก ดังนั้นถ้าบุคลากรเหล่านี้จะต้องทำงานให้บรรลุมาตรฐานขั้นต่ำสุดก็จำเป็นจะต้องได้รับการอบรม การบริหารจัดการ และการติดตามตรวจสอบที่ดี และมีรัฐดูแลป้อน การสนับสนุนและการกำกับดูแลที่จำเป็นครบถ้วน

ในสถานการณ์ฉุกเฉิน การสร้างภาพและการคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องโปร่งใส เป็นงานที่น่าเชื่อถือ มีส่วนร่วมกันทำและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาควรเลือกมาจากประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติถ้าสามารถทำได้ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน แบบธรรมเนียม ประสบการณ์ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานในเชิงบวก ระบบการถ่ายทอด และความต้องการและความจำเป็นของผู้ได้รับผลกระทบเข้ากันไปในกระบวนการทางการศึกษา

ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการบรรจุแล้วต้องทำงานร่วมกับชุมชน กำหนดข้อปฏิบัติตน และเงื่อนไขของงาน มีการทำสัญญาไว้ก่อนงาน ในสัญญาระบุสิทธิของลูกจ้างที่ได้รับจากผู้จ้าง (ค่าจ้าง หรือสิ่งของใดๆ วันละเวลาทำงาน สภาพของการทำงาน และอื่นๆ) หน้าที่และความรับผิดชอบของลูกจ้าง ข้อปฏิบัติตนต้องให้เป็นมาตรฐานของพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา และระบุวิธีดำเนินการกับผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานนี้ให้ชัดเจน การได้รับการสนับสนุนจากประชากรผู้ได้รับผลกระทบจะช่วยเรื่องการบรรจุครูและเจ้าหน้าที่ และทำให้บุคลากรเหล่านี้มั่นใจทำงานกับโครงการเป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังช่วยให้บุคลากรได้รับความเดื้อเดห์สังเคราะห์ไปโรงเรียน

ในพื้นที่ภัยติด ครูและบุคลากรทางการศึกษาก็เหมือนกับทุกคนในชุมชนนั้น นั่นคือ ต้องพยายามปรับตัวและใจให้เข้ากับสิ่งที่ตนประสบ และพยายามสร้างชีวิตอีกครั้ง เจ้าหน้าที่ของโปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถเชื่อมกับภาวะฉุกเฉิน และจัดการกับความเครียด และความทุกข์อันเกิดจากความชัดแย้งหรือภัยพิบัติได้

ดังนั้น จึงควรสร้างระบบสำหรับช่วยให้ประชาชนในชุมชนได้ช่วยเหลือกันและกัน และควรจัดให้คนเหล่านี้มีทั้งเครื่องมือและทักษะที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของผู้เรียนดีขึ้น

สิ่งที่จะทำให้โปรแกรมการศึกษาในภาวะชุมชนเข้มแข็งตอบสนองความต้องการคือ การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม มาตรฐานสำหรับการฝึกอบรมมีกล่าวไว้แล้วในบทการเรียนการสอน

ความช่วยเหลืออีกอย่างหนึ่งที่ผู้ทำงานเหล่านี้ต้องการคือ การกำกับดูแลการทำงาน ในระดับชุมชน พ่อแม่ ผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการการศึกษาของชุมชน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมวิธีติดตามตรวจสอบและวิธีให้การสนับสนุนโปรแกรมการศึกษาในพื้นที่ของตน เมื่อประชาชนที่ได้รับผลกระทบมีอำนาจควบคุมบริหารโปรแกรมการศึกษาของตนเองได้แล้ว ประชาชนเหล่านี้ก็จะได้ฝึกการพิ่งพาตนเอง และหาทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การที่ชุมชนมีส่วนในการให้การสนับสนุนและกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ในทางที่ดีระหว่างชุมชนและครูในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

การทำงานของฝ่ายบริหารจัดการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ควรได้รับการติดตามตรวจสอบประจำ และได้รับการประเมินผลเพื่อให้แน่ใจว่าคุณภาพของงานยังอยู่ในระดับดี และจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชนตลอดไป ที่สำคัญคือการติดตามตรวจสอบและการประเมินผลควรเป็นไปในรูปของการแนะนำแนวทาง ไม่ใช่การเข้าควบคุม การติดตามตรวจสอบและการประเมินผลโดยประชาชนมีส่วนร่วม จะช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติของครูให้ดีขึ้นได้ ส่วนการประเมินการทำงานของคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ จะเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับครู และควรทำให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานรวมสำหรับทุกหมวด
กระบวนการสร้างและการใช้โปรแกรมทางการศึกษาเร่งด่วนในสภาวะชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญของประสิทธิผลของโปรแกรม ดังนั้น คุณมือบทนี้ควรใช้ร่วมกับมาตรฐานสำหรับทุกประเภท ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น การประเมินขั้นแรก ยุทธวิธีการตอบสนอง การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ และกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า โปรแกรมเหมาะสมกับผู้รับและมีคุณภาพ

มาตรฐานขั้นต่ำ มีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพซึ่งบอกระดับต่ำสุดที่ควรทำให้ได้ในการดำเนินงานตอบสนองด้านการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน

ตัวชี้วัดสำคัญ เป็น 'สัญญาณ' บอกว่า โปรแกรมบรรลุถึงมาตรฐานขั้นต่ำหรือไม่ ตัวชี้วัดจะบอกถึงวิธีวัด และวิธีสื่อสารผลการดำเนินงาน หรือผลกระทบของโปรแกรม รวมทั้งบอกถึงกระบวนการ หรือวิธีที่นำไปใช้ ตัวชี้วัดอาจมีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ

บันทึกคำแนะนำ ประกอบด้วยประเด็นเฉพาะที่ต้องพิจารณาเพื่อใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดสำคัญในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน แนวทางสำหรับจัดการกับเรื่องยุ่งยากที่เกิดในกระบวนการปฏิบัติ และคำแนะนำสำหรับจัดการจัดลำดับความสำคัญเรื่องเร่งด่วน นอกจากนี้ อาจรวมไปถึงปัญหาที่เกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ตัดสินใจเลือกยาก สถานการณ์ความชัดแด้ง และการขาดความรู้ที่เป็นปัจจุบัน รายการเอกสารสำหรับอิง ซึ่งบอกถึงแหล่งข้อมูลของเรื่องทั่วไป และเรื่องที่เป็นเทคนิคเฉพาะด้านมีอยู่ในภาคเสริม 2

**ครูและ
บุคลากรทางการศึกษา**

มาตรฐาน 1
การสร้างและการ
คัดเลือก

สร้างครูและบุคลากร
ทางการศึกษาที่มี
คุณวุฒิเหมาะสมให้มี
จำนวนมากพอ ด้วย
กระบวนการที่โปร่งใส
โดยมีรายฝ่าย
ร่วมมือกันและเป็นไป
ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

มาตรฐาน 2
เงื่อนไขของงาน

ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาอีนๆ
นิยามเงื่อนไขของงาน
และปฏิบัติตามข้อ¹
ปฏิบัติตนและได้รับ²
ค่าตอบแทนที่
เหมาะสม

มาตรฐาน 3
การช่วยเหลือสนับสนุน
และการกำกับดูแล

จัดตั้งระบบให้ความ
ช่วยเหลือและกำกับ
ดูแลครูและบุคลากร
ทางการศึกษาอีนๆ
และใช้ระบบนี้เป็น³
ระบบอย่าง
สม่ำเสมอ

ภาคผนวก 1

ข้อปฏิบัติตน

ภาคเสริม 2 เอกสารข้างต้นและคำชี้แจงด้านทรัพยากร

ส่วนครูและบุคลากรทางการศึกษา

แนวทางรุนแรงครุและบุคลากรทางการศึกษา 1:

กระบวนการคุกคามด้วยความเกรงกลัวที่มีอยู่อย่างมากจะเป็นเรื่องของความพยายาม ต้องกระทำการที่บังคับใช้ ไม่ยอมให้ความเด่นร่วมมือกันและกันไปตามมาตรฐานที่ดีที่สุด

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

1. กำหนดรายละเอียดของงานอย่างชัดเจนและเหมาะสมก่อนเริ่มกระบวนการสร้างผู้ทำงาน (บันทึกคำแนะนำข้อ 1)
2. มีคำแนะนำจากกระบวนการสร้างผู้ทำงานและการคัดเลือกที่ชัดเจน
3. มีคณะกรรมการคัดเลือกซึ่งมีผู้แทนชุมชนร่วมอยู่ด้วย ทำหน้าที่คัดเลือกครุ โดยใช้วิธีดู
ความรู้ความสามารถที่ปั่งสื่อรวมกับข้อพิจารณาเรื่องเพศ ความหลากหลายของ
ประชากร และการยอมรับของชุมชน (บันทึกคำแนะนำข้อ 2-5)
4. สร้างครุให้มีจำนวนเพียงพอ เพื่อบังคับไม่ให้ขึ้นเรียนมีผู้เรียนมากเกินไป

บันทึกคำแนะนำ

1. รายละเอียดของงาน ควรระบุเรื่องบทบาทและความรับผิดชอบ สายงานมีบัญชาที่
ชัดเจน และข้อปฏิบัติดน
2. ประสบการณ์และคุณวุฒิ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เป้าหมายของการสร้างผู้ทำงานและคัดเลือก
บุคลากรคือ เลือกครุที่วุฒิซึ่งได้รับการรับรอง แต่บางครั้งเราอาจจำเป็นต้องพิจารณาผู้ที่มี
ประสบการณ์น้อยหรือไม่มีเลย ในกรณีเช่นนี้การจัดฝึกอบรมให้บุคลากรเหล่านี้จึงเป็น
เรื่องจำเป็น ถ้าครุที่มีคุณวุฒิเหมาะสมแต่ยังไม่บรรลุหรือเอกสารรับรองอื่นหายหมัด
กระบวนการคัดเลือกต้องใช้วิธีอื่น เช่น จัดทดสอบ เป็นต้น เกณฑ์อายุต่ำสุดของผู้เป็นครุคือ
18 แต่อาจมีความจำเป็นบางประการที่ต้องบรรจุคนที่มีอายุน้อยกว่านี้ ในบาง

สถานการณ์อาจมีความจำเป็นที่จะบรรจุคุณศรี หรือปรับเกณฑ์หรือกระบวนการคัดเลือก เพื่อส่งเสริมให้มีความเสมอภาคทางเพศหากทำได้และเหมาะสม สิ่งที่จำเป็นต้องทำอีกอย่างหนึ่งคือ ถ้าเป็นไปได้ ควรสร้างฯ และคัดเลือกครูที่พูดภาษาของถิ่นเดิมของผู้เรียน ที่มาจากการกลุ่มน้อยที่เข้ามาเรียนในโปรแกรมที่ใช้ภาษาประจำชาติของประเทศเจ้าบ้าน และสมควรให้จัดหลักสูตรเร่งรัดสอนภาษาของประเทศเจ้าบ้านให้ครูกลุ่มนี้ (ดูมาตรฐาน การสอนและการเรียน 1 บานแนน 7 หน้า 70)

3. เกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกครู ความรวมตัวอ่อนน้อม

- คุณสมบัติทางวิชาชีพ : ความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ทางการสอนและทางจิตสังคม ทักษะหรือประสบการณ์อื่น ความสามารถในการใช้ภาษาที่ใช้ในการสอน
- คุณสมบัติส่วนบุคคล : อายุ เพศ (รวมการความมีเป้าหมายที่ความสมดุลระหว่างเพศ) ชาติพันธุ์ ภูมิหลังทางศาสนา ความหลากหลายในกลุ่มผู้ได้รับบรรจุ (เพื่อให้แนวใจว่ามีผู้แทนจากทุกกลุ่มในชุมชน)
- คุณสมบัติอื่นๆ อาทิเช่น ได้รับการยอมรับจากชุมชน มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มาจากกลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบจากการพิบัติภัย

4. การคัดเลือก ควรคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ จากกลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบก่อน แต่ในการนี้ที่จำเป็นก็อาจคัดจากกลุ่มคนภายนอกได้ ถ้าเป็นพื้นที่ที่จัดให้เป็นที่พำนักของผู้ลี้ภัยจากกองประเทศ หรือผู้อพยพหลั่นจากภาคอื่นในประเทศไทย เราอาจรับผู้สมัครจากกลุ่มนี้ที่มีคุณสมบัติเข้ามายามาเป็นครู่ได้ ถ้าการภาครัฐเข็นนี้จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ลี้ภัยและคนในท้องถิ่น กระบวนการคัดเลือกควรรวมการปรึกษานารือกับชุมชนผู้ลี้ภัย ชุมชนที่เป็นเจ้าบ้าน และผู้มีอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นด้วย

5. ผู้รับรอง ในพื้นที่วิกฤติความมีการตรวจสอบผู้รับรองของผู้สมัครเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วย เพื่อบังคับความผิดพลาดไปจ้างผู้ที่อาจมีอิทธิพลในทางไม่ดีต่อผู้เรียน และหรือผู้ที่ไม่ยอมรับสิทธิของผู้เรียน

6. มาตรฐานสมจริงตามสภาพของท้องถิ่น มาตรฐานของขนาดขั้นเรียนควรตั้งไว้ให้ใหญ่ เท่าที่ความเป็นจริงของท้องถิ่นบังคับ ในขณะเดียวกันก็พยายามบรรจุครุฑ์ให้พอเพื่อนี้ให้ มาตรฐานต้องเสียไป และระบุจำนวนขั้นเรียนที่ใหญ่เกินมาตรฐานของทุกระดับขั้นไว้ใน รายงานผลของการติดตามตรวจสอบด้วย

มาตรฐานครุและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ 2 : เงื่อนไขของงาน ครุและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ในการเข้าร่วมงานและประเมินค่าตอบแทน

คุณลักษณะของครุและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ที่สามารถเข้าร่วมงานและประเมินค่าตอบแทนได้ คือ

คุณลักษณะที่เหมาะสม

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- ระบุรายละเอียดของเงื่อนไขของงานและค่าตอบแทนในสัญญาการจ้างงาน ค่าตอบแทน ให้จ่ายเป็นรายๆ ละเมิด สมำเสมอ และมีปริมาณที่เป็นไปตามระดับของความรู้ตามมาตรฐาน ประสิทธิภาพของงาน (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- ผู้ปฏิบัติงานระหว่างชาติประسانกับผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษา คณะกรรมการ การศึกษาชุมชน และองคกรอิสระ พัฒนาวิธีการจัดการเรื่องค่าตอบแทนที่เหมาะสม และ เห็นชอบทดลองใช้ตารางขั้นค่าตอบแทนที่ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับได้ และใช้ได้ตลอดไป สำหรับงานประเภทและระดับต่างๆ ของครุและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ (ดูบันทึก คำแนะนำข้อ 2)
- กำหนดเงื่อนไขของงานและข้อปฏิบัติตนของครุและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ โดยวิธีที่ สามารถรับข้อมูลและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันทำ และมีข้อแนะนำวิธีใช้อย่างชัดเจน ประกอบ
- บุคลากรทางการศึกษาลงนามรับข้อปฏิบัติตนและปฏิบัติตามนั้น มีเอกสารบันทึก มาตรการที่เหมาะสมสำหรับใช้ในกรณีที่เกิดการประพฤติผิดหรือละเมิดข้อปฏิบัติตน (ดู บันทึกคำแนะนำข้อ 3-4)

บันทึกคำแนะนำ

1. เนื่องจากองค์การ ควรระบุลักษณะของงาน ค่าตอบแทน การอยู่ทำงาน เวลาและวันทำงาน อายุของสัญญาจ้างงาน ระบบให้ความช่วยเหลือหรือการทำกับดูแล และระบบสำหรับการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างผู้จ้างและผู้รับจ้าง (ดูมาตรฐาน 1 บันทึกคำแนะนำข้อ 1 ในตอนต้นบทนี้)
2. ค่าตอบแทน ค่าตอบแทนอาจเป็นเงินหรืออย่างอื่น ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสม (ตกลงกันไว้แล้ว) และจ่ายเป็นรายๆ สมำเสมอ ระดับของค่าตอบแทนควรกำหนดขึ้นโดยใช้วิธีทำงานร่วมกัน เพื่อจะได้มีการประสานงานกันในกลุ่มผู้ทำงานทุกฝ่าย การกำหนดระดับขั้นค่าตอบแทนควรมุ่งให้เหมาะสมกับความรู้ทางวิชาชีพ ผลงานให้กับผู้ทำงานได้นาน และสามารถใช้ระบบค่าตอบแทนนี้ได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าตอบแทนควรมากพอที่จะให้ครุสามารถมุ่งอยู่ที่งานอาชีพนี้ได้เต็มที่ ไม่ต้องหารายได้พิเศษเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต ค่าตอบแทนควรสอดคล้องกับเงื่อนไขของงาน และข้อปฏิบัติดน

การกำหนดค่าตอบแทนจะต้องระวังไม่ให้มีระดับค่าตอบแทนเหลือมล้ากันสำหรับผู้ทำงานที่มีภาระลังต่างกัน (สัญชาติผู้ลักทรัพย์ เป็นต้น) ผู้ทำงานตำแหน่งสำคัญควรเข้าร่วมในการพัฒนาอยุทธวิธีระยะยาวสำหรับระบบค่าตอบแทนที่ใช้ได้ตลอดไป องค์กรสหประชาชาติ องค์กรอิสราเอล มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษา และองค์กรอื่นๆ ควรประสานกันกำหนดระดับของค่าตอบแทนที่ใช้ร่วมกันได้

3. ข้อกำหนดสำหรับการปฏิบัติดน ควรจัดทำมาตรฐานความประพฤติของครุ ของบุคลากร ทางการศึกษาที่ชัดเจน และระบุการดำเนินการกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานไว้ด้วย ข้อกำหนดสำหรับการปฏิบัติดนนี้ใช้ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา และงานหรือกิจกรรมของโปรแกรมการศึกษา (ดูตัวอย่างข้อปฏิบัติดนในภารผูก 1 หน้า 88)

ข้อกำหนด ควรมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ครุและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมสภาพแวดล้อมของการเรียนที่ดี และความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เรียน ข้อปฏิบัติดนของบุคลากรทางการศึกษามีดังนี้ (อาจมีข้อปฏิบัติอื่นๆ อีกได้)

- มีพฤติกรรมสมกับผู้ประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ระดับสูง ซึ่งได้แก่ มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานสูง ควบคุมตนเองได้ มีศีลธรรมและจริยธรรม
  - ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เปิดรับนักเรียนทุกคน
  - รักษาสภาพแวดล้อมให้ดีและปลอดภัย ไม่มีการรังควาน รังแกกัน (รวมการรังแกทางเพศด้วย) ไม่มีการข่มขู่ ไม่มีทารุณกรรม และความรุนแรง และไม่มีการกัดกันแบ่งแยก
  - มาทำงานสม่ำเสมอและตรงเวลา
  - แสดงให้เห็นความเป็นนักวิชาชีพชั้นสูง และประพฤติเชิงบวกของการทำงาน
  - มีพฤติกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมในสายตาของชุมชนและผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาทุกฝ่าย
4. คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ข้อกำหนดสำหรับการปฏิบัติตน จัดการฝึกอบรมเรื่องข้อปฏิบัติตนให้บุคลากรทางการศึกษา และทางสายงานอื่นๆ ที่ทำงานในสภาพแวดล้อมของการเรียน อบรมและสนับสนุนสมาชิกของกรรมการการศึกษาของชุมชน ผู้กำกับดูแลและผู้บริหารจัดการการศึกษาให้รู้จักบทบาทและความรับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบการใช้ข้อปฏิบัติตน ช่วยบุคลากรเหล่านี้ให้สามารถเห็นปัญหาในญ่า ที่เกี่ยวกับข้อปฏิบัติและนำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงานของโปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ระบบกำกับดูแลงานทางการศึกษาควรมีวิธีการกำกับดูแลและวิธีรายงานผลที่โปร่งใส และวิธีการเก็บเป็นเรื่องลับเฉพาะของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (ดูมาตรฐาน 3 ในตอนต่อไปด้วย).

มาตรฐานครุและบุคลากรทางการศึกษา 3 :

การที่จะเหลือสมบัติและภารกิจบูรณะ

จัดตั้งระบบการประเมินที่มีมาตรฐานและมาตรฐานเดียวกันและมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ที่สามารถประเมินได้โดยง่ายและมีมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ที่สามารถประเมินได้โดยง่ายและมีมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- มีระบบกำกับดูแลที่โปร่งใส กำกับดูแลและช่วยเหลือครุและบุคลากรอื่นสม่ำเสมอ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)

- มีการประเมินผลงานของคณะผู้ทำงาน บันทึกผลการประเมินและพูดคุยกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือทางด้านสังคมที่เหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ตามความจำเป็น (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4)

บันทึกคำแนะนำ

1. ระบบกำกับดูแล ทุกประเภทและพื้นที่ที่มีภาวะชุกเฉินควรกำหนดมาตรฐานสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ และพัฒนาระบบการกำกับดูแลและช่วยเหลือ และวิธีนำระบบไปใช้ ระบบนี้อาจมีองค์ประกอบส่วนหนึ่งเป็นผู้แทนจากชุมชน (รวมผู้นำทางศาสนา และผู้นำตามประเพณี) องค์กรของโรงเรียนในชุมชน เช่น สมาคมครูและผู้ปกครอง ผู้มีอำนาจหน้าที่ในท้องถิ่น ครูใหญ่ และสหภาพครู เป็นต้น ระบบกำกับดูแลนี้ควรเชื่อมโยงประสานกับคณะกรรมการการศึกษาของชุมชน คณะกรรมการการควรใช้การกำกับดูแลการปฏิบัติตามข้อปฏิบัติใน章程เป็นหลักวิชาชีพชั้นสูง ประสิทธิภาพของงานและความประพฤติที่เหมาะสมเป็นเงื่อนไขของการให้คำรับรองการทำงานด้วย (ดูมาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน 1 หน้า 14)
2. การฝึกอบรม : ดูข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมคณะผู้ทำงานทางการศึกษาในมาตรฐานการสอนและการเรียน 2 หน้า 71
3. การประเมินผลงานของคณะผู้ทำงาน การประเมินประเภทนี้ให้รวมการประเมินประดิษฐภาพ และประสิทธิผลของครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ และจัดโอกาสให้ครูครูใหญ่ และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้พบปะและปรึกษากันเพื่อกำหนดประเด็นที่จะประเมิน และพัฒนาภาระงานติดตามผล การประเมินควรยกย่องผลสำเร็จของบุคลากรทางการศึกษาด้วย เพื่อจะได้เป็นแรงจูงใจการทำงาน ในทำนองเดียวกันการติดตามตัวร่วงสอบและการประเมินผลแบบหลายฝ่ายมีส่วนร่วมก็อาจเป็นแรงดึงดูดใจครูให้เพิ่มความรู้ความสามารถในการทำงานขึ้นอีกด้วย
4. การช่วยเหลือในภาวะวิกฤติ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ที่ถึงแม้จะเคยได้รับการฝึกอบรมและมีประสบการณ์มากเพียงใด ก็อาจเกิดความทุกข์ทรมานที่ต้องเผชิญภาวะ

วิกฤติ และปัญหาและความรับผิดชอบใหม่ได้พอกฯ กับผู้เรียน ความสามารถที่จะสู้กับปัญหาและทำงานให้ดีขึ้นอยู่กับการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนที่ต้องกับปัญหาของตน ดังนั้นจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะจัดตั้งระบบให้ความช่วยเหลือสนับสนุนขึ้นในชุมชน เพื่อช่วยครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ จัดการกับสภาพการณ์วิกฤติ

การสอนและการเรียน :

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 : ข้อกำหนดสำหรับการปฏิบัติตนของครู

ตลอดเวลาครูต้อง :

- ประพฤติและปฏิบัติอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีสมตามวิชาชีพขั้นสูง
- รักษาเรื่องที่นักเรียนมาเล่าให้ฟังด้วยความไว้ใจเป็นเรื่องลับเฉพาะ
- ปกป้องนักเรียนให้พ้นจากสภาพที่อาจเป็นอุปสรรคของการเรียนรู้ หรืออาจเป็นภัย对自己ต่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียน
- ไม่ขายโภภัสใช้ตำแหน่งหน้าที่การทำงานหาผลประโยชน์แก่ตัว
- ไม่วิจารณ์นักเรียนด้วยจุดประสาททางเพศ หรือมีความสัมพันธ์เชิงเพศกับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด
- เป็นแบบอย่างที่ดีและซื่อสัตย์

ในชั้นเรียนครูต้อง

- ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของการเรียนในทางบวก และปลอดภัย
- สอนด้วยท่าทีที่ให้เกียรติและเคารพสิทธิของนักเรียนทั้งหมด
- ส่งเสริมให้นักเรียนนับถือตนเอง เชื่อมั่นตนเอง และคุณค่าของตนเอง
- ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งความคาดหวังให้สูง และช่วยนักเรียนให้ไปถึงความหวังนั้น
- สนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่แข็งขัน ไม่อยู่เฉย รับผิดชอบ และเรียนได้อย่างมีประสิทธิผล
- สร้างบรรยากาศแห่งความเชื่อถือไว้วางใจ

ในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง ครุต้อง :

- แสดงให้เห็นว่ามีความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐาน หลักทางการศึกษาและวิชาที่ตน
ถนัด
- แสดงผ่านการสอนของตนว่าเข้าใจวิธีเรียนรู้ของเด็ก
- เข้าชั้นเรียนตรงเวลา และเตรียมการสอนมาพร้อมแล้ว
- ไม่เข้าไปปะยุงเกี่ยวกับกิจกรรมซึ่งอาจมีผลในทางลบต่อคุณภาพการสอนของตน
- ให้ประชี้ชี้จากโอกาสที่จะได้พัฒนาวิชาชีพของตนให้เต็มที่
- สอนหลักการของพลเมืองดี สรันติภาพ และความรับผิดชอบทางสังคม

ด้วยหัวที่ให้เกียรติแก่ชุมชน ครุควร

- สนับสนุนให้พ่อแม่/ผู้ปกครอง ช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในการเรียนของลูก
- เห็นความสำคัญของการที่ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีบทบาทในโรงเรียน
- สนับสนุนและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน

นอกจากข้อกำหนดที่กล่าวมาข้างต้น ครุต้องปฏิบัติตามกฎ และนโยบายอื่นๆ ทั้งหมด ใน
สภาพแวดล้อมที่กว้างกว่าห้องเรียน เช่น ค่าย โรงเรียน และอื่นๆ

5. นโยบายด้านการศึกษาและการประสานงาน

บทนำ

ตราสารและปฏิญญาสากล ประกาศสิทธิของคนทุกคนที่จะได้รับการศึกษา ซึ่งเท่ากับเป็นการวางแผนฐานสำหรับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนทุกด้าน สิทธิที่จะแสดงความเห็นอย่างเสรี สิทธิที่จะได้รับความเสมอภาค และสิทธิที่จะมีส่วนในการตัดสินใจเมื่อเป็นเรื่องนโยบายทางการศึกษาและสังคม ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบของการศึกษา

ในภาวะชุกเฉิน การพยายามให้สิทธิมนุษยชนทุกด้านนี้เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ในการดำเนินงาน เร่งด่วนในภาวะชุกเฉิน ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องสำคัญทุกฝ่าย ควรพัฒนา แผนการศึกษาขั้นแลนด์ไม่ใช่ แผนการศึกษาในภาวะเช่นนี้ต้องยึดนโยบายการศึกษาของชาติ และนโยบายการศึกษาระหว่างชาติเป็นหลัก ส่งเสริมสิทธิที่จะได้รับการศึกษา และตอบสนอง ความจำเป็นในการเรียนของประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ แผนการศึกษาี้ควรมี เป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพของการศึกษา และปรับปรุงโอกาสที่จะเข้าถึงการศึกษา และควร แสดงขั้นตอนของการเปลี่ยนจากการดำเนินงานเร่งด่วนในภาวะชุกเฉินไปเป็นการพัฒนาให้เห็น อย่างชัดเจน ลิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งและจะเห็นไม่ได้อย่างเด็ดขาดสำหรับการดำเนินงานเร่งด่วนใน ภาวะชุกเฉิน คือการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการวางแผนโปรแกรมและนโยบาย และมีส่วนในการ ใช้แผนด้วย

ในสถานการณ์ชุกเฉินมักจะไม่ค่อยมีการประสานงานกัน ผู้เกี่ยวข้องต่างฝ่ายต่างก็ดำเนินการ โปรแกรมการศึกษาของตนไป ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างระบบประสานงานระหว่างองค์กร ต่างๆ ในระดับพื้นที่ที่เกิดเหตุหรือในชุมชน ระดับเขต ระดับชาติและระดับภูมิภาคขึ้น ระบบที่สร้าง ขึ้นต้องโปร่งใสและให้ได้กับองค์กรทั้งหมดไม่มียกเว้น ระบบนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากในการประเมิน สิ่งจำเป็นของผู้ได้รับผลกระทบ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน และการ แลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากรระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

การดำเนินงานเร่งด่วนในภาวะชุกเฉินทางการศึกษา ควรประสานเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการ ดำเนินงานเร่งด่วนด้านมนุษยธรรมขั้นแรกในเรื่องที่ใหญ่กว่าคือ อาหาร ที่พัก สุขภาพ และน้ำ และ การสุขาภิบาล การดำเนินการเร่งด่วนทางการศึกษาควรใช้วิธีการที่เป็นที่รู้จักและยอมรับกันดี

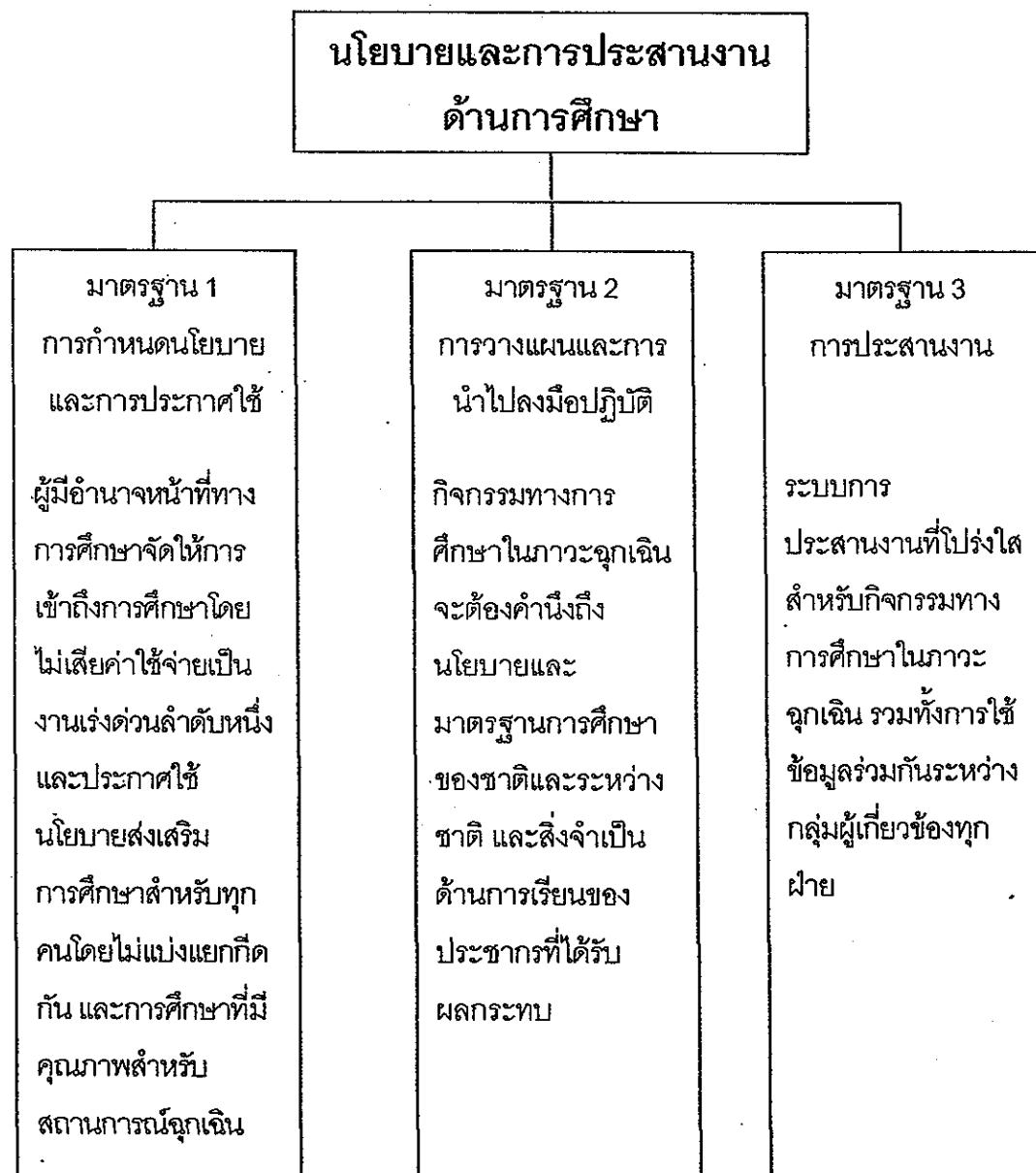
แล้วเป็นฐาน แล้วนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับสิ่งจำเป็นต่างๆ ในชุมชนที่อยู่ในภาวะอุกอาจ ลิ่งจำเป็นที่ต้องให้ประชากรทุกวัยต้องมี คือ ทักษะการเข้าชีวิตให้รอดจากภัยธรรมชาติ เช่น การสอนให้รู้เรื่องกับระเบิด อนามัย และเชื้อเอชไอวี/โคงเอดส์ เป็นต้น

ความเชื่อมโยงกับมาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานรวมสำหรับทุกหมวด
กระบวนการสร้างและการใช้โปรแกรมทางการศึกษาเร่งด่วนในสภาวะอุกอาจ เป็นปัจจัยสำคัญ ของประสิทธิผลของโปรแกรม ดังนั้น คุณภาพหนึ่งคือการใช้ร่วมกับมาตรฐานสำหรับทุกประเภท ซึ่ง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น การประเมินขั้นแรก ยุทธวิธีการตอบสนอง การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องให้ประชาชนที่ได้รับ ผลกระทบจากภัยพิบัติ และกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า โปรแกรมเหมาะสมกับผู้รับและมีคุณภาพ

มาตรฐานขั้นต่ำ มีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิงคุณภาพซึ่งบอกรอบต่ำสุดที่ควรทำให้ ได้ในการดำเนินงานตอบสนองด้านการศึกษาในสภาวะอุกอาจ

ตัวชี้วัดสำคัญ เป็น 'สัญญาณ' บอกว่า โปรแกรมบรรลุถึงมาตรฐานขั้นต่ำหรือไม่ ตัวชี้วัดจะบอกถึงวิธีดัด แล้ววิธีสื่อสารผลการดำเนินงาน หรือผลกระทบของโปรแกรม รวมทั้งบอกถึงกระบวนการ หรือวิธีที่นำไปใช้ ตัวชี้วัดอาจมีลักษณะเป็นคำอธิบายเชิง คุณภาพหรือเชิงปริมาณ

บันทึกคำแนะนำ ประกอบด้วยประเด็นเฉพาะที่ต้องพิจารณาเพื่อใช้มาตรฐานและ ตัวชี้วัดสำคัญในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน แนวทางสำหรับจัดการกับเรื่องยุ่งยากที่เกิดใน การปฏิบัติ และคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการสำคัญเรื่องเร่งด่วน นอกจากนี้ อาจรวมไปถึงปัญหาภัยคุกคามที่เกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่ตัดสินใจเลือกยก สถานการณ์ความชัดแจ้ง และการคาดคะเนรู้ที่เป็น ปัจจุบัน รายการเอกสารข้างต้น ซึ่งบอกถึงแหล่งข้อมูลของเรื่องทั่วไป และเรื่องที่เป็น เทคนิคเฉพาะด้านมีอยู่ในภาคเสริม 2

ภาคเสริม 2 เอกสารข้างต้นจะดำเนินการ

ส่วนนโยบายและการประสานงานด้านการศึกษา

มาตรฐานใบอนุญาตและการประมงทางด้านการศึกษา :

การกำหนดใบอนุญาตและการประมง

ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตคือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือนตามกำหนดเวลาและสถานที่ที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาต เหตุผลในการออกใบอนุญาตคือต้องมีบุคคลที่มีความสามารถทางด้านวิชาการและจริยธรรมที่ดี รวมถึงความต้องการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง ตลอดจนมีความตั้งใจที่จะทำงานอย่างต่อเนื่องและมีความตั้งใจที่จะรับผิดชอบต่อภาระทางด้านการศึกษา

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- ทั้งในช่วงภาวะอุกอาจและช่วงหลังจากนั้น กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวกับการศึกษา สนับสนุนสิทธิที่ทำให้การศึกษาที่ระบุไว้ในตราสารและปฏิญญาสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1-2)
- กฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายคุ้มครองไม่ให้เกิดกันแฝงแยกกลุ่มที่ช่วยตัวเองไม่ได้ และกลุ่มชายขอบที่ไม่มีบทบาทในสังคม ออกจากสิทธิทางการศึกษา(ดูบันทึกคำแนะนำ 3)
- กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบาย จะต้องรับประกันว่าจะไม่มีการปฏิเสธไม่ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษา เพราะผู้เรียนหรือครอบครัวของผู้เรียนมีทรัพยากรจำกัด (ดูบันทึกคำแนะนำ 4)
- กฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายต้องไม่ห้ามไม่ให้โรงเรียนสำหรับผู้ลี้ภัยใช้หลักสูตรของประเทศคู่มิตรณาเดิมของผู้ลี้ภัย
- กฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายอนุญาตให้ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรอิสระจัดตั้งสถานที่สำหรับให้การศึกษาในภาวะอุกอาจได้เมื่อจำเป็น โดยมีผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาให้บันทึกคำแนะนำและตรวจสอบ
- มีการเผยแพร่กฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายในรูปแบบที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถเข้าใจได้

- นโยบายส่งเสริมการพัฒนาและการใช้ฐานข้อมูล อีอัมไอเอส (Education Management Information System) หรือระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงด้านการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนจบหลักสูตร และจัดการกับการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างถูกต้อง (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 5)
- นโยบายการศึกษาของชาติได้รับการสนับสนุนด้วยโครงสร้างของบประมาณและกฎหมาย ซึ่งทำให้สามารถดำเนินงานเร่งด่วนได้โดยฉบับพลันเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 6)

บันทึกคำแนะนำ

- ตราสารและปฏิญญาสาがら้ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่ควรจะได้รับการสนับสนุนและ庇護ฯ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กของสนประชาชาติ (1989) ประกาศเรื่องสิทธิมนุษยชน (1948) ข้อตกลงระหว่างชาติว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (1966) อนุสัญญาว่าด้วยการกำจัดการกีดกันสตรีทุกแบบ (1976) และกรอบความคิด大方ร์ : การศึกษาเพื่อปวงชน (2000) และอื่นๆ

ตราสารและกรอบความคิดทางกฎหมาย ยังรวมถึงกฎระหง่านชาติที่เกี่ยวกับการดูแลประชาชน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน) ในด้านสุขภาพจิต โภชนาการ นันทนาการ วัฒนธรรม การป้องกันไม่ให้มีการรังแก และการศึกษาเบื้องต้นสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 6 ปี และอื่นๆ (ดูมาตรฐานการเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน 1 บันทึกคำแนะนำ 2 หน้า 48)

- ผู้ลี้ภัย ประชารย์ย้ายถิ่น และประชารชนของประเทศเจ้าบ้าน ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกฝ่ายควรร่วมมือกันสนับสนุนหลักการที่ว่า การศึกษามีไว้สำหรับทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค ซึ่งหมายถึงการสนับสนุนอนุสัญญาว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัย 1951 มาตรา 22 (การศึกษาที่รัฐจัดให้) ซึ่งประกาศว่า ผู้ลี้ภัยมีสิทธิทางการศึกษาจะดับประดูเท่าเทียมกับพลเมืองของประเทศไทยเจ้าบ้าน และมีสิทธิที่จะได้เข้าเรียนในระดับสูง ได้รับวุฒินิบัตร ประกาศนียบัตร ปริญญา ได้รับการลดหย่อนค่าเล่าเรียน และโอกาสที่จะได้รับทุนการศึกษา ไม่ด้อยกว่าสิทธิที่มีให้แก่ชาวต่างชาติ สำหรับประชารชนของประเทศไทยที่ต้องยกย้ายถิ่นอาศัย ถึงแม้ว่าคนกลุ่มนี้จะไม่ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ แต่ก็มีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ลี้ภัยที่กล่าวมาแล้ว องค์กรต่างๆ ควรประกาศสนับสนุนสิทธิของนักเรียนที่เป็น

ผลเมืองของประเทศไทยหรือพื้นที่ที่รับผู้ลี้ภัย และผลเมืองของประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากการด้วย

3. กลุ่มชายขอบที่ไม่มีบทบาทในสังคม นี้คือประชากรกลุ่มนี้ไม่มีผู้แทนผ่านองค์กรทางการเมืองหลักในสังคมที่ตนอยู่เพื่อคุ้มครองฯผลประโยชน์ให้ ถูกจัดว่าเป็นกลุ่มชายขอบ เพราะลักษณะเฉพาะของกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคมหรือวัฒนธรรม เช่น รายได้ทรัพย์สิน ชาติพันธุ์ เพศ ที่อยู่ทางภูมิศาสตร์ ศาสนา สถานะทางผลเมืองในแต่ละภูมิภาค การโยกย้ายที่มาจากการถิ่นอื่นภายในประเทศ หรือสภาพของร่างกายหรือจิต เด็กที่หาที่พักพิง เพราะลี้ภัยจากบ้านเดือนควรได้รับเด็กที่ทางการศึกษานี้เข้ากัน เพราะอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิทางการศึกษาของเด็กมีผลกับเด็กและคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย (ดูมาตรฐานการเข้าถึงและสภาพแวดล้อมของการเรียน 1 บันทึกคำแนะนำ 1 หน้า 47)
4. ค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษา ไม่ควรมีผู้เรียนคนใดไม่ได้เข้าเรียน เพราะไม่มีค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะเป็นค่าเล่าเรียนหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าอุปกรณ์ประกอบการเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน เป็นต้น ความหมายการลดค่าใช้จ่ายสำหรับการไปเรียนทางข้อม เช่น การเดินทาง หรือการห้องสูญเสียรายได้ เพราะไปโรงเรียน เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ทุกคนได้มีโอกาสได้รับการศึกษา
5. ฐานข้อมูลอีเม็ล ไอเอส การเขื่อมต่อฐานข้อมูลนี้เข้ากับข้อมูลของพื้นที่หรือกลุ่มประชากรที่มักจะเกิดภาวะชุมชนอย่างโดยย่างหนึ่ง นี้เป็นยุทธวิธีเพื่อประเมินความพร้อมโดยการมีข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับการวางแผนการศึกษาของชาติและของท้องถิ่น ในกรณีที่ทำได้ชุมชนควรเป็นผู้เก็บข้อมูลทางการศึกษาและป้อนเข้าระบบอีเมล ไอเอสของชาติ องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือน้ำใจช่วยระบุแนวทางที่จะช่วยเพิ่มจำนวนผู้เข้าเรียน ผู้อยู่เรียนต่อ และผู้เรียนจนจบหลักสูตร และช่วยจัดการกับสิ่งจำเป็นของกลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน (ดูมาตรฐานการวิเคราะห์ 1 หน้า 22 และ 3 หน้า 28)
6. ครอบความคิดเรื่องภาวะชุมชน การศึกษาควรอยู่ในการอบรมความคิดของกิจกรรมการเรียนความพร้อมสำหรับวินิจฉัยของชาติ และควรได้จัดหากิจกรรมไว้เพื่อนำไปใช้ดำเนินงาน เรื่องด่วนทางการศึกษาได้ทันกาลยุคปัจจุบัน มีประสิทธิผล ผู้ปฏิบัติงานระหว่างชาติที่ช่วยเหลือโปรแกรมการพัฒนาการศึกษาระดับชาติและระดับท้องถิ่นควรช่วยส่งเสริมการเตรียมความพร้อมด้วยการเข้าเป็นส่วนประกอบของโปรแกรมเหล่านี้

มาตรฐานนโยบายและการประสานงานด้านการศึกษา 2 :

การวางแผนและการนำไปลงมือปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 2 นี้คือการใช้กระบวนการคิดทางกฎหมายของชาติและของระหว่างชาติ สะท้อนอุดมการ์ทีวีด้วยความตระหนักรู้และสืบทอดเป็นตัวนำการบริหารแบบโปรเกรสซีฟให้ร่วมผลลัพธ์ด้วย

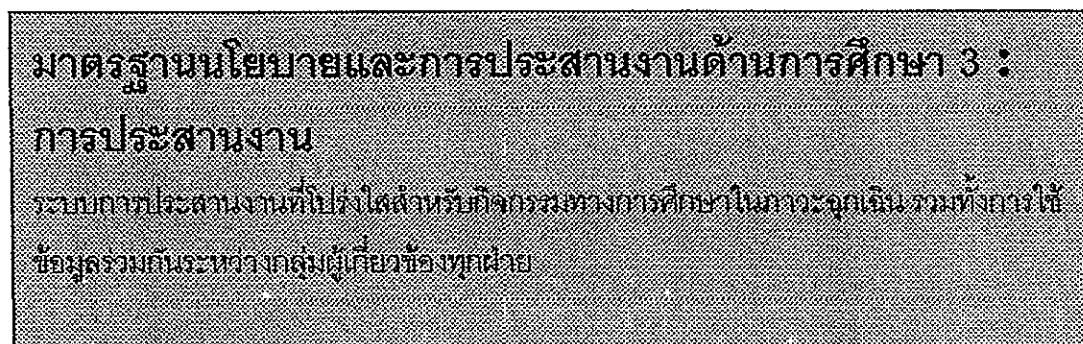
ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้รวมกับบันทึกคำแนะนำ)

- นโยบายและกรอบความคิดทางกฎหมายของชาติและของระหว่างชาติ สะท้อนอุดมการ์ทีวีด้วยความตระหนักรู้และสืบทอดเป็นตัวนำการบริหารแบบโปรเกรสซีฟและพัฒนา (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 1)
- การวางแผนและการใช้แผนของโปรแกรมการศึกษาอุகิจเคนเป็นไปในแนวทางที่สามารถบูรณาการกับการพัฒนาการศึกษาในระยะยาวได้
- ผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานหลักช่วยกันพัฒนาแผนการศึกษา ระดับชาติและระดับท้องถิ่นสำหรับภาวะอุกิจเคนในขณะนั้น และที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- ในระหว่างภาวะอุกิจเ肯และช่วงเวลาหลังนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเพื่อให้ดำเนินงานไปตามแผนการตอบสนองด้านการศึกษา ซึ่งเชื่อมต่อกับการประเมินสิ่งจำเป็น ครั้งล่าสุด และเป็นแผนงานที่สร้างขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ทางการศึกษานโยบาย และสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำของประชากรที่ได้รับผลกระทบเป็นฐาน
- การตอบสนองด้านการศึกษา ต้องกำหนดทรัพยากรทางการเงิน ทางเทคนิค และบุคคลที่ต้องใช้สำหรับการวางแผน การใช้แผน การติดตามตรวจสอบแผนที่มีประสิทธิภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรับผิดชอบจัดหากำลังคนที่ต้องใช้ไว้ให้พร้อม (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 3)
- การวางแผนกิจกรรมทางการศึกษาและการใช้แผนได้บูรณาการกับการตอบสนองอุกิจเ肯ในส่วนงานอื่นๆ (ดูบันทึกคำแนะนำข้อ 4)

บันทึกคำแนะนำ

1. การบรรลุเป้าหมายและหลักการเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษา : โปรแกรมการศึกษาควรจัดกิจกรรมทางการศึกษาสำหรับทุกคนและทุกฝ่ายโดยไม่มีการแบ่งแยกซึ่งสอดคล้องกับกรอบความคิดระหว่างชาติ เช่น อนุสัญญาฯด้วยสิทธิของเด็ก (1989ป. ปฏิญญาสาขากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน (1948) กรอบความคิดเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน (2000) เป้าหมายการพัฒนาของสหสวรรษ (2000) และสอดคล้องกับกรอบความคิด และนโยบายของผู้มีอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาทางด้านที่เกี่ยวข้อง
2. แผนการศึกษาชาติ : แผนการศึกษาชาติควรบอกสิ่งที่ต้องทำในภาวะอุกอาจในอนาคต หรือที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งหมายถึงสิ่งที่ต้องทำในเรื่องโปรแกรม ผู้ปฏิบัติงาน ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย การตัดสินใจและการปฏิบัติงาน ปัจจัยของความมั่นคงปลอดภัย และกลไกสำหรับการคุ้มครอง การประสานงานกันระหว่างส่วนงานต่างๆ แผนการศึกษาชาติต้องมีนโยบายและกรอบความคิดทางการศึกษาที่เหมาะสมสมสนับสนุน และมีการวางแผนในส่วนการศึกษาล่วงหน้าสำหรับภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ (เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว พายุ) และสำหรับการลังไนลงเข้ามาของผู้ลี้ภัยจากประเทศอื่น หรือกองผู้ที่ไปอยู่ที่อื่นแล้วกลับมาถิ่นเดิม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อระบบการศึกษาของชาติหรือของท้องถิ่นได้ (มาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน 1 บันทึกคำแนะนำ 5 หน้า 16 และมาตรฐาน 3 ในหัวข้อต่อไป)
3. ทรัพยากร : ผู้มีอำนาจหน้าที่ ผู้ให้ความช่วยเหลือ องค์กรอิสระ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อให้แน่ใจว่ามีเงินทุนมากพอสำหรับโปรแกรมการศึกษาในภาวะอุกอาจ ซึ่งมุ่งความชั่บไวที่การเรียน นันทนาการ และกิจกรรมที่ช่วยตอบสนองความจำเป็นทางจิตสังคม เมื่อสถานการณ์อุกอาจเข้าระยะทรงตัว โปรแกรมการศึกษาอาจขยายรวมการพัฒนาเด็กปฐมวัย การศึกษาระดับปฐมและระดับมัธยมในระบบโรงเรียน โปรแกรมการอ่านออกเขียนได้ และโปรแกรมวิชาชีพของผู้ใหญ่ การจัดสร้างทรัพยากรครรภะรายไปที่องค์ประกอบทางกายภาพและทางคุณภาพตามสัดส่วนที่เหมาะสม (ตัวอย่างขององค์ประกอบทางกายภาพ คือ เพิ่มจำนวนห้องเรียน หนังสือเรียน สื่อการเรียน การสอน ส่วนตัวอย่างขององค์ประกอบด้านคุณภาพ คือ หลักสูตรฝึกอบรมครูและการกำกับดูแล)

4. มาตรฐานชั้นต่ำของสเพียร์ ควรเรื่องมต่อแผนปฏิบัติงานทางการศึกษาและการใช้แผนเข้ากับมาตรฐานชั้นต่ำสุดของสเพียร์ในเรื่องต่อไปนี้
- น้ำ สุขาภิบาล และการส่งเสริมด้านอนามัย
  - ความมั่นคงทางอาหาร โภชนาการ และการซ่วยเหลือด้านอาหาร
  - ที่พัก นิคม และเครื่องอุปโภคชีวิตร่วมกับสเพียร์ในบทเสริมเรื่องเรื่องโยงกับ มาตรฐานสเพียร์ ใน MSEE CD-ROM)

ตัวชี้วัดสำคัญ (ใช้ร่วมกับบันทึกคำแนะนำ)

- ผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการศึกษาตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างองค์กรสำหรับดำเนินงานเร่งด่วนในขณะนั้นและในอนาคต ให้คณะกรรมการมีบทบาทหลักในการวางแผนและประสานงานด้านกิจกรรมทางการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน (ดูบันทึกคำแนะนำ ข้อ 1)
- ในการที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่อยู่ หรือไม่อาจเป็นหัวน้ำการประสานงานได้ ให้มีคณะกรรมการประสานงานร่วมระหว่างองค์กรเป็นผู้ให้คำชี้แจงและทำหน้าที่ประสานงานด้านกิจกรรมและโปรแกรมการศึกษา (ดูบันทึกคำแนะนำ 1)
- ผู้มีอำนาจหน้าที่ ผู้ให้ความช่วยเหลือ และองค์กรอื่นๆ วางแผนสร้างทางการเงิน ซึ่งสอดประสานกันทุกด้าน และสนับสนุนกิจกรรมของผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาทุกฝ่าย (ดูบันทึกคำแนะนำ 2)

- มีคำແດລງ່ວມເຮືອງປັ້ນມາຍຂອງການປະສານງານ ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ວິທີກາຣຕິດຕາມທຽບສອບພຣອມ ຜູ້ປະລິບຕິດຕາມທາງການສຶກຫາທຸກຄົນມຸ່ງມັນທີ່ຈະປະລິບຕິດຕາມກາຍໃນກວດການປະສານງານ ແລະ ຈັດເຕີຣີມຂໍ້ມູລແລະ ສົດຕິສຳຄັນໄວ້ພຣອມສໍາຮັບຜົຍແພຣີໃຫ້ສາທາລະນະ (ດູບັນທຶກຄຳແນະນຳຂໍ້ອ 3)
- ໄທ້ຄຳນາຈຸ່ນໜີ້ໄດ້ຮັບຜົດກະທບມີສ່ວນຮ່ວມຕົດສິນໃຈເຮືອງຕ່າງໆ ທີ່ສັງຜົດກັບພວກເຂົາ ໂດຍຕຽງ ໂດຍເຂົາພາຍວ່າງຍິ່ງການສ້າງໂຍບາຍຫຼືໂປຣແກຣມການສຶກຫາ ການໃໝ່ໂປຣແກຣມ ແລະ ການຕິດຕາມທຽບສອບ
- ມີກລໄກທີ່ປ່ອງໄສແລະ ທຳມະນຸດໄດ້ອ່ານຸ່າງແຫັງຂັ້ນສໍາຮັບການແລກປັບປຸງຂໍ້ມູລຂ້າມຝ່າຍ ແລະ ຮະຫວ່າງຜູ້ເກີຍວ່າງຂໍອງສຳຄັນຮະດັບຫຼາດ ແລະ ຮະດັບປະຫວ່າງຫຼາດ (ດູບັນທຶກຄຳແນະນຳ 4)

ບັນທຶກຄຳແນະນຳ

1. ຄະນະການການປະສານງານຮ່ວມຫຼວງອົງກົດ ຄະນະການກາງການປະກອບດ້ວຍຜູ້ແທນທີ່ມາຈາກຜູ້ເກີຍວ່າງຂໍອງຈາກຝ່າຍຕ່າງໆ ໃຫ້ມາກທີ່ສຸດ ແລະ ຄໍາເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ມີຄຳນາຈຸ່ນໜີ້ທີ່ທາງການສຶກຫາເປັນຜູ້ນໍາຂອງຄະນະການກາງການນີ້ ຄະນະການກາງການປະສານງານຮ່ວມຫຼວງອົງກົດຈະເປັນຮະດັບກຸມືກາກ ຮະດັບຫຼາດ ຮະດັບເບືດ ພົມວະຕັບທົ່ວໂລງຄືນ ຫັ້ນອູ້ງກັບລັກນະນະຂອງສຖານກາຮັນ ບຸກເຈີນ ໃນການເນື້ອທີ່ຜູ້ມີຄຳນາຈຸ່ນໜີ້ທີ່ທາງການສຶກຫາໄນ້ມີຄວາມສາມາດත່າງໆ ອົງການນີ້ແກ່ອົງກົດໄດ້ ໂດຍການຕົກລົງກັນໃນກຸລຸ່ມຜູ້ແທນ ແຕ່ຜູ້ແທນຂອງຜູ້ມີຄຳນາຈຸ່ນໜີ້ທີ່ຂອງທົ່ວໂລງຄືນກາງກະຕືອງອູ້ງໃນກະນະການນັ້ນເສມອ ແລະ ເນື້ອສກພາດຕ່າງໆ ອຳນວຍກົດໄຫ້ຢ້າຍໜີ້ທີ່ຄວາມຮັບຜົດສອບໄປໃຫ້ຜູ້ມີຄຳນາຈຸ່ນໜີ້ທີ່ສົມຄວາມໃຫ້ນີ້
2. ການເຈີນ ໂປຣແກຣມການສຶກຫາທີ່ສາມາດນຳມາໃຫ້ໄດ້ທັນເວລາແລະ ປະປັບຄວາມຕໍ່ເຮົາຈີດ້ອງນີ້ເຈີນທຸນມາກພອ ແນວທາງນົບໃຫຍ່ຈັດການເຮືອງເຈີນເຕັ້ນໂປ່ອງໄສແລະ ປະສານກັນໃນກຸລຸ່ມຜູ້ຮ່ວມມານທຸກຝ່າຍ ໂດຍເຂົາພາຍວ່າງຍິ່ງໃນສຖານກາຮັນທີ່ຮະບບກາງຈ່າຍຄ່າຕອນແທນປະຈຳສໍາຮັບຄຽງໄໝ່ສູງພອ ພົມວະຕັບທີ່ໄດ້ ການຈັດຮະບັບເຮືອງເຈີນໃນສຖານກາຮັນບຸກເຈີນຕ້ອງພິຈາລາຍາສກພາດແລະ ປະປັບຜົນຂອງຕາດແຮງງານໃນທົ່ວໂລງຄືນປະກອບດ້ວຍ ແລະ ຄວາມລືກເດືອງກາງກະຕືອງແບບເດີມທີ່ໄໝສາມາດນຳມາໃຫ້ໄດ້ໃນສຖານກາຮັນນີ້

3. บัญหาหลักด้านการประสานงาน ต้องระบุบัญหาและจัดการกับบัญหาตั้งแต่ระยะแรกของภาระนักเรียน เพื่อที่จะได้แนวทางการดำเนินงานที่ประยุกต์ค่าใช้จ่าย ซึ่งนำไปสู่การให้บริการทางการศึกษาที่ทุกเรื่องประสานเข้ากันดี และอยู่ได้อย่างยืนในอนาคต เรื่องที่เป็นปัญหาหลักๆ คือ 1) การอบรมครุ การรับรองวุฒิของหลักสูตรการอบรม และค่าตอบแทน 2) หลักสูตรและสิ่งที่เกี่ยวข้อง (หนังสือเรียน อุปกรณ์ช่วยสอน และช่วยเรียน) และ 3) การวางแผนสร้างของการศึกษาอบรมผู้เรียนและการสอน
4. การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการอบรมแบบปฏิบัติการร่วมกัน การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการจัดอบรมแบบปฏิบัติการเป็นงานที่ทำร่วมกับผู้มีอำนาจหน้าที่ด้านการศึกษา และผู้ปฏิบัติงานจากภายนอก ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจได้ว่ามีการสื่อสารกันอย่างดีระหว่างกลุ่มผู้ทำงาน การส่งเสริมการร่วมมือกัน และความเชื่อมั่นที่จะยึดอยู่กับเป้าหมายที่เห็นร่วมกัน และส่งเสริมพัฒนาการของระบบการศึกษาโดยรวม

ภาคเสริม

ภาคเสริม 1 : ศัพท์เฉพาะ

- การเข้าถึง : หมายถึงโอกาสที่เปิดให้อย่างไม่จำกัดแก่ทุกคนได้เข้าเรียน เรียน และเรียนจบ ศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน “โอกาสที่เปิดให้อย่างไม่จำกัด” หมายถึง ไม่ยอมให้สิ่งใดขวางกั้นไม่ให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ได้เข้าเรียน และ/หรือเรียนจบ โปรแกรมการศึกษา ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นด้านการปฏิบัติ การเงิน ลักษณะทางภาษาพากพาก ความมั่นคงปลอดภัย ระบบสถาบัน หรือวัฒนธรรมของสังคม
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน : การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ฐานรากของการเรียนรู้และพัฒนาการ ของมนุษย์ตลอดชีวิต มีความหมายครอบคลุมโปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอก ระบบโรงเรียน ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ รวมมีโอกาสได้รับการศึกษาที่ พัฒนาขึ้นให้มีรูปแบบที่สนองตอบสิ่งจำเป็นด้านการเรียนของตน สิ่งจำเป็นด้านการเรียน ได้แก่ เครื่องมือจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ (เช่น ป่าน เขียน พุดแสดงความเห็น คิดเลข และ แก้ปัญหา) และเนื้อหาพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ (เช่น องค์ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจต คติ) ทั้งหมดนี้คนทุกคนต้องมีเพื่อจะได้มีชีวิตอยู่ได้ สามารถพัฒนาความสามารถที่ จะดำรงชีวิตได้เต็มที่ ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจได้ และสามารถเรียนรู้ต่อไปได้ ขอบเขตของ สิ่งจำเป็นทางการเรียนและวิธีสนองตอบแตกต่างกันไปตามประเทศและวัฒนธรรม และ การเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้
- เด็กที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังในการสร้าง (ซีเอเอฟเอฟ) : ในภาวะฉุกเฉินและช่วงวิกฤติ เด็กๆ มักมีความเกี่ยวข้องกับกองกำลังที่กำลังรบกัน บางทีก็เป็นกองกำลังของรัฐ และ บางทีก็ไม่ใช่ ลักษณะของการเกี่ยวข้องมีหลายแบบ ถูกจับตัวไป สมัครเข้าทำงาน ถูก เกณฑ์ด้วยการบังคับ และบางที่เด็กๆ ก็มาเข้าร่วมเอง เด็กพกนี้ไม่ได้ติดอาวุธทุกคน บางคนเป็นผู้ช่วยของ เป็นสายลับ เป็นคนหุงอาหาร และมักเป็นเหมือนทหาร

เพศ กลุ่มชีเออฟเอฟมีประสบการณ์คล้ายกันเมื่ออยู่ในกองกำลังสู้รบ และมักไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ควรจะใส่ใจในเรื่องสิ่งจำเป็นทางการศึกษาเฉพาะด้านของเด็กกลุ่มนี้เป็นพิเศษ เมื่อมีการสลายกองกำลังสู้รบ รวมทั้งการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน การศึกษาแบบอิ่งรัด การเรียนวิชาชีพและทักษะการดำรงชีวิต เด็กผู้หญิงควรได้รับการใส่ใจเป็นพิเศษ เพราะมักเป็นกลุ่มที่ถูกมองข้ามและยกเว้นจากการพัฒนา สภาพอยู่เสมอ

- กระบวนการการศึกษาของชุมชน คือ คณะกรรมการซึ่งตั้งขึ้นเพื่อระบุสิ่งจำเป็นทางการศึกษา ของชุมชนและจัดการกับเรื่องนี้ ประกอบด้วยผู้แทนจากผู้ปักครอง/บิดามารดา และ/หรือ สมาคมครูและผู้ปักครอง องค์กรท้องถิ่น สมาคมประชากรที่เป็นพลเรือน องค์กรของ ชุมชนต่างๆ และกลุ่มเยาวชนและสตรี ครูและผู้เรียน (ถ้าเหมาะสม) และอื่นๆ คณะกรรมการอาจตั้งอนุกรรมการประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีผู้แทนอยู่ในคณะกรรมการ ของชุมชน ในบางกรณีกรรมการการศึกษาของชุมชนมีหน้าที่รับผิดชอบโปรแกรม การศึกษาโปรแกรมเดียว แต่มีบางกรณีที่กรรมการการศึกษาของชุมชนอาจต้อง รับผิดชอบโปรแกรมการศึกษาหลายโปรแกรมในพื้นที่พิเศษบางพื้นที่
- การมีส่วนร่วมของชุมชน : การมีส่วนร่วมของชุมชนหมายถึง กระบวนการและการกิจกรรมที่ เปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากพิบัติภัยออกความเห็น ร่วมใน กระบวนการตัดสินใจและอาจลงมือปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาได้ การเข้ามามี ส่วนร่วมอย่างแข็งขันของชุมชนจะช่วยให้ระบุประเด็นทางการศึกษาที่มีแต่ในเฉพาะชุมชน นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น และช่วยให้การใช้ยุทธวิธีที่มีประสิทธิผลจัดการกับประเด็นปัญหานั้นได้ สะดวกขึ้น นอกจากนี้การให้ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นกล่าวที่จะรู้จักทรัพยากรในท้องถิ่นและ ระดมมาใช้ในโปรแกรมการศึกษาได้ พร้อมทั้งยังช่วยสร้างความเห็นเป็นขันหนึ่งอัน เดียวกัน และได้รับการสนับสนุนจากชุมชนตัวย การมีส่วนร่วมของชุมชนต้องหมายถึง การให้คำแนะนำปฏิบัติงานอย่างแท้จริงและตลอดไป การสร้างความสามารถให้ผู้ที่เข้าร่วม ในโปรแกรม และเป็นการสถานต่อจากสิ่งที่ชุมชนเคยทำและเคยปฏิบัติตามแล้ว
- ภาวะชุมชนขับขัน นี่คือ สถานการณ์ที่ชีวิต ความเป็นอยู่และศักดิ์ศรีของประชากรที่ เกี่ยวข้องถูกทำร้ายด้วยปัจจัยภัยติดลบอย่างรุนแรง เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือที่ มนุษย์ทำขึ้น การจลาจลในบ้านเมือง และการสู้รบ

- หลักสูตร : หลักสูตร คือ แผนปฏิบัติสำหรับขยายฐานความรู้และทักษะของผู้เรียนให้กว้างขึ้น สำหรับในบริบทของมาตรฐานชั้นต่ำสุด คำว่าหลักสูตรมีความหมายกว้างหมายถึงโปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมดังแต่ วัตถุประสงค์ของการเรียน เนื้อหาที่จะเรียน กลวิธีและเทคนิคการสอน สิ่งประกอบการสอน และวิธีประเมินผล โปรแกรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน จัดตามหลักสูตรชั้นstanต่อจากประสบการณ์และความรู้ของผู้เรียน และเหมาะสม แลกเปลี่ยนกับสภาพแวดล้อม ณ ที่นั้นในเวลาเดียวกัน คำและนิยามต่อไปนี้ใช้ในมาตรฐานต่ำสุด
  - > วัตถุประสงค์ของการเรียน เป็นตัวกำหนดความรู้ ทักษะ ค่านิยม เจตคติ ที่จะพัฒนาโดยกิจกรรมทางการศึกษา
  - > เนื้อหาของการเรียน คือสิ่งที่จะต้องศึกษานี้เรียน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม เจตคติ
  - > กลวิธีการสอน หมายถึงแนวทางที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา
  - > เทคนิคหรือแนวทางการสอน คือองค์ประกอบหนึ่งของกลวิธีการสอน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ปฏิบัติไปตามกลวิธีการสอน
  - > สิ่งประกอบการสอน ได้แก่ หนังสือ แผ่นโปสเตอร์ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนอื่นๆ
- ภัยพิบัติ หมายถึง เหตุการณ์ร้ายแรงที่ทำให้มนุษย์เสียชีวิตและได้รับความทุกข์มากmany และทำให้วัตถุพินาศเสียหายอย่างใหญ่หลวง²
- กิจกรรมทางการศึกษา หมายถึง โปรแกรมของการเรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ที่มีเป้าหมายมุ่งให้เกิดผลของการเรียนที่ชัดเจน และทำให้การศึกษาทั้งของเด็กและเยาวชนมีความต่อเนื่องไม่ขาดตอน หรือให้โอกาสทางการเรียนที่เหมาะสมแก่ผู้ใหญ่
- โปรแกรมการศึกษาในระบบโรงเรียน หมายถึง แผนปฏิบัติที่สร้างไว้สำหรับพัฒนาการศึกษาระดับหนึ่ง และนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ได้รับการยอมรับ โดยทั่วไปมักจะเป็นโปรแกรมการศึกษาของรัฐหรือของชาติ มีกระทรวงที่รับผิดชอบทางการศึกษาเป็นผู้จัดทำ และโรงเรียนในระบบของรัฐหรือโรงเรียนเอกชนที่จะพยายามกับรัฐเป็นผู้ดำเนินการสอนตาม

² คำนิยามมาจาก The Sphere Project : Humanitarian Charter and Minimum Standard in Disaster Response (2004)

หลักสูตรของชาติ หรือหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับ ผู้สอนได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันฝึกหัดครุยองรัฐ (หรือของเอกชนที่รับรอง) และขอคำปรึกษาได้จากที่ปรึกษาและผู้ดูแล สอบของกระทรวง อย่างไรก็ตามในสถานการณ์อุบัติเหตุภัยแล้ง อาจมีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนได้เหมือนกัน เช่น จัดให้กับผู้ลี้ภัย หรือผู้อพยพมาจากการถูกก่อการร้ายในประเทศ สถานที่มักจะเป็นในค่ายผู้ลี้ภัย และมีบุคลากรจากประเทศเจ้าบ้านและประเทศเดิมช่วยกันดำเนินการร่วมกับกรรมการชุมชนค่าย หรือการศึกษาในระบบโรงเรียนอาจมีในโรงเรียนของชุมชน และโรงเรียนทางศาสนา โดยมีกลุ่มนิยมธรรมให้การสนับสนุนด้านเครื่องใช้และอุปกรณ์การสอน การอบรมครู การสร้างอาคารเรียน และการพัฒนาสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เรียน

- การรวมทุกฝ่ายโดยไม่แบ่งแยกกีดกัน หมายถึง การรับผู้เรียนทั้งหมดเข้าในโปรแกรม และยอมรับว่าผู้เรียนทั้งหมดมีสิทธิทางการศึกษาเท่าเทียมกัน
- โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง โปรแกรมการศึกษาที่จัดนอกระบบของโรงเรียนที่ให้การศึกษาที่เป็นแบบแผน และไม่ได้มุ่งไปที่การได้รับบัตรหรือได้รับการรับรอง อย่างไรที่โปรแกรมเหล่านี้อาจเป็นโปรแกรมเสริมของโรงเรียน หรืออยู่ในความดูแลของกระทรวงที่รับผิดชอบด้านการศึกษาได้ ผู้เรียนอาจเข้าเรียนโปรแกรมประเภทนี้เนื่องจากเริ่มเข้าเรียนในโปรแกรมในระบบโรงเรียนข้ามไป โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนี้มีแผนปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วยเด็กขององค์กรดังนั้น โปรแกรมประเภทนี้เนื่องจากเริ่มเข้าเรียนในโปรแกรมในระบบโรงเรียนข้ามไป โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนี้มีแผนปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วยเด็กขององค์กรดังนั้น นอกจากนี้โปรแกรมประเภทนี้ยังสามารถดำเนินการเร่งด่วนได้เพื่อสนับสนุนสิ่งจำเป็นทางการศึกษาที่เพิ่มเกิดขึ้นในหมู่ของเด็กและผู้ใหญ่ได้อย่างรวดเร็ว ลักษณะของหลักสูตรของการศึกษานอกระบบโรงเรียนนี้มีดังแต่ที่ดึงมาจากหลักสูตรของกระทรวง (เชิงบางครั้งจัดในรูปแบบการสอนเร่งด่วน) ไปจนถึงที่สร้างขึ้นใหม่ ทั้งสิ่งที่เรียนและแนวทางของการเรียน
  - องค์กรอิสระ หมายถึง องค์กรระดับชาติและระดับระหว่างชาติที่ตั้งขึ้นเป็นอิสระจากรัฐบาลของประเทศที่องค์กรถูกตั้งขึ้นมา
  - บุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ หมายถึง บุคคลที่ไม่ได้เป็นครู แต่เกี่ยวข้องหรือช่วยเหลือโปรแกรมการศึกษา บุคคลกลุ่มนี้อาจเป็นผู้ช่วยครูและโรงเรียน ผู้ฝึกอบรมครู เจ้าหน้าที่

ทางการศึกษา ผู้พัฒนาหลักสูตร เจ้าหน้าที่ธุรการของโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงิน ยาม ผู้ปฐมอาหาร พนักงานบำบัดรักษาและทำความสะอาดของโรงเรียนและอื่นๆ

- การศึกษาที่มีคุณภาพ การศึกษาที่มีคุณภาพมีองค์ประกอบมากรายอย่าง ซึ่งรวมถึง 1) สภาพแวดล้อมการเรียนที่ปลอดภัย 2) ครูผู้ได้รับการฝึกอบรมอย่างดี มีความสามารถ และรอบรู้วิชาที่ตนสอน 3) สื่อประกอบการสอนและการเรียนที่มีมากพอ 4) วิธีการสอน ที่นักเรียนมีส่วนร่วม และ 5) ขนาดของชั้นเรียนที่เหมาะสม ไม่ใหญ่เกินไป การศึกษาที่มีคุณภาพในภาวะอุกอาจนับชั้นขั้น ใช้ยุทธวิธีที่ช่วยเยียวยาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น ให้ความสำคัญแก่นักเรียน การ เล่น และกีฬา และการพัฒนาภารกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ พอกับกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งต้องใช้ทักษะย่อ นียน คิดเลข และการดำเนินชีวิต เพื่อว่า ผู้เรียนไม่เพียงเพิ่มพูนทักษะด้านการรู้คิดของตน แต่ยังสามารถป้องกันไม่ให้เกิดความ โกรธและความอยากทำลายล้าง ในระดับสังคมหรือระดับของคนรุ่นได้รุ่นหนึ่ง
- การศึกษาที่เหมาะสม หมายถึง สิ่งที่เรียน วิธีเรียน และระดับของคุณภาพและ ประสิทธิผลของการเรียน การศึกษาจะตรงและเหมาะสมได้ก็ต่อเมื่อสถาบันและประเมิน ท่องถิน สิ่งที่ปฏิบัติประจำอันเป็นวัฒนธรรม ระบบความเชื่อ และสิ่งจำเป็นของชุมชน รวมทั้งสิ่งจำเป็นในระยะยาวซึ่งเกิดจากมีเนื้อไปอยู่ในสังคมภายหน้า ทั้งหมดนี้บูรณาการ เข้ากับโปรแกรมการศึกษา
- สิ่งจำเป็นทางการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้เรียนที่มีข้อเสียเปรียบทางวัฒนธรรมและสังคม (รวมการกีดกันแบ่งแยกทางสังคม ศาสนา และเศรษฐกิจด้วย) และผู้พิการทางไดหังหนึ่ง (รวมการด้อยทางบัญญา กาย และอารมณ์)⁴
- ผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจร่วมกันในการกระทำการ ทำอย่างหนึ่ง ผลของการกระทำนั้นๆ และได้รับผลกระทบจากผลของการกระทำนั้น⁵

⁴ Institute for Education Policy Studies: Graduate School of Education and Human Development, *Enhancing Participation. Expanding Access: the Double Axis of Sustainable Educational Development.* http://www.edpolicy.gwu.edu/resources/enhancing/part_b.html

⁵ Welsh, T. and McGin, N.F. (1998), "Toward a Methodology of Stakeholder Analysis", in Costin, H. (Ed.) *readings in Strategy and Strategic Planning*. Dryden Press. Orlando, Florida.

- ครู หมายถึง ผู้สอนหรือนักการศึกษาของโปรแกรมการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือผู้อำนวยความสอดคล้องหรือผู้สร้างสถานการณ์จำลองสำหรับสอนของโปรแกรมการศึกษาที่นอกระบบโรงเรียน

ภาคเสริม 2 : เอกสารอ้างอิงและคำชี้แนะด้านทรัพยากร

มาตรฐานขั้นต่ำสุดของการศึกษาในภาวะฉุกเฉินของไออีเอ็มอี

แบบฟอร์มผลย้อนกลับ

ความเห็นในแบบฟอร์มนี้จะเก็บไว้ที่ไออีเอ็มอี ในประเด็นมาตรฐานขั้นต่ำสุด ซึ่งต่อไปจะได้มีการศึกษาบทหวานเมื่อมีการปรับปรุงข้อมูลในเว็บไซต์ในอนาคต และในการนี้ที่มีการจัดทำสำเนาตารางบันปรับปรุงต่อไป

ชื่อ.....

ตำแหน่งและหน่วยงาน.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์/อีเมล.....

วันที่.....

กรุณารอคำตามต่อไปนี้ให้ตรงประเด็นและชัดเจน และในการให้ข้อเสนอแนะกรุณาให้ข้อมูลที่มีหลักฐานและมีข้ออ้างอิงด้วย

1) คุณมีความเห็นท่าว่าปรับปรุงมีความคิดต่อส่วนใดส่วนหนึ่งของคุณมาตรฐานขั้นต่ำสุดของ การศึกษาในภาวะฉุกเฉินของไออีเอ็มอีอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

2) มีคำปรับปรุงใดที่ควรปรับปรุงบ้าง

.....
.....
.....

3) ควรเพิ่มเติมข้อมูลใหม่มอบอะไรบ้างในส่วนคำแนะนำ

.....
.....
.....

4) ควรเพิ่มเติมเครื่องมืออะไรบ้างในภาคผนวกหรือในภาคเสริม

กรุณาส่งแบบฟอร์มนี้ไปที่

INEE Focal Point on Minimum Standards for Education Emergencies: Allison Anderson
C/O International Rescue Committee / 122 East 42nd Street
New York, NY 10168-1289
Tel: (+1212) 551 3107 / Fax: (+1212) 551 3185
[Allison@theirc.org.](mailto:Allison@theirc.org)

ในกรณีที่ต้องการข้อมูลเพิ่งใจเย็นอื่นๆ และกระบวนการพัฒนามาตรฐานขั้นต่ำสุดเพิ่มเติม กรุณาดู
ที่เว็บไซต์ at <http://www.ineesite.org>